

**GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
CENTRAL STATISTICAL OFFICE**

**PRACA NIEREJESTROWANA
W POLSCE W 2010 R.**

**UNREGISTERED EMPLOYMENT
IN POLAND IN 2010**

**Statistical
Information
and Elaborations**

**Informacje
i opracowania
statystyczne**

Warszawa 2011

Opracowanie publikacji
Preparation of the publication

Główny Urząd Statystyczny, Departament Pracy
Urząd Statystyczny w Gdańsku
*Central Statistical Office, Labour Division
Statistical Office in Gdańsk*

kierujący
supervisor

Agnieszka Zgierska
Dyrektor Departamentu Pracy
Director of the Labour Division

zespół
team

Departament Pracy
Labour Division
Agnieszka Zgierska
Agata Cendrowska
Iwona Biały
Małgorzata Cacko
Małgorzata Kałaska

Centrum Informatyki Statystycznej
Statistical Computing Centre
Bogumiła Uljasz

Urząd Statystyczny w Gdańsku,
Zespół pracowników Ośrodka Badania
Aktywności Ekonomicznej Ludności
*Statistical Office in Gdańsk,
Team of Labour Force Survey Centre*

współpraca
cooperation

Waldemar Popiński
Departament Metodologii, Standardów
i Rejestrów
*Methodology, Standards
and Register Department*

tłumaczenie
translation

Małgorzata Kruszewska

skład komputerowy
komputer typesetting

Agnieszka Sągolewska

Okładka
Cover

Zakład Wydawnictw Statystycznych
Statistical Publishing Establishment

ISBN

978-83-7027-477-1

PRZEDMOWA

Przekazujemy Państwu publikację opracowaną na podstawie uogólnionych wyników badania modułowego BAEL „*Praca nierejestrowana*”, zrealizowanego w IV kwartale 2010 r. łącznie z reprezentacyjnym *Badaniem Aktywności Ekonomicznej Ludności*.

Badanie modułowe, które objęło jedną z czterech prób elementarnych wylosowanych do BAEL, zrealizowano zgodnie z Programem badań statystycznych statystyki publicznej na 2010 r.

Przedmiotem badania modułowego były z jednej strony opinie na temat podejmowania pracy nierejestrowanej, a z drugiej – konfrontacja z rzeczywistością rozumianą jako wykonywanie pracy nierejestrowanej bezpośrednio przez respondenta czy też zatrudnianie pracowników przez respondenta lub jego gospodarstwo domowe bez zawarcia pisemnej umowy. Pytania zawarte w ankiecie dotyczyły wykonywania pracy nierejestrowanej lub korzystania z pracy nierejestrowanej w okresie 9 miesięcy 2010 r. (od stycznia do września).

Jedną z cech rynku pracy w Polsce jest istnienie zjawiska pracy nierejestrowanej, zwanej często pracą „na czarno” lub w „szarej strefie” gospodarki. Zjawisko to nie jest łatwe do rozpoznania i zbadania, a wykonywane szacunki są często obciążone błędami. Pomimo tego istnieje wiele metod pozwalających na mniej lub bardziej dokładną ocenę tego zjawiska.

Publikacja zawiera część analityczną i tabelaryczną. Prezentowane opracowanie składa się z rozdziałów przedstawiających opinie na temat przyczyn podejmowania pracy nierejestrowanej, skali pracy nierejestrowanej, charakterystyki ostatnio wykonywanej pracy, a także charakterystyki gospodarstw domowych zatrudniających pracowników „na czarno”.

Wywiady z respondentami badania modułowego BAEL „*Praca nierejestrowana*” przeprowadzali ankieterzy w urzędach statystycznych realizujący Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności. Publikacja została przygotowana przez zespół pracowników Departamentu Pracy Głównego Urzędu Statystycznego, Ośrodek Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności w Gdańsku i Centrum Informatyki Statystycznej w Radomiu. Część analityczną opracowała p. Małgorzata Kałaska, której w tym miejscu składamy podziękowania za współpracę.

Jerzy Auksztol
Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Gdańsku

Agnieszka Zgierska
Dyrektor
Departamentu Pracy GUS

Gdańsk, październik 2011 r.

PREFACE

We are pleased to present a study based on generalized results of the LFS module survey "**Unregistered employment**", conducted in the fourth quarter of 2010, together with the representative **Labour Force Survey**.

The module survey, which covered one of the four samples of dwellings selected for the LFS, was carried out in accordance with the Programme of Statistical Surveys of Official Statistics in 2010.

The subject of the research module were, on the one hand, opinions on undertaking unregistered employment, and on the other – confrontation with reality, understood as unregistered work performed directly by the respondent or hiring workers by the respondents or their households without the written contract. Questions included in the survey concerned unregistered employment or the use of informal labour in the period of 9 months of 2010 (January to September).

One of the characteristics of the labor market in Poland is the existence of the phenomenon of unregistered employment, often called the "black economy", the hidden economy or "gray zone". This phenomenon is not easy to identify and explore; the estimates are often erroneous. Despite this, there are numerous methods to assess the phenomenon more or less accurately.

The publication contains analytical and tabular sections. The presented study consists of chapters presenting opinions on the reasons for undertaking unregistered employment, the scale of unregistered employment, the characteristics of recently performed work, as well as the characteristics of households as the employers in the hidden economy.

Interviews with Respondents were conducted by the Interviewers employed in the statistical offices carrying the Labour Force Survey. The publication was prepared by the team of the Labour Division of the Central Statistical Office, the Centre for Labour Force Survey in Gdansk and Statistical Computing Centre in Radom. Ms Małgorzata Kałaska whom we wish to express our gratitude for her cooperation prepared the analytical section.

Jerzy Auksztol

Director

of the Statistical Office in Gdansk

Agnieszka Zgierska

Director

of the Labour Statistics Division, CSO

Gdansk, October 2011

SPIS TREŚCI

	Tabl.	Str.
PRZEDMOWA	x	3
UWAGI METODYCZNE	x	9
PRACA NIEREJESTROWANA W POLSCE W 2010 R. – Małgorzata Kałaska	x	15
ANEKS TABELARYCZNY	x	51
1. Opinie na temat przyczyn podejmowania pracy nierejestrowanej	x	51
Ludność w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania i płci oraz opinii na temat przyczyn podejmowania pracy nierejestrowanej	1.1	51
Ludność według wieku, płci oraz opinii na temat przyczyn podejmowania pracy nierejestrowanej	1.2	53
Ludność w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia, płci oraz opinii na temat przyczyn podejmowania pracy nierejestrowanej	1.3	56
Ludność w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania i płci oraz opinii na temat rodzajów podejmowanej pracy nierejestrowanej	1.4	59
Ludność w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia oraz opinii na temat rodzajów podejmowanej pracy nierejestrowanej	1.5	61
2. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną	x	63
Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną w 2010 r. według płci i miejsca zamieszkania oraz częstości i miesiąca wykonywania tej pracy	2.1	63
Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną w 2010 r. według płci i wieku oraz częstości i miesiąca wykonywania tej pracy	2.2	64
Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną w 2010 r. według płci i poziomu wykształcenia oraz częstości i miesiąca wykonywania tej pracy	2.3	66
Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według liczby dni pracy i liczby miesięcy, w których była wykonywana	2.4	68
Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według liczby dni przepracowanych w 2010 r. oraz płci, miejsca zamieszkania i wieku pracujących	2.5	68
Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według liczby dni przepracowanych w 2010 r. oraz płci, miejsca zamieszkania i poziomu wykształcenia	2.6	70
Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną w 2010 r. według liczby dni zatrudnienia w miesiącu i miesiąca zatrudnienia	2.7	71
Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według płci, miejsca zamieszkania oraz rodzajów wykonywanych prac	2.8	73
Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według miesiąca zatrudnienia i wybranych rodzajów wykonywanych prac	2.9	74
3. Ostatnio wykonywana praca nierejestrowana	x	75
Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według charakterystyki ostatnio wykonywanej pracy, płci oraz miejsca zamieszkania	3.1	75
Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według typu pracodawcy oraz ostatnio wykonywanej pracy	3.2	76

	Tabl.	Str.
Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według płci i miejsca zamieszkania oraz wysokości miesięcznych dochodów uzyskiwanych z ostatnio wykonywanej pracy	3.3	78
Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według wieku oraz wysokości miesięcznych dochodów uzyskiwanych z ostatnio wykonywanej pracy	3.4	79
Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według poziomu wykształcenia oraz wysokości miesięcznych dochodów uzyskiwanych z ostatnio wykonywanej pracy	3.5	80
Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według wysokości miesięcznych dochodów i relacji dochodów z pracy nierejestrowanej do dochodów ogółem	3.6	81
Średni dochód z pracy nierejestrowanej w badanym miesiącu uzyskiwany przez osobę wykonującą tę pracę	3.7	81
4. Gospodarstwa domowe korzystające z pracy nierejestrowanej	x	82
Gospodarstwa domowe korzystające z pracy nierejestrowanej w 2010 r. według miejsca zamieszkania oraz częstości i miesiąca wykonywania tej pracy	4.1	82
Gospodarstwa domowe korzystające z pracy nierejestrowanej w 2010 r. według miesiąca i liczby roboczodni jej wykonywania	4.2	82
Gospodarstwa domowe korzystające z pracy nierejestrowanej w 2010 r. według miejsca zamieszkania oraz wybranych rodzajów tej pracy	4.3	83
Gospodarstwa domowe korzystające z pracy nierejestrowanej według liczby dni zatrudnienia pracowników nieformalnych oraz wybranych rodzajów wykonywanej pracy	4.4	84
Gospodarstwa domowe według miesięcznych wydatków na pracę nierejestrowaną wykonywaną na ich rzecz	4.5	85
Gospodarstwa domowe korzystające z pracy nierejestrowanej w 2010 r. według grupy społeczno-ekonomicznej, miejsca zamieszkania oraz liczby osób w gospodarstwie	4.6	86

CONTENTS

	Table	Page
PREFACE	x	4
METHODOLOGICAL NOTES	x	12
UNREGISTERED EMPLOYMENT IN POLAND IN 2010 – Małgorzata Kańska	x	33
ANNEX	x	51
1. Opinions on reasons for taking unregistered work	x	51
Population aged 15 years and more by place of residence, sex and opinion on reasons for taking unregistered work	1.1	51
Population by age, sex and opinion on reasons for taking unregistered work	1.2	53
Population aged 15 years and more by level of education, sex and opinion on reasons for taking unregistered work	1.3	56
Population aged 15 years and more by place of residence, sex and opinion on types of unregistered work	1.4	59
Population aged 15 years and more by level of education and opinion on types of unregistered work	1.5	61
2. Persons performing unregistered work	x	63
Persons performing unregistered work in 2010 by sex, place of residence and frequency and month of performing this work	2.1	63
Persons performing unregistered work in 2010 by sex, age and frequency and month of performing this work	2.2	64
Persons performing unregistered work in 2010 by sex, level of education and frequency and month of performing this work	2.3	66
Persons performing unregistered work by the number of days of work and the number of months in which it was performed	2.4	68
Persons performing unregistered work by the number of days worked in 2010, sex, place of residence and age	2.5	68
Persons performing unregistered work by the number of days worked in 2010, sex, place of residence and level of education	2.6	70
Persons performing unregistered work in 2010, by the number of days of employment in a month and the month of employment	2.7	71
Persons performing unregistered work by sex, place of residence and types of performed work	2.8	73
Persons performing unregistered work by sex, place of residence and types of performed work	2.9	74
3. Recently performed unregistered work	x	75
Persons performing unregistered work by characteristic of recently performed work, sex and place of residence	3.1	75
Persons performing unregistered work by type of employer and recently per- formed work	3.2	76

	Tabl.	Str.
Persons performing unregistered work by sex, place of residence and monthly income from recently performed work	3.3	78
Persons performing unregistered work by age and monthly income from recently performed work	3.4	79
Persons performing unregistered work by level of education and monthly income from recently performed work	3.5	80
Persons performing unregistered work by monthly income and relation between income from unregistered work and total income	3.6	81
Average income from unregistered work in reference month obtained by person performing this work	3.7	81
4. Households using unregistered labour	x	82
Households using unregistered labour in 2010 by place of residence and frequency and month of performing this work	4.1	82
Households using unregistered labour in 2010 by month and the number of work units (days) of performing unregistered work	4.2	82
Households using unregistered labour in 2010 by place of residence and selected types of unregistered work	4.3	83
Households using unregistered labour by the number of days of informal employment and selected types of performed work	4.4	84
Households by monthly expenditures on unregistered labour	4.5	85
Households using unregistered labour in 2010 by socio-economic groups, place of residence and the number of persons in the household	4.6	86

UWAGI METODYCZNE ¹⁾

KONCEPCJA BADANIA I LOSOWANIE PRÓBY

Podstawowe *Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności* (BAEL) oraz badanie modułowe *Praca nierejestrowana* przeprowadzone zostały metodą reprezentacyjną, która umożliwia uogólnianie wyników na populację generalną. Zastosowana metoda obserwacji ciągłej pozwala na zilustrowanie sytuacji na rynku pracy w okresie całego kwartału. Realizacja badania w sposób ciągły oznacza, że w każdym z 13 tygodni danego kwartału ankieterzy odwiedzają określoną liczbę losowo wybranych mieszkań i zbierają dane o aktywności ekonomicznej osób w nich zamieszkałych w tygodniu poprzedzającym badanie. Próbkę tygodniową, zmienianą z tygodnia na tydzień, otrzymuje się z losowego podziału na 13 części próby kwartalnej.

Losowanie prób do BAEL przebiega według zasad losowania dwustopniowego. Jednostkami losowania pierwszego stopnia są w miastach rejony statystyczne, a na wsi obwody spisowe. Jednostkami losowania drugiego stopnia są mieszkania. Losowanie rejonów statystycznych i obwodów spisowych oraz mieszkań przeprowadza się na podstawie Krajowego Rejestru Podziału Terytorialnego Kraju, zawierającego m.in. wykaz terytorialnych jednostek statystycznych oraz wykaz adresowy mieszkań.

Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności przeprowadzone zostało przy użyciu dwóch formularzy:

- **Kartoteki Gospodarstwa Domowego ZG**, która przeznaczona jest dla każdego gospodarstwa domowego znajdującego się w wylosowanym mieszkaniu;
- **Ankiety ZD**, wypełnianej dla każdej osoby w wieku 15 lat i więcej, będącej członkiem gospodarstwa domowego w wylosowanym mieszkaniu, obecnej w gospodarstwie domowym lub nieobecnej przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące.

Ankieta ZD zawiera pytania dotyczące sytuacji w zakresie aktywności ekonomicznej respondenta w badanym tygodniu, tzn. faktu wykonywania pracy, pozostawania bezrobotnym lub biernym zawodowo, przeszłości zawodowej, poszukiwania pracy, a także informacje dodatkowe obejmujące m.in. edukację i kształcenie.

Badanie *Praca nierejestrowana* przeprowadzone zostało w IV kwartale 2010 r. przy pomocy **dotkowej ankiety** o symbolu **ZD-A**, skierowanej do respondentów, którzy wzięli udział w badaniu podstawowym. Badaniem objęto jedną spośród czterech prób mieszkań wylosowanych do kwartalnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności. Podobnie jak podstawowe badanie aktywności ekonomicznej ludności, badanie modułowe realizowane było przez urzędy statystyczne wszystkich województw, natomiast opracowanie komputerowe wyników badania zostało wykonane przez Centralny Ośrodek Informatyki Statystycznej (obecnie CIS).

¹⁾ Szczegółowe informacje dotyczące metodologii *Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności* dostępne są w kwartalnej publikacji GUS „Aktywność Ekonomiczna Ludności Polski”, seria *Informacje i opracowania statystyczne*.

CEL I DEFINICJE W BADANIU MODUŁOWYM „PRACA NIEREJESTROWANA”

Badanie „Praca nierejestrowana” realizowane było jako moduł przy Badaniu Aktywności Ekonomicznej Ludności, a jego podstawą prawną był „Program badań statystycznych statystyki publicznej na 2010 r.”.

Podstawowym celem badania było oszacowanie „szarej strefy” z punktu widzenia wydarzeń zachodzących na rynku pracy. Posłużyło temu określenie skali zaangażowania ludności w wykonywanie pracy nierejestrowanej oraz poznanie zakresu korzystania z usług osób wykonujących pracę nierejestrowaną. Badanie dotyczyło wykonywania pracy nierejestrowanej jako pracy głównej lub dodatkowej, korzystania z usług osób wykonujących pracę nierejestrowaną oraz opinii na ten temat.

W szczególności wyniki badania posłużą do:

- określenia częstotliwości i rodzaju prac wykonywanych w formie nierejestrowanej,
- społeczno-demograficznej charakterystyki zbiorowości wykonujących pracę nierejestrowaną,
- oceny dochodów uzyskiwanych z pracy nierejestrowanej,
- analizy gospodarstw domowych korzystających z usług osób wykonujących pracę nierejestrowaną.

Zakłada się, że wyniki badania pomogą ukazać rzeczywistą sytuację na rynku pracy, a przede wszystkim umożliwią określenie rzeczywistego popytu na pracę.

W badaniu zjawiska „praca nierejestrowana” fakt wykonywania pracy w „szarej strefie” określono zgodnie z poniższą definicją.

Przez **pracę nierejestrowaną** należy rozumieć:

- pracę najemną wykonywaną bez nawiązania stosunku pracy czyli bez umowy o pracę, umowy-zlecenia, umowy o dzieło lub jakiegokolwiek innej pisemnej umowy pomiędzy pracodawcą i pracownikiem bez względu na sektor własności (również u osób fizycznych i w indywidualnych gospodarstwach rolnych); praca nie może być również wykonywana na podstawie powołania, mianowania lub wyboru; z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej pracownik nie uzyskuje ubezpieczenia społecznego, a więc uprawnień do korzystania ze świadczeń społecznych; okres wykonywania tej pracy nie jest także zaliczany jako składkowy z punktu widzenia ZUS, a pracodawca nie odprowadza na konto ZUS i Funduszu Pracy odpowiednich sum z tytułu wypłacanego wynagrodzenia; od dochodów z pracy nierejestrowanej nie są płacone podatki dochodowe,
- pracę na rachunek własny, jeśli z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej nie są realizowane obowiązki finansowe wobec państwa (np. podatki).

Dokonano rozróżnienia wykonywanej pracy nierejestrowanej na:

- pracę główną, tj. pracę, która zwykle zajmuje najwięcej czasu. Jeżeli prace zajmują tyle samo czasu, pracą główną jest praca przynosząca wyższy dochód,
- pracę dodatkową, tj. pracę, która zwykle zajmuje najwięcej czasu spośród innych prac, poza pracą główną. Jeżeli prace dodatkowe zajmują tyle samo czasu, za pracę dodatkową należy uznać tę, która przynosi największy dochód.

Podmiotem badania były osoby uczestniczące w badaniu podstawowym BAEL będące członkami gospodarstw domowych wylosowanych do badania, dla których wypełniono ankietę ZD.

W badaniu podstawowym dane dotyczące wieku i wykształcenia dotyczą sytuacji w IV kw. 2010 r., natomiast informacje o pracy „na czarno” dotyczą okresu styczeń-wrzesień 2010 r.

Pierwsza część ankiety modułowej ZD-A została skierowana do wszystkich badanych osób. Pytania w niej zawarte miały na celu ustalenie opinii na temat przyczyn podejmowania pracy nierejestrowanej oraz rodzajów tych prac.

Następny dział obejmował zagadnienia korzystania przez gospodarstwo domowe z usług osób wykonujących pracę nierejestrowaną – częstotliwość tych prac i rodzaj świadczonych usług.

W dalszej części ankiety pytania dotyczyły statusu zatrudnienia respondentów – czy prowadzą działalność gospodarczą, mają własną firmę i zatrudniają pracowników lub prowadzą gospodarstwo rolne.

Ostatnie pytania dotyczyły informacji na temat podejmowania pracy nierejestrowanej przez samych respondentów, jej częstotliwości, charakterystyki podmiotów ich zatrudniających oraz wysokości dochodów uzyskanych z pracy nierejestrowanej – w tym ich procentowy udział w ogólnych dochodach netto.

METHODOLOGICAL NOTES ¹⁾

CONCEPTION OF THE SURVEY AND SAMPLE SELECTION

The core *Labour Force Survey (the LFS)* and the module survey “*Unregistered employment*” were carried out with the appliance of the sample survey method that allows generalization of the results over the whole population. The applied method of continuous observation allows presentation of the situation on the labour market during the entire quarter. Weekly samples, changed every week, are obtained from random division into 13 parts of a quarterly sample.

The sampling for the LFS is carried out according to the principles of the two-stage sampling. The first-stage sampling units are census units called census clusters in urban areas, while in rural areas they comprise enumerations districts. The second-stage sampling units are dwellings. The selections of census clusters and census enumerations districts is carried out on the basis of the National Register of the Country’s Territorial Division, including, among other things, the list of territorial statistical units and the address register of dwellings.

The Labour Force Survey was carried out with the use of two questionnaires:

- **ZG Household File** that is designed for each household living in a selected dwelling;
- **ZD Questionnaire** that is completed for each person aged 15 years or more, a member of a household in the sampled dwelling present in the household or absent for a period not exceeding 3 months.

The ZD questionnaire includes questions concerning the situation in respect to the respondent’s economic activity in the reference week, i.e. the fact of performing work, being unemployed or economically inactive, occupational history, job search, and additional information including, among other things, education and training.

The survey “*Unregistered employment*” was carried out in the 4th quarter 2010 with the use of additional **ZD-A** questionnaire that was addressed exclusively to the respondents who took part in the main survey. The survey covered one of four samples of dwellings selected for the quarterly LFS. Similarly to the core labour force survey, the module survey was carried out by the statistical offices of all voivodships, whereas compilation of the survey results was carried out by the Central Statistical Computing Centre (present CIS).

¹⁾ Detailed information concerning the Labour Force Survey methodology is available in the CSO quarterly publication “*Labour Force Survey in Poland*”, series statistical “*Information and Elaborations*”.

THE OBJECTIVE AND DEFINITIONS IN THE MODULE SURVEY “Unregistered employment”

The survey “Unregistered employment” was carried out as a module survey simultaneously with the LFS survey. The programme of the public statistics surveys 2010 provided the legal basis for the survey.

The main objective of the survey was estimation on the range of the hidden economy from the point of view of changes on the labour market. It was achieved through assessment of the scale of involvement of the population in unregistered employment and obtaining information on the scope of services provided by persons performing unregistered work. The research focused on unregistered employment as the main or additional job, using the services of persons engaged in unregistered employment and opinions on this subject.

In particular, the results of the survey will be used to:

- determine the frequency and type of work done in the form of unregistered employment,
- socio-demographic characteristics of the population engaged in unregistered employment,
- assessment of income from unregistered employment,
- the analysis of households using the services of persons engaged in unregistered employment.

It is assumed that the results of the survey will help reveal the real situation on the labour market and, above all, make it possible to determine the actual demand for labour.

In the research on unregistered employment, the fact of performing work in the hidden economy is defined as below. Unregistered employment is understood as:

- employment performed without formal labour relationship, i.e. without employment contract, commission agreement, work-piece agreement or any other written agreement between the employer and the employee, regardless the ownership sector (also in private households and on private farms); the work cannot be performed on the basis of call-up, appointment or election; the employee does not receive social security for unregistered employment, and thus is not entitled to social benefits; the duration of that work is not counted as a contribution from the viewpoint of social security and the employer does not allot contribution from the employee's wages and salaries to Social Security and Employment Fund; unregistered employment is not taxable,
- self-employment providing that financial obligations to the state (e.g. taxes) due to the conducted business activity are not fulfilled.

Unregistered employment was divided into:

- the main job, i.e. work which usually takes the most time. If the jobs take the same amount of time, the one which brings higher income is regarded as the main job,

– additional job, i.e. work which usually takes the most time of any work outside the main job. If additional jobs involve the same amount of time, the work which generates the highest income is considered the additional job.

The subjects of the survey were the participants in the core LFS survey who were members of the households selected for the survey for whom the ZD questionnaires were completed.

In the core survey, the basic data on age and education concern the situation in the fourth quarter of 2010, while information on the unregistered employment refers to the period January-September 2010.

The first part of the module ZD-A survey was addressed to all respondents. The questions were designed to determine opinions on the reasons for undertaking unregistered employment and the nature of the work.

The next chapter analysed the use of services of persons engaged in unregistered employment by the household – the frequency of these works and the type of service.

The questions in the further part of the survey concerned the employment status of the respondents – whether they conducted business activity, had their own company, and employed staff or held a farm.

Final questions related to the information about undertaking unregistered employment by respondents themselves, its frequency, characteristics of the entities that employed them and the amount of income from unregistered employment – including their percentage share in the total net income.

PRACA NIEREJESTROWANA W POLSCE W 2010 R.

Wszystkie kraje świata, bez względu na typ gospodarki, zmagają się z występującym w różnej skali i różnych formach problemem „szarej strefy”. Generalnie uważa się, iż istnienie szarej strefy jest dla gospodarki raczej niekorzystne, bowiem „szara strefa” powoduje szereg ujemnych skutków o charakterze społecznym i gospodarczym. Negatywną konsekwencją funkcjonowania „szarej strefy” jest fakt, iż osoby w niej pracujące nie są chronione przez prawo pracy; również istotne jest, że osoby te nie wypracowują sobie systemowego zabezpieczenia finansowego na przyszłość. Niemniej jednak, mimo iż istniejące w „szarej strefie” miejsca pracy są często miejscami o niskiej produktywności, to stanowią niejednokrotnie podstawowe źródło dochodów osób oraz gospodarstw domowych. Warto mieć na względzie, że rozmiary „szarej strefy” zależą, najogólniej rzecz ujmując, nie tylko od różnorodnych czynników o charakterze finansowym, od elastyczności rynku pracy, czy też od regulacji prawnych, ale także od mentalności danego społeczeństwa – od społecznego przyzwolenia na działanie w „szarej strefie” gospodarki.

Oszacowanie rozmiarów, a także struktury pracujących w „szarej strefie” jest niezwykle trudne. Główny Urząd Statystyczny zainicjował w 1995 r. badanie tego segmentu rynku pracy przeprowadzając po raz pierwszy badanie pracy nierejestrowanej zwanej także „pracą na czarno”. Zostało ono zrealizowane jako moduł przy Badaniu Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL). Kolejne badania przeprowadzono w latach: 1998, 2004, 2009 i 2010.

Wyniki tych badań wskazują, że liczba osób przyznających się do pracy w „szarej strefie” zmniejsza się: w 1995 r. – 2.199 tys., 1998 r. – 1.431 tys., 2004 r. – 1.317 tys., 2009 r. – 785 tys. W okresie pierwszych 9 miesięcy 2010 r. (od stycznia do września) zbiorowość ta liczyła 732 tys. osób, co stanowiło 4,6% ogółu pracujących (odsetek ten obliczony został jako iloraz sumy pracujących w „szarej strefie” przez średnią liczbę pracujących w pierwszych trzech kwartałach odpowiedniego roku na podstawie BAEL).

1. Opinie na temat przyczyn podejmowania pracy nierejestrowanej

Analiza wyników badania wskazuje, że opinie na temat przyczyn podejmowania pracy nierejestrowanej wyrażone w badaniu w 2010 r. nie zmieniły się w stosunku do 2009 r. – kolejność przyczyn pod względem ich „ważności” pozostała bez zmian.

Zdaniem respondentów, ludzie decydują się na podjęcie pracy poza formalnym systemem z wielu przyczyn, ale główne powody są dwa, a mianowicie: brak możliwości znalezienia pracy formalnej oraz trudna sytuacja materialna (niewystarczające dochody).

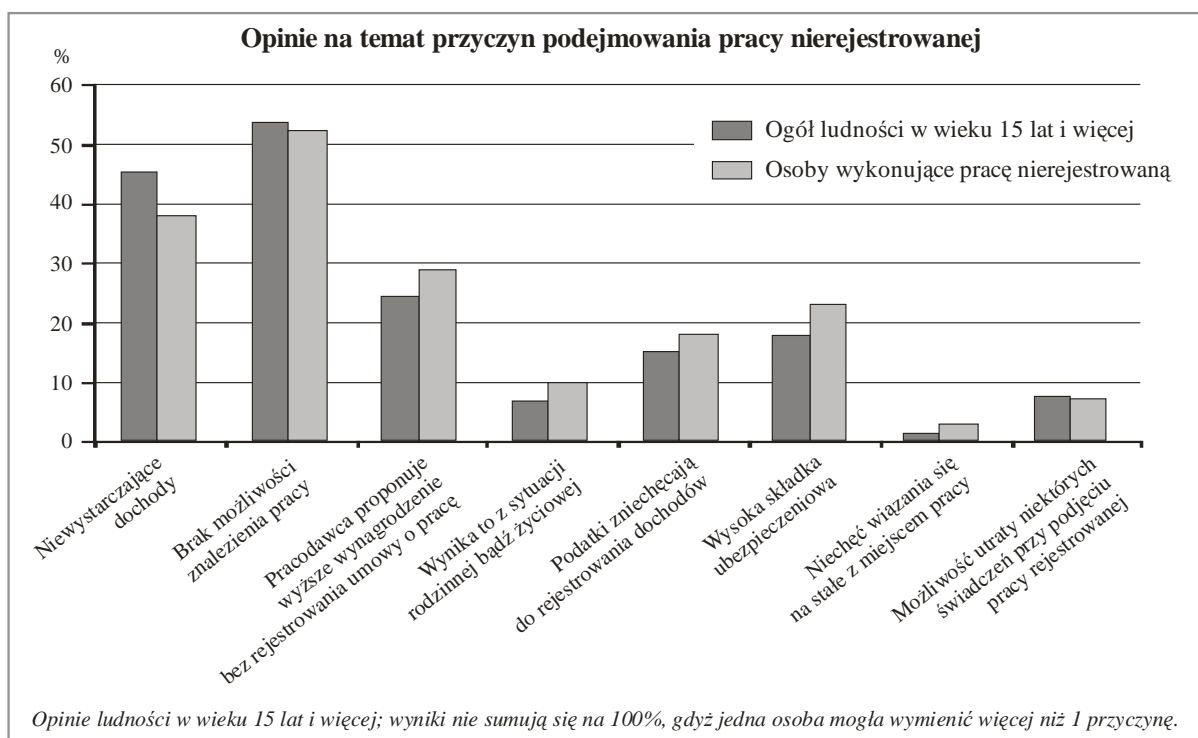
Kolejnymi przyczynami, mającymi znaczący wpływ na podejmowanie pracy w „szarej strefie” były: proponowanie przez pracodawcę wyższych wynagrodzeń bez rejestrowania umowy o pracę, wysoka składka ubezpieczeniowa, a także podatki, które zniechęcają do rejestrowania dochodów.

Znacznie mniejszy wpływ miała możliwość utraty niektórych świadczeń przy podjęciu pracy rejestrowanej, sytuacja rodzinna bądź życiowa, a zupełnie marginalny – niechęć do wiązania się na stałe z miejscem pracy.

Jeśli z ogólnej grupy respondentów wydzielić te osoby, które pracę nierejestrowaną faktycznie wykonywały, to uszeregowanie przez nie pięciu głównych przyczyn podejmowania „pracy na czarno” jest identyczne, jak w całej obserwowanej populacji.

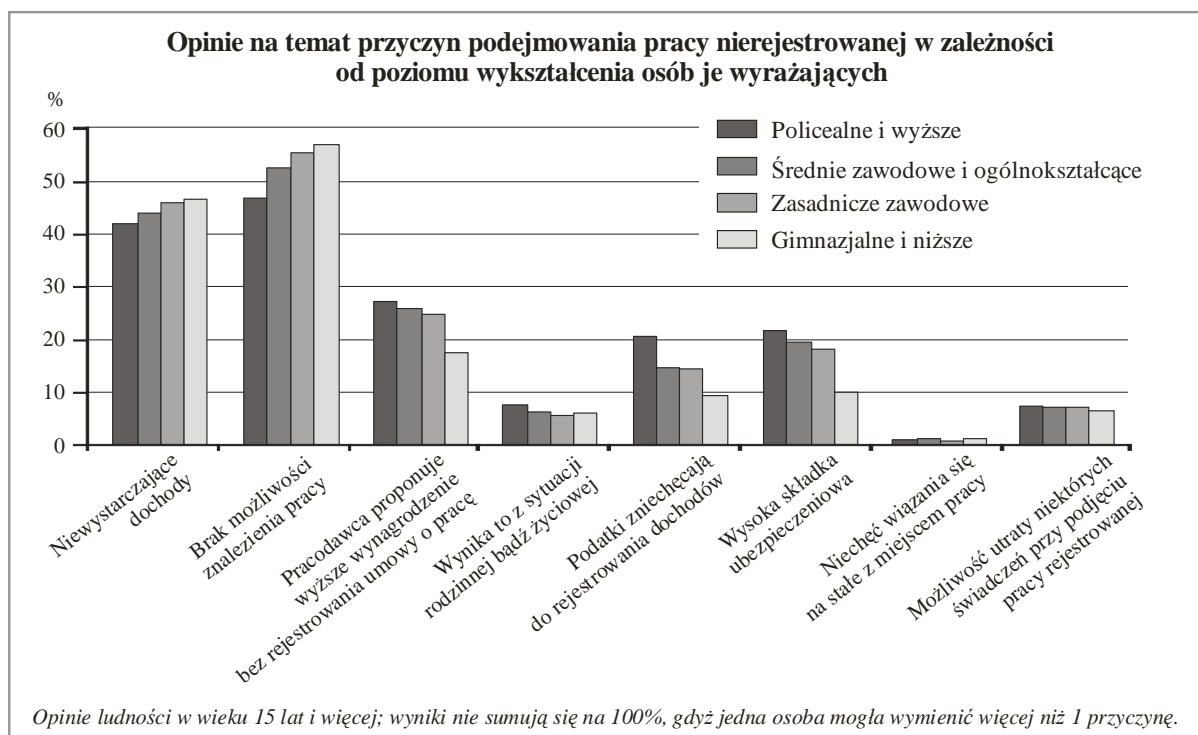
Wobec powyższego, można sformułować trzy główne cele podejmowania pracy nierejestrowanej w wymiarze indywidualnym:

- pozyskanie jakiegokolwiek pracy, a przez nią dochodów,
- pozyskanie dochodów wyższych niż poprzez wykonywanie pracy rejestrowanej,
- pozyskanie dochodów uzupełniających inne źródła dochodów.

Opinie dotyczące przyczyn wykonywania pracy nierejestrowanej wyrażone przez mężczyzn i kobiety różniły się w nieznacznym stopniu. Zachowana została ta sama kolejność udzielanych odpowiedzi; w opinii nieco większego odsetka kobiet niż mężczyzn przyczyną „pracy na czarno” był brak możliwości znalezienia pracy (54,8% wobec 51,3%), natomiast mężczyźni w większym stopniu niż kobiety zwracali uwagę na fakt, że pracodawca proponuje wyższe wynagrodzenie bez rejestrowania umowy o pracę (26,4% wobec 21,9%), na wysoką składkę ubezpieczeniową (19,7% wobec 15,5%), a także na podatki zniechęcające do rejestrowania dochodów (16,6% wobec 13,1%). Podobnie nie zaobserwowano dużych różnic w opiniach mieszkańców miast i wsi. W obu przypadkach największy odsetek ludności wskazał jako podstawową przyczynę „pracy na czarno” brak możliwości znalezienia pracy, przy czym w miastach odsetek ten wyniósł 50,4%, a na wsi – 57,5%, na niewystarczające dochody powołało się 43,6% ludności miast i 46,6% ludności wsi, natomiast na trzecią co do ważności przyczynę, tj. wyższe wynagrodzenie bez rejestracji umowy o pracę, wskazało 25,0% ludności miejskiej i 22,4% ludności wiejskiej, na wysoką składkę ubezpieczeniową również częściej wskazywali mieszkańcy miast (18,0%) niż mieszkańcy wsi (16,7%).

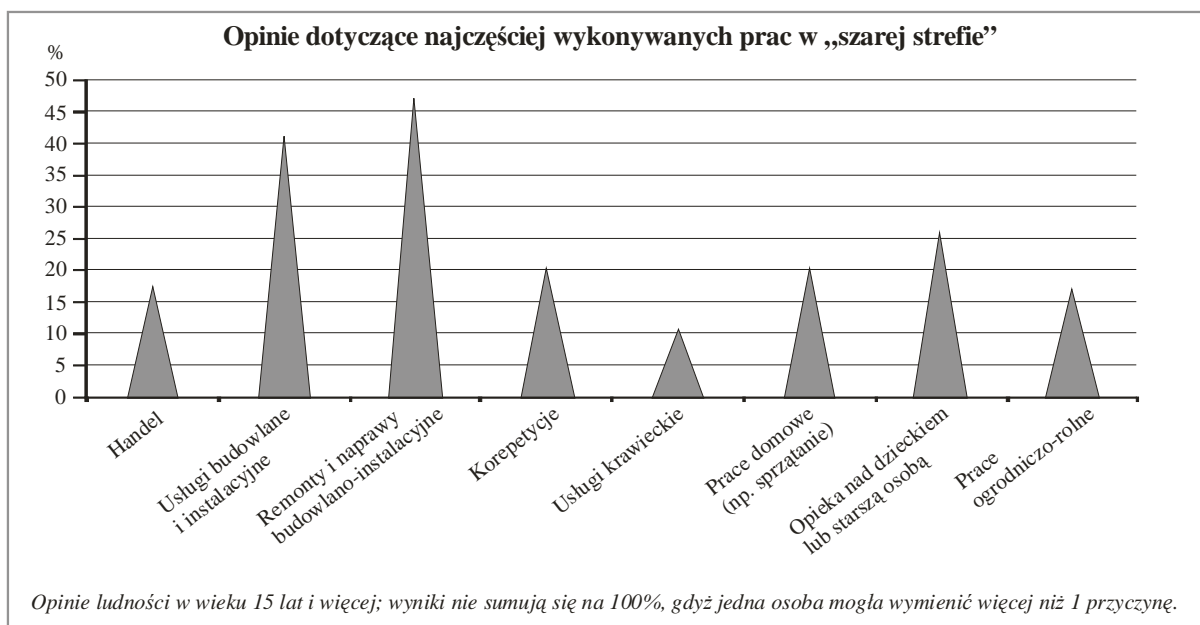
Dla najmłodszej grupy respondentów (15-24 lat), szczególnie „wrażliwej” z punktu widzenia sytuacji na rynku pracy, główną przyczyną pracy w „szarej strefie” również był brak możliwości znalezienia pracy i właśnie w tej grupie wiekowej odsetek wskazujący na tę przyczynę był szczególnie wysoki – wyniósł on 58,6%. Na inne przyczyny ludzie młodzi wskazywali na ogół rzadziej niż w pozostałych grupach wiekowych i tylko w przypadku niechęci do wiązania się na stałe z miejscem pracy, chociaż przyczyna to marginalna, odsetek młodzieży był wyższy niż w pozostałych grupach wiekowych.

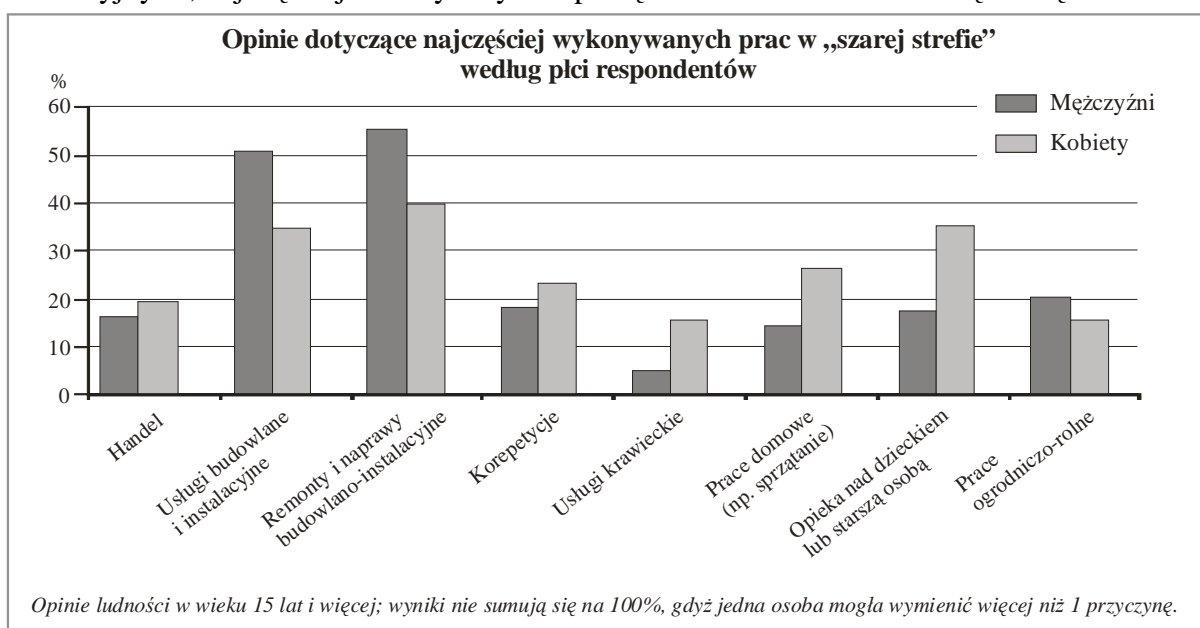
Jeśli chodzi o opinie co do przyczyn pracy nierejestrowanej wyrażane przez respondentów zróżnicowanych według poziomu wykształcenia, to podstawowa z nich, czyli brak możliwości znalezienia pracy, ma najwyższy udział w każdej wyodrębnionej grupie, przy czym odsetek ten zwiększał się im niższy poziom wykształcenia deklarowali respondenci. Inaczej wyglądała sytuacja w przypadku przyczyny mówiącej o proponowaniu przez pracodawcę wyższego wynagrodzenia bez rejestrowania umowy o pracę, podatkach zniechęcających do rejestrowania dochodów czy też wysokiej składce ubezpieczeniowej – im wyższy poziom wykształcenia, tym większy odsetek na nią wskazywał.

2. Opinie na temat rodzajów prac wykonywanych w „szarej strefie”

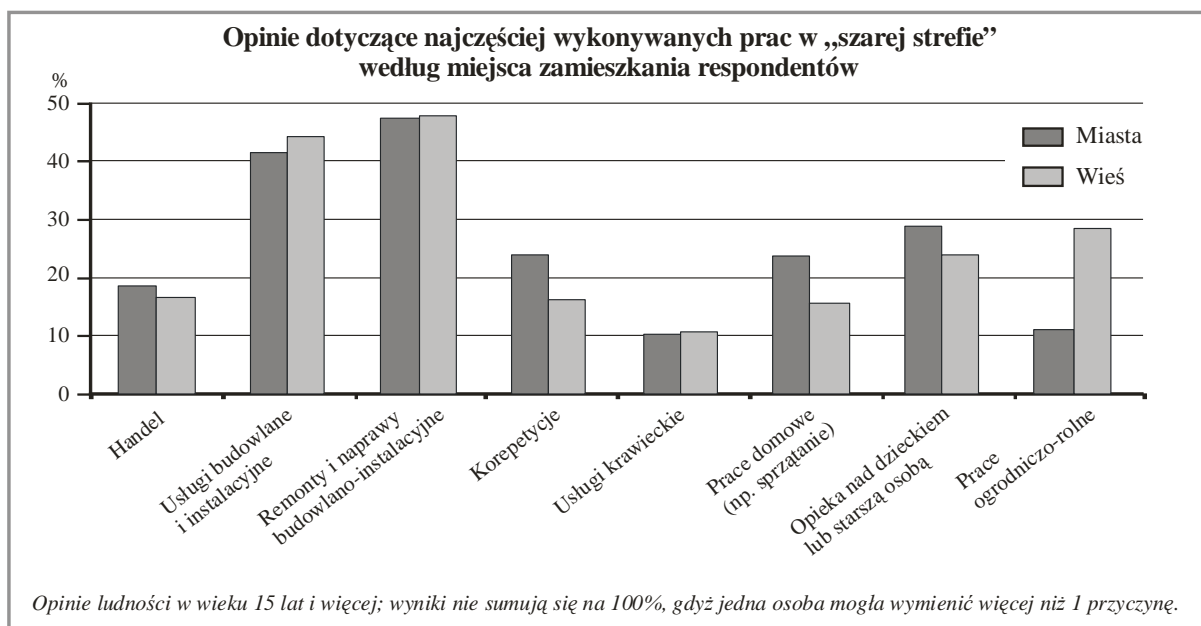
W opinii ogółu badanych, a więc osób w wieku 15 lat i więcej, w „szarej strefie” gospodarki najczęściej wykonywane są remonty i naprawy budowlano-instalacyjne, usługi budowlane i instalacyjne, opieka nad dzieckiem lub starszą osobą, korepetycje oraz prace domowe (np. sprząatanie). Dość często wymieniane były również: handel, prace ogrodniczo-rolne oraz usługi krawieckie. Warto podkreślić, iż opinie wyrażane przez respondentów w 2010 r. na temat rodzajów prac wykonywanych w „szarej strefie” generalnie nie zmieniły się w stosunku do 2009 r.

Opinie respondentów różniły się znacząco w zależności od płci. Otóż mężczyźni uważali, iż najczęściej „na czarno” wykonuje się remonty i naprawy budowlano-instalacyjne oraz usługi budowlane i instalacyjne. Natomiast kobiety, poza remontami i naprawami budowlano-instalacyjnymi, najczęściej wskazywały na opiekę nad dzieckiem lub starszą osobą.

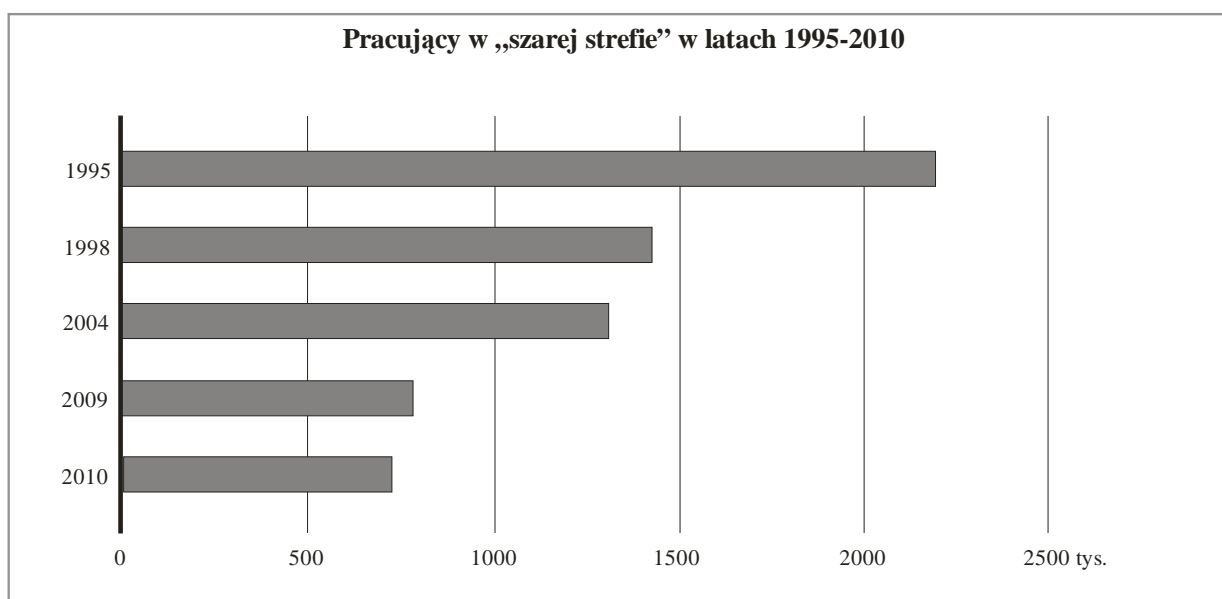

Miejsce zamieszkania respondentów również różnicuje opinie na temat rodzajów prac wykonywanych w sposób nieformalny, przede wszystkim z powodu nieco innego zapotrzebowania na różne usługi w środowisku miejskim i wiejskim. Wśród mieszkańców miast najczęściej wymieniano remonty i naprawy budowlano-instalacyjne, a następnie usługi budowlane i instalacyjne, opiekę nad dzieckiem lub starszą osobą, korepetycje, prace domowe (np. sprzątanie) oraz handel. Na wsi natomiast wskazywano często, poza dwoma rodzajami prac zajmującymi w każdym układzie dwie pierwsze pozycje, na prace ogrodniczo-rolne oraz opiekę nad dzieckiem lub starszą osobą.

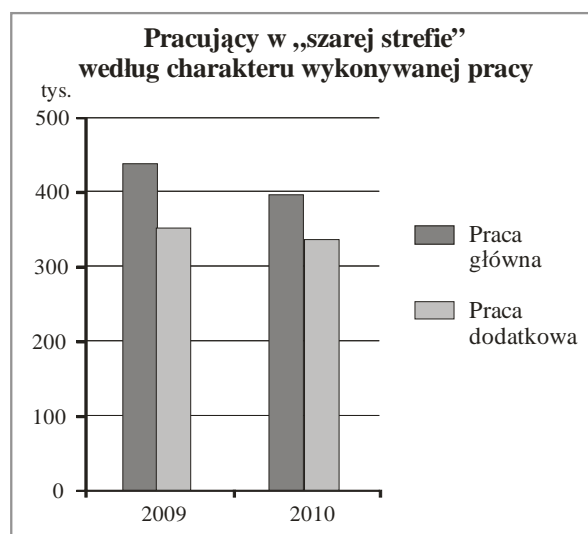
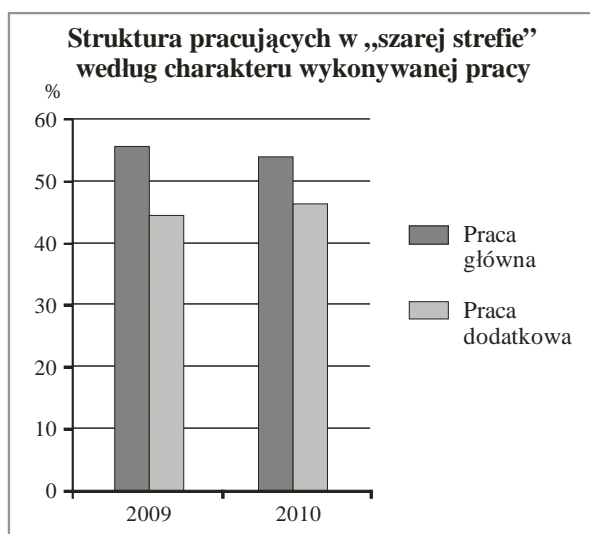

3. Skala zjawiska pracy nierejestrowanej

Badanie pracy nierejestrowanej przeprowadzone w 2010 r. pokazało, że skala zjawiska nadal jest znacząca, pomimo znacznego obniżenia – w stosunku do wyników poprzednich badań – udziału liczby pracujących „na czarno” w całej populacji pracujących. W okresie od stycznia do września 2010 r. pracę nierejestrowaną wykonywało 732 tys. osób, tj. 4,6% ogólnej liczby pracujących. W analogicznym okresie 2009 r. pracę w szarej strefie wykonywało 785 tys. osób, a więc 4,9% ogólnej liczby pracujących. Tak więc w 2010 r. w stosunku do roku poprzedniego, zarówno sama zbiorowość pracujących „na czarno”, jak i ich udział w ogólnej liczbie pracujących uległy tylko nieznacznemu ograniczeniu.

Jak widać na wykresie, zasadnicze zmiany w liczbie pracujących w szarej strefie miały miejsce pod koniec I dekady bieżącego wieku, bowiem jeszcze w 2004 r. do wykonywania „pracy na czarno” przyznawało się 1.317 tys. osób, tj. 9,6% ogólnej liczby pracujących. Może to oznaczać, że gorsza kondycja gospodarki spowodowana głównie ogólnoswiatowym kryzysem ekonomicznym, skutkowałą redukcją zatrudnienia w szarej strefie gospodarki. Jak można przypuszczać, przedsiębiorcy w pierwszej kolejności zrezygnowali z pracy nieformalnej wykonywanej na rzecz ich firm, „osłaniając” pracujących formalnie, a osoby prywatne zredukowały korzystanie z pracy „na czarno” ze względu na trudniejszą i niepewną sytuację finansową gospodarstw domowych. Sytuacja ta, zaobserwowana w 2009 r., utrzymała się również w roku 2010 r.

Bardzo istotne jest określenie jaki charakter miała praca wykonywana nieformalnie: czy dla osoby pracującej była pracą główną czy też dodatkową, pozwalającą tylko na pozyskanie dodatkowych, uzupełniających domowy budżet dochodów. Taka charakterystyka jest możliwa dla ostatnio wykonywanej pracy nierejestrowanej. W 2010 r. praca nierejestrowana była pracą główną dla 395 tys., tj. dla 54,0% ogółu pracujących „na czarno”. W 2009 r. zarówno poziom tej kategorii, jak i odsetek, był wyższy i wyniósł 436 tys. osób, tj. 55,5%.

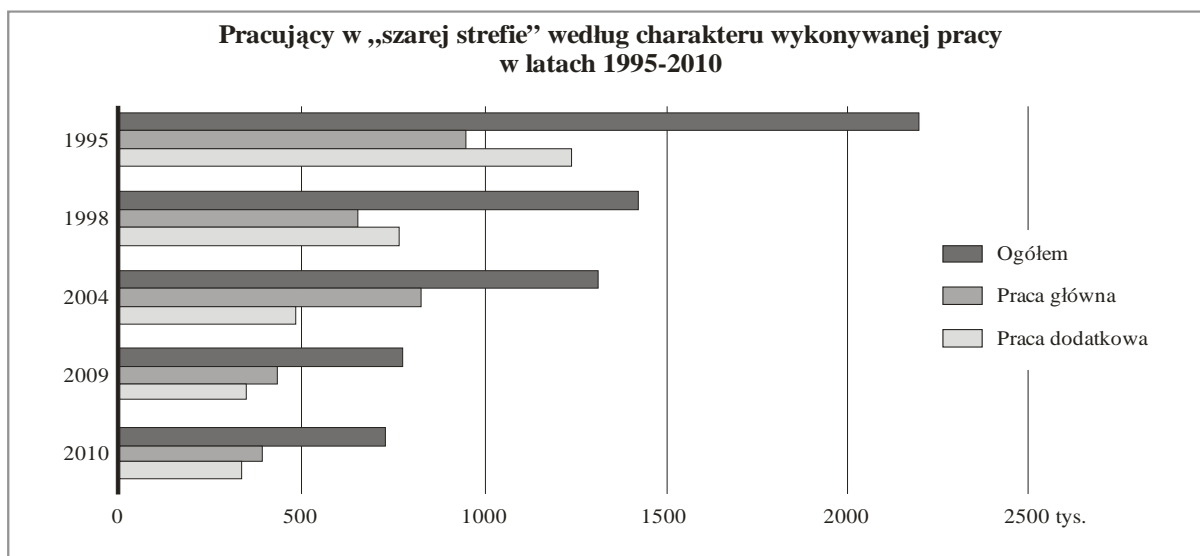
Jak z powyższego wynika, ogólny spadek liczby pracujących w „szarej strefie” odnotowany w 2010 r. w porównaniu z 2009 r. spowodowany był głównie obniżeniem o 41 tys. liczby osób, dla których była to praca główna (praca dodatkowa – spadek o 12 tys.).

Badania szarej strefy prowadzone przez GUS od kilkunastu lat pozwalają prześledzić jak kształtowały się proporcje między pracą nieformalną będącą pracą główną a dodatkową.

O ile w latach 1995 i 1998 pracujący w „szarej strefie”, dla których ostatnio wykonywana „praca na czarno” była pracą główną – stanowili mniejszość, a odpowiednie odsetki były zbliżone, o tyle w 2004 r. nastąpiło odwrócenie tendencji, bowiem odsetek pracujących głównie w „szarej strefie” bardzo wzrósł – do 62,9%; wzrosła również ich liczba – o 167 tys. – w porównaniu do wyników poprzedniego badania. Wykonujący „pracę na czarno” dodatkowo stanowili w 2004 r. tylko 37,1%, a liczba ich spadła (w stosunku do 1998r.) o 280 tys.

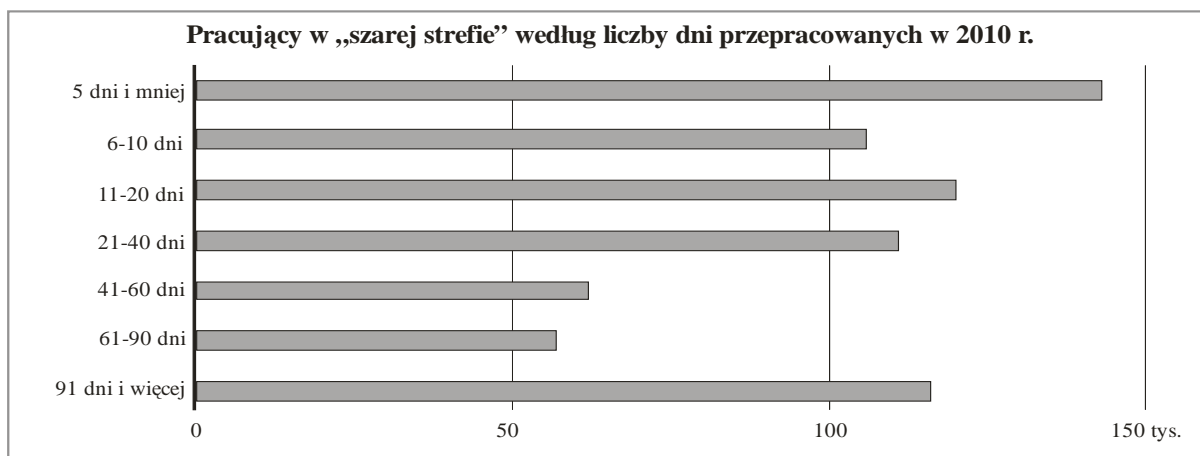
Wyniki badania w 2009 r. pokazały spadek ogólnej liczby pracujących w „szarej strefie”, który odbył się „kosztem” tych pracujących, dla których praca w „szarej strefie” była pracą główną (spadek o 393 tys. w stosunku do 2004 r.). Mimo tego spadku, nadal dla większości pracujących „na czarno” praca ta była pracą główną (55,5%).

Rok 2010, w którym liczba pracujących w „szarej strefie” nadal spadała, aczkolwiek już w niewielkim stopniu, charakteryzował się głębszym spadkiem liczby pracujących głównie „na czarno” (spadek o 41 tys. w stosunku do 2009 r.) niż pracujących „na czarno” dodatkowo (spadek o 12 tys.). Należy podkreślić, iż udział pracujących głównie w „szarej strefie” gospodarki wyniósł 54,0%, a więc w dalszym ciągu stanowili oni większość.

Podsumowując, do 1998 r. praca w „szarej strefie” dla większości była pracą dodatkową, umożliwiającą uzyskanie dodatkowych dochodów, a od 2004 r. dla większości jest pracą główną, a więc, jak można przypuszczać, dochody z niej uzyskane stanowią główne źródło utrzymania gospodarstw domowych.

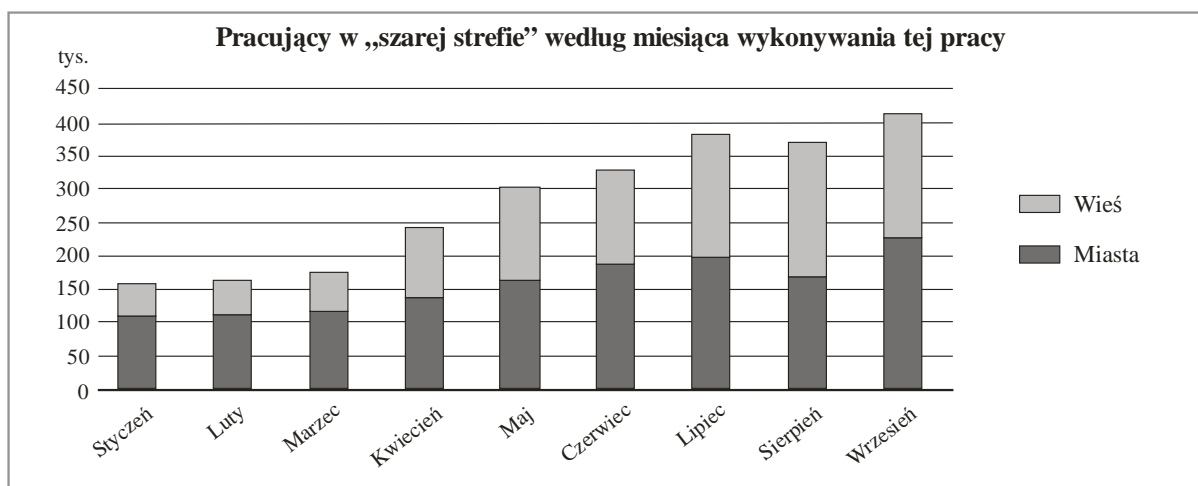
Wśród wielu nieporozumień związanych z pracą nierejestrowaną, często występuje twierdzenie, iż tę pracę można porównać z formalnym zatrudnieniem. Jest to jednak twierdzenie nieprawdziwe, bowiem „praca na czarno”, z natury rzeczy, ma charakter doraźny, krótkotrwały czy wręcz incydentalny. Świadczy o tym fakt, że ponad 98% pracujących w „szarej strefie” gospodarki miało zatrudnienie tylko jeden raz w miesiącu.

W okresie styczeń-wrzesień 2010 r. ok. 20% (143 tys.) osób pracowało bardzo krótko – do 5 dni. Ponad 50% pracujących w „szarej strefie” przepracowało do 20 dni w roku, około 16% – przepracowało 91 dni i więcej. Średnio w roku osoby pracujące nieformalnie przepracowały niespełna 47 dni, a więc nieco ponad półtora miesiąca w okresie trzech kwartałów. W porównaniu z analogicznym okresem 2009 r. oznacza to niewielki spadek przeciętnej liczby dni przepracowanych w roku (o 2,7%), bowiem w 2009 r. średnia liczba dni przepracowanych „na czarno” wyniosła 48.

Dla 32% respondentów praca w „szarej strefie” gospodarki trwała krótko – wykonywana była w ciągu jednego miesiąca, a ok. 29% pracujących „na czarno” wykonywało tę pracę przez pięć i więcej miesięcy.

Praca w „szarej strefie” gospodarki ma wybitnie sezonowy charakter, a wynika to z dominacji prac ogrodniczo-rolnych oraz usług budowlanych, które z natury rzeczy mają charakter sezonowy. Najwięcej osób deklarowało „pracę na czarno” w ostatnich trzech miesiącach obserwowanego okresu, a więc od lipca do września. Tę sezonowość prac szczególnie widać na wsi; w miastach rozkład na miesiące jest bardziej równomierny.

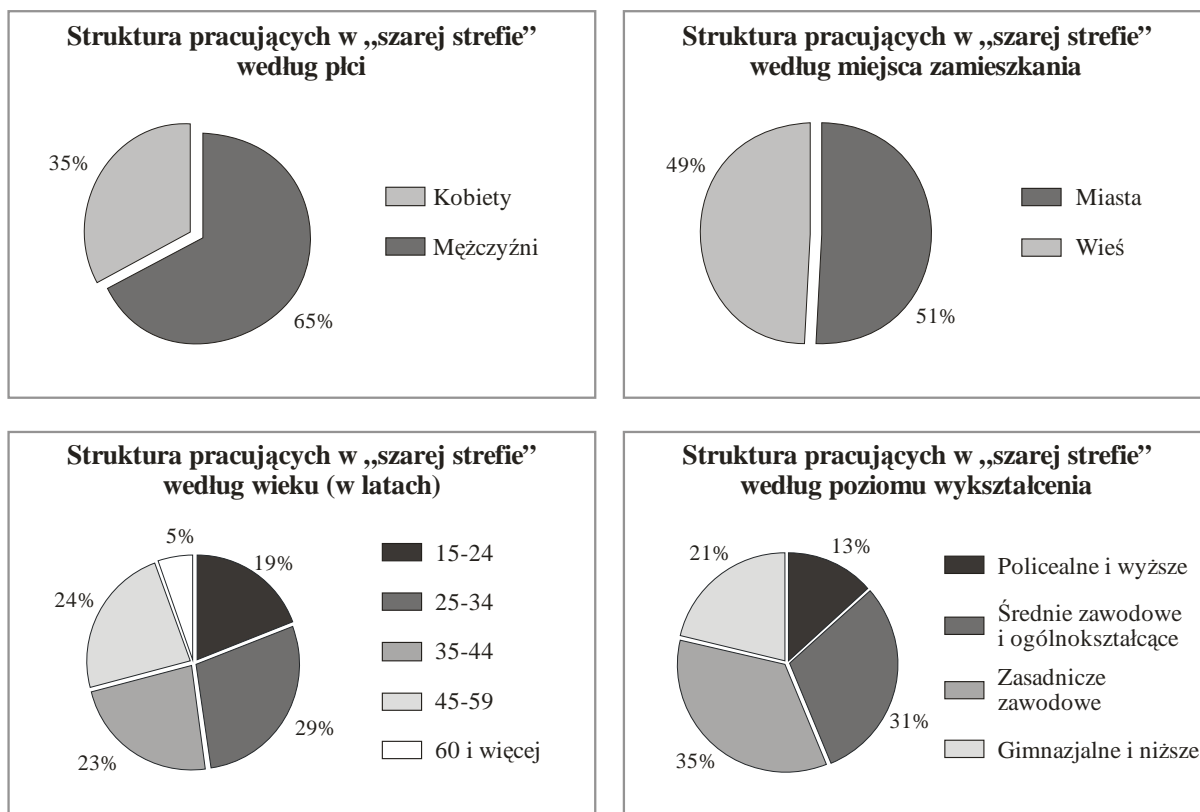
W podziale osób wykonujących pracę nierejestrowaną według płci również widoczna jest sezonowość wykonywania tych prac: zarówno wśród mężczyzn, jak i kobiet najmniejsze „nasilenie” przypada na styczeń (odpowiednio: 15,6% i 32,2%), natomiast największe – na wrzesień (odpowiednio: 56,2% i 55,8%).

4. Pracujący w szarej strefie według cech demograficzno-społecznych

O znaczeniu pracy nierejestrowanej w kształtowaniu sytuacji na rynku pracy świadczy fakt, że obejmuje ona niemal wszystkie generacje Polaków oraz różnorodne grupy społeczne i zawodowe. Wśród pracujących w „szarej strefie” gospodarki większość stanowią mężczyźni (ok. 65%). Natomiast z punktu widzenia miejsca zamieszkania osób pracujących „na czarno”, nieznaczną większość stanowią mieszkańcy miast (51%).

Pracę nierejestrowaną wykonują osoby w różnym wieku, od młodzieży po osoby w wieku emerytalnym, a największy odsetek pracujących w „szarej strefie” stanowią osoby w wieku 25-34 lat (28,8%); ta prawidłowość występuje zarówno wśród mężczyzn (27,6%), jak i kobiet

(31,0%) oraz wśród mieszkańców miast (34,9%); wśród mieszkańców wsi największy udział mają osoby będące w wieku 35-44 lat (26,9%).

Niezwykle interesująca jest struktura pracujących w „szarej strefie” według poziomu wykształcenia. Ogólnie można powiedzieć, że dominują pracownicy z wykształceniem co najwyżej zasadniczym zawodowym – 56,1%, podczas gdy pracownicy z wykształceniem co najmniej średnim stanowią 43,9%.

Znaczącym jest fakt, iż w porównaniu z sytuacją w 2009 r. zwiększył się – o 5,4 punktu procentowego – udział pracujących w szarej strefie legitymujących się wykształceniem co najmniej średnim, a odpowiednio zmalał udział osób o niższym poziomie wykształcenia.

Struktury według poziomu wykształcenia dość znacznie różnią się dla mężczyzn i kobiet oraz mieszkańców miast i wsi.

Tabl. 1. Struktura poziomu wykształcenia według płci i miejsca zamieszkania

POZIOM WYKSZTAŁCENIA	Mężczyźni	Kobiety	Miasta	Wieś
	w %			
Policealne i wyższe	7,4	24,0	21,4	4,4
Średnie zawodowe i ogólnokształcące	32,0	28,3	35,4	25,6
Zasadnicze zawodowe	37,5	29,8	25,2	44,7
Gimnazjalne i niższe	23,2	17,8	17,7	25,3

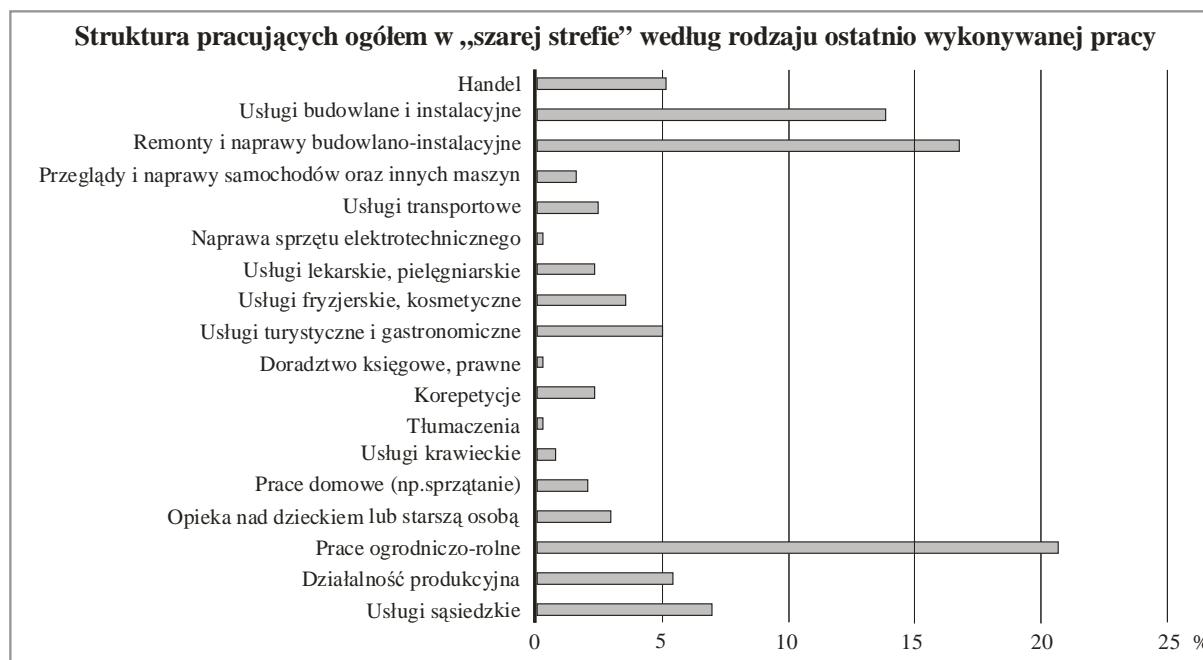
Jak więc widać, wśród pracujących w „szarej strefie” lepiej wykształcone są kobiety oraz mieszkańcy miast. Proporcje te nie dziwią, bowiem są odzwierciedleniem ogólnych prawidłowości w zakresie poziomu wykształcenia ludności. Natomiast zastanawiać może fakt, że aż niemal 100 tys. osób dobrze wykształconych (wykształcenie policealne i wyższe) pracuje „na czarno” i dla prawie 29% z nich jest to praca główna.

5. Rodzaje prac wykonywanych przez pracujących w „szarej strefie”

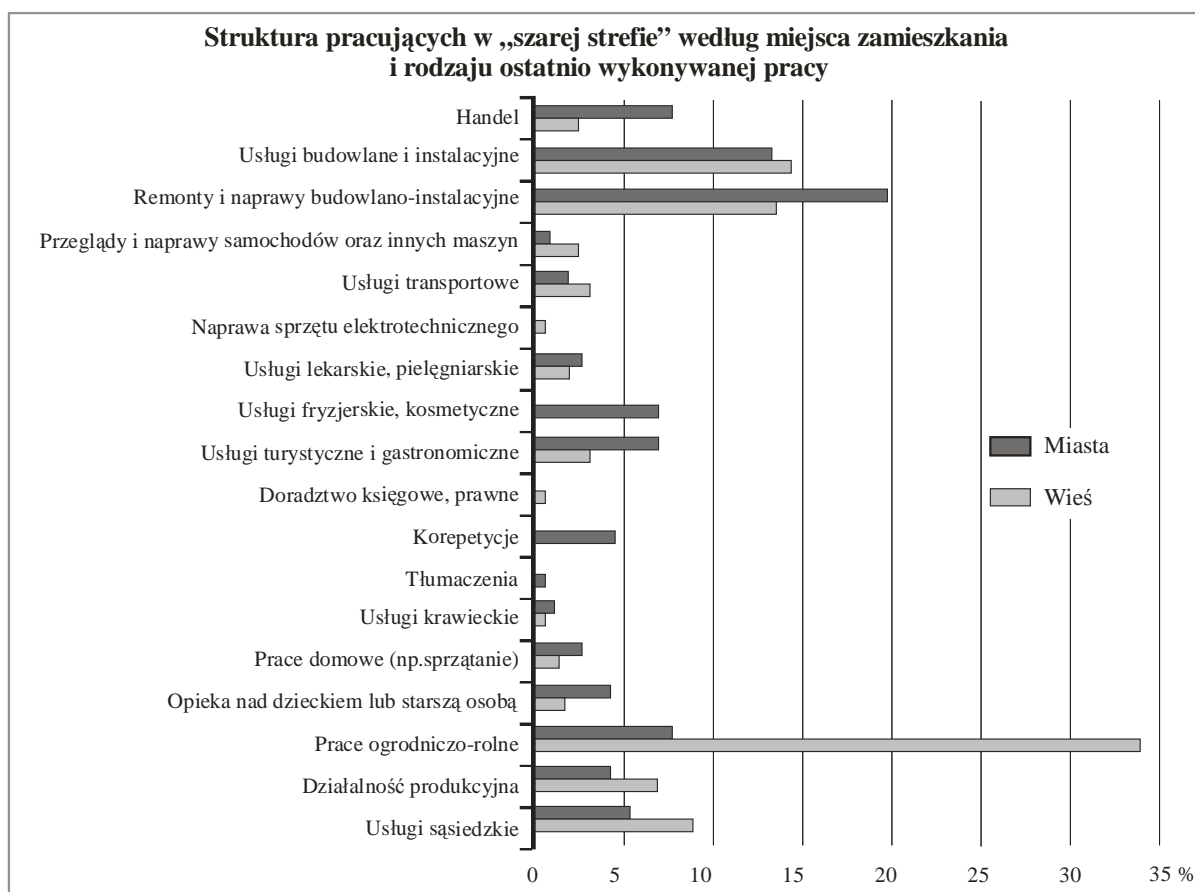
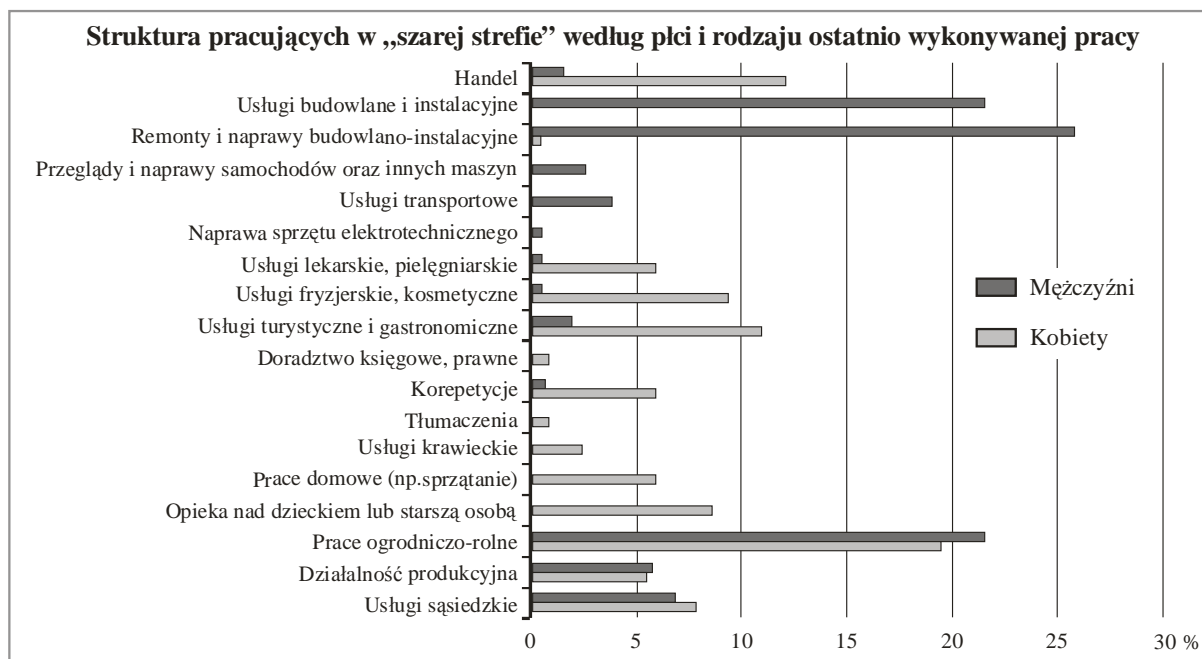
W punkcie 2 zaprezentowano opinie respondentów na temat rodzajów prac wykonywanych nieformalnie. Natomiast w bieżącym rozdziale przedstawione zostały wyniki analizy, jakie prace faktycznie były wykonywane „na czarno”. Wyniki badania zaprezentowane niżej, dotyczą ostatnio wykonywanej nieformalnie pracy w badanym okresie.

Wyniki badania wskazują, iż w „szarej strefie” najczęściej wykonywane były prace ogrodniczo-rolne. Wykonywała je co piąta osoba pracująca „na czarno” (20,8%). Wysoki odsetek osób wykonujących pracę nierejestrowaną zajmował się remontami i naprawami budowlano-instalacyjnymi (16,8%), a także usługami budowlanymi i instalacyjnymi (13,9%). Zgodność opinii co do rodzajów prac wykonywanych nieformalnie ze stanem faktycznym w zakresie pierwszych trzech pozycji była niepełna, bowiem w opiniach prace ogrodniczo-rolne plasowały się dopiero na 6 pozycji spośród 19 wymienionych rodzajów prac.

W trzech wymienionych wyżej dziedzinach pracowało ok. 52% ogółu osób wykonujących pracę nierejestrowaną. Jest to dość oczywiste, ponieważ te właśnie rodzaje prac szczególnie dobrze „nadają się” do wykonywania w trybie czasowym, doraźnym, niesystematycznym.

W przypadku poszczególnych rodzajów prac widać wyraźne zróżnicowanie w zależności od płci, a także miejsca zamieszkania osób je wykonujących. Mężczyźni oraz mieszkańcy miast głównie wykonywali remonty i naprawy budowlano-instalacyjne, natomiast kobiety oraz mieszkańcy wsi – prace ogrodniczo-rolne.

Interesująco przedstawia się struktura pracujących w „szarej strefie” według rodzaju ostatnio wykonywanej pracy w podziale na pracę główną i dodatkową.

Tabl. 2. **Struktura pracujących w „szarej strefie” według rodzaju ostatnio wykonywanej pracy**

WYBRANE RODZAJE WYKONYWANEJ PRACY	Praca główna	Praca dodatkowa
	w %	
O G Ó Ł E M	100,0	100,0
Handel	8,4	1,5
Usługi budowlane i instalacyjne	19,5	7,4
Remonty i naprawy budowlano-instalacyjne	12,4	21,7
Usługi lekarskie, pielęgniarские	-	5,0
Usługi fryzjerskie, kosmetyczne	0,5	7,1
Korepetycje	0,8	4,2
Prace ogrodniczo-rolne	18,2	24,0
Działalność produkcyjna	7,8	2,7

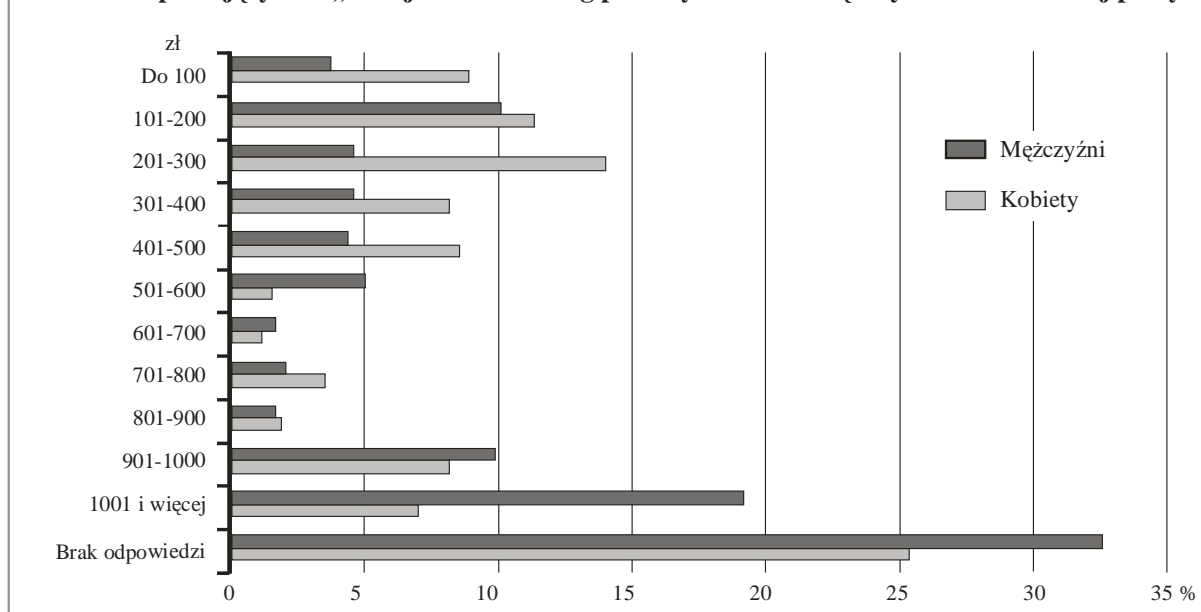
Powyższe zestawienie pokazuje, jak bardzo różnią się udziały wykonujących poszczególne rodzaje prac w zależności od tego czy jest to praca główna czy dodatkowa, jednakże proporcje między nimi układają się logicznie i w sposób oczekiwany, np. trudno oczekiwać, aby usługi lekarskie bądź pielęgniarские były wykonywane „na czarno” jako praca główna, co z kolei jest łatwo przewidzieć w handlu.

6. Dochody z pracy nierejestrowanej

Praca w „szarej strefie” ma charakter doraźny i krótkotrwały. Jest bardzo zróżnicowana pod względem czasu pracy i wynagrodzeń. I właśnie uzyskanie wiarygodnych informacji o dochodach z pracy wykonywanej nieformalnie jest zadaniem trudnym, bowiem: po pierwsze – spory odsetek respondentów nie chce ujawnić informacji o dochodach, jakie uzyskali w miesiącu, w którym ostatnio wykonywali prace w „szarej strefie” (o takie pytano w badaniu), a po drugie – osoby badane mają skłonność do zaniżania uzyskanych dochodów, a więc od ich odpowiedzialności i rzetelności zależy wartość pozyskanych informacji. Pomimo tego, iż 70% respondentów podało informacje o dochodach, analizując te dane należy jednak pamiętać o powyższych zastrzeżeniach.

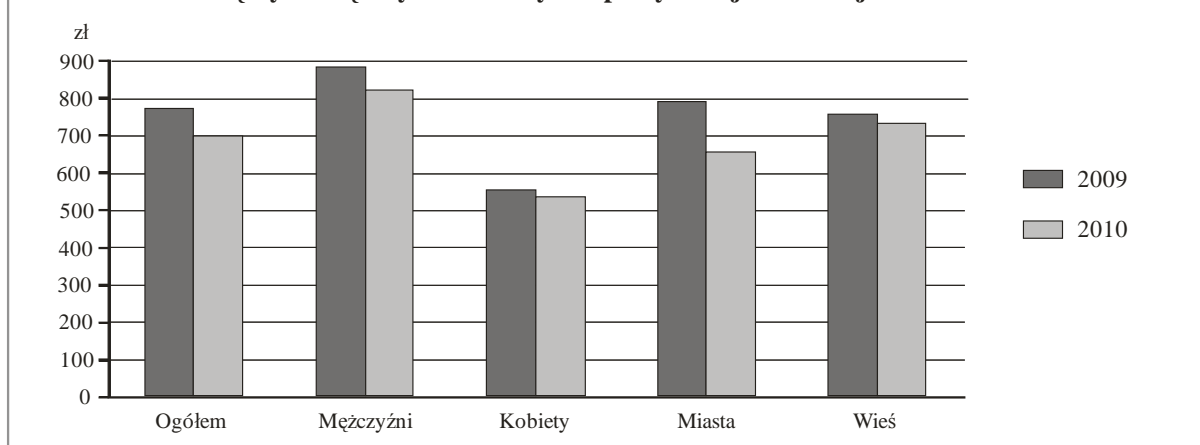
Analizując dane o dochodach miesięcznych uzyskanych przez respondentów z „pracy na czarno” widać, iż charakteryzuje je znaczna rozpiętość, co wynika zarówno z rodzaju wykonywanych prac, jak i ze zróżnicowania stawek umownych za konkretne prace.

Struktura pracujących w „szarej strefie” według płci i wysokości miesięcznych dochodów z tej pracy

Przeciętny dochód miesięczny z pracy nierejestrowanej wyniósł 703 zł i był zdecydowanie wyższy w przypadku mężczyzn – 827 zł, niż kobiet – 540 zł. Dochód ten był o niemal 10% (o 76 zł) niższy niż zanotowany w 2009 r.; sytuacja ta dotyczyła zarówno dochodów uzyskanych przez mężczyzn (spadek o ponad 7%, tj. o 65 zł), jak i przez kobiety (spadek o ponad 3%, tj. o 19 zł).

Przeciętny miesięczny dochód z tytułu pracy nierejestrowanej w 2009 i 2010 r.

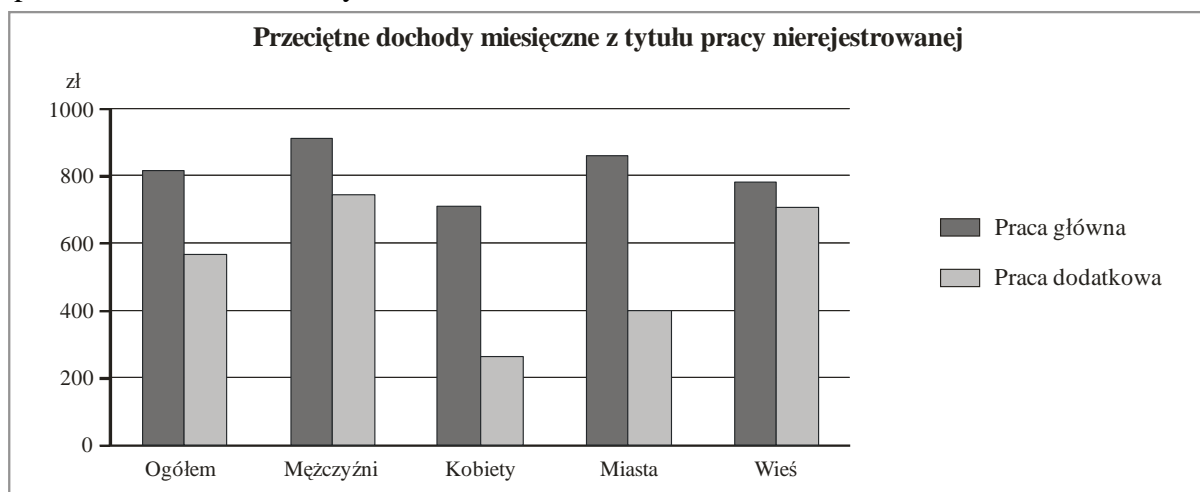
Miejsce zamieszkania pracujących w „szarej strefie” miało znaczący wpływ na poziom przeciętnych dochodów – mieszkańcy miast uzyskali miesięczny dochód w wysokości 660 zł, a mieszkańcy wsi – 741 zł. W tym zakresie sytuacja bardzo zmieniła się w porównaniu z 2009 r. Otóż: po pierwsze – w 2009 r. miejsce zamieszkania miało niewielki wpływ na poziom przeciętnych dochodów z pracy nierejestrowanej, a po drugie – mieszkańcy miast uzyskali wyższy przeciętny dochód niż mieszkańcy wsi.

Wiek osób pracujących w „szarej strefie” różnicował znacząco przeciętne dochody miesięczne uzyskiwane z tej pracy, a mianowicie: najwyższe dochody otrzymali ludzie

będący w wieku 25-34 lat, tj. 852 zł, a następnie osoby w wieku 35-44 lat – 787 zł, 15-24 lat – 766 zł, 45-59 lat – 540 zł, aż do osób najstarszych, będących w wieku co najmniej 60 lat – 378 zł.

Poziom wykształcenia pracujących nieformalnie również miał duży wpływ na przeciętny poziom dochodów miesięcznych z „pracy na czarno”, a wyglądało to w ten sposób, że najniższe dochody otrzymały osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym – 625 zł, a najwyższe – osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 804 zł; osoby z wykształceniem policealnym i wyższym uzyskały 684 zł, a z wykształceniem średnim zawodowym i ogólnokształcącym – 645 zł. Taki rozkład przeciętnych dochodów miesięcznych wynika m.in. z faktu, iż dla osób z wykształceniem co najmniej średnim praca nierejestrowana rzadziej była pracą główną, a częściej – dodatkową, a więc stanowiła zajęcie krótkotrwałe, okazjonalne.

Na wysokość przeciętnych miesięcznych dochodów z pracy nierejestrowanej w sposób oczywisty wpływ ma fakt czy była to praca o charakterze pracy głównej, czy dodatkowej. Otóż średni dochód z pracy głównej był o 45% wyższy od średniego dochodu z pracy dodatkowej; wyniosły one odpowiednio 809 zł i 558 zł; w 2009 r. średni dochód z pracy głównej był o 76% wyższy od średniego dochodu z pracy dodatkowej, a więc nastąpiło spłaszczenie dochodów z tych dwóch źródeł.

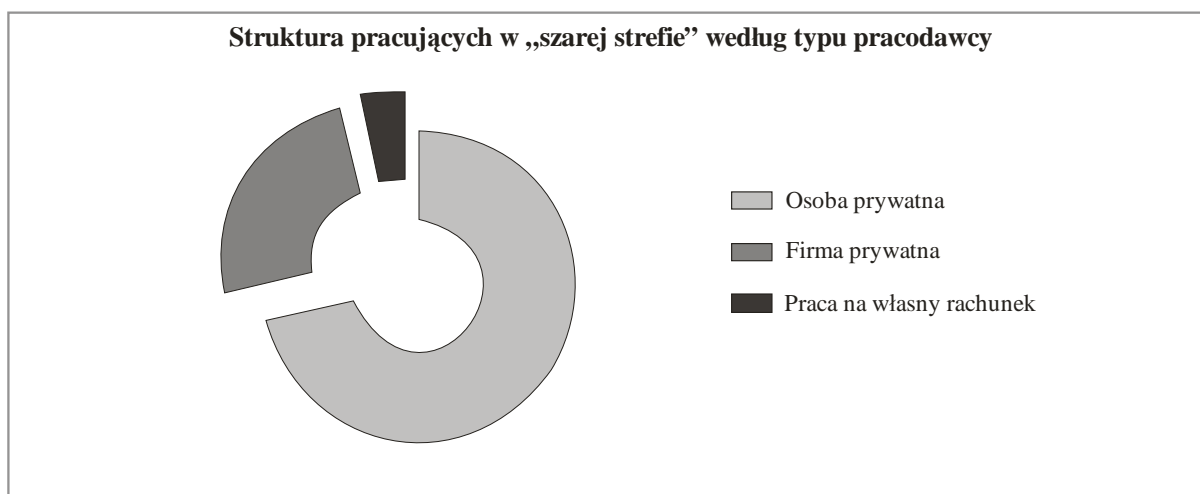
Warto podkreślić, że, o ile w przypadku podziału pracujących w „szarej strefie” według płci przeciętny dochód miesięczny z pracy głównej i dodatkowej był wyższy dla mężczyzn niż dla kobiet, o tyle w podziale według miejsca zamieszkania dochody z pracy głównej były wyższe wśród mieszkańców miast, a dochody z pracy dodatkowej odwrotnie – wyższe były wśród mieszkańców wsi.

Wysokość średniej dniówki z pracy nierejestrowanej wynosiła 59 zł, przy czym była znacząco wyższa dla mężczyzn – 69 zł, niż dla kobiet – 45 zł oraz nieco niższa dla mieszkańców miast – 57 zł, niż mieszkańców wsi – 60 zł. Jeśli natomiast popatrzeć na charakter pracy wykonywanej „na czarno”, to przeciętna dniówka w pracy dodatkowej była o 61% wyższa niż w pracy głównej; wyniosły one odpowiednio: 82 zł i 51 zł.

W badaniu pracy nierejestrowanej respondenci, którzy taką pracę wykonywali określali procentowy udział dochodów z ostatniej pracy nierejestrowanej w swoich ogólnych, miesięcznych dochodach netto. Otóż, przeciętny udział wyniósł 63,0% i był ogromnie zróżnicowany w zależności od tego, czy była to praca główna, czy dodatkowa – udziały te odpowiednio wyniosły: 83,8% i 29,8%. W przypadku, gdy „praca na czarno” miała charakter pracy głównej, dla ok. 64% w ten sposób pracujących dochody z niej stanowiły od 76% do 100% ogólnych dochodów netto, a tylko dla niespełna 6% pracujących – do 25% ogólnych dochodów. Odmiennie kształtowała się sytuacja, gdy praca nieformalna miała charakter pracy dodatkowej. Dochody z niej uzyskane dla ponad 8% osób stanowiły 76-100% ogólnych dochodów netto, natomiast dla ponad 31% osób stanowiły do 25% ogólnych dochodów oraz dla ponad 19% – stanowiły do 10% ogólnych dochodów.

7. Pracodawcy

Praca nierejestrowana ma rację bytu o ile istnieje na nią popyt. Obiegowe opinie mówią, iż to głównie właściciele niewielkich firm w sektorze prywatnym są pracodawcami oferującymi zatrudnienie nieformalne. Okazuje się jednak, iż, zgodnie z wynikami badania, głównymi pracodawcami są osoby prywatne – tak wyglądała sytuacja w 2009 r. i nadal tak wygląda. Natomiast w 2010 r. nie zanotowano jako pracodawców firm państwowych lub komunalnych, podczas gdy w 2009 r. takie firmy jako pracodawcy wystąpiły, choć był to margines.

Wśród pracodawców oferujących pracę nierejestrowaną 66,5% to osoby prywatne, a 28,4% to firmy prywatne, tj. firmy prywatne lub spółdzielnie w systemie pracy chałupniczej (4,1%) bądź firmy prywatne lub spółdzielnie w innym systemie niż chałupniczy (24,3%).

Proporcje te wyglądają nieco inaczej, gdy weźmiemy pod uwagę podział pracy nierejestrowanej na pracę główną i dodatkową. W przypadku pracy głównej 47,8% pracodawców to osoby prywatne, a 46,3% – firmy prywatne, natomiast w przypadku pracy dodatkowej 88,4% pracodawców stanowią osoby prywatne, a tylko 7,7% – firmy prywatne.

Osoby prywatne, jako pracodawcy, zatrudniali nieformalnie pracowników głównie do prac ogrodniczo-rolnych oraz do remontów i napraw budowlano-instalacyjnych, a także usług

budowlanych i instalacyjnych, natomiast firmy prywatne – przede wszystkim do usług budowlanych i instalacyjnych oraz działalności produkcyjnej, a także usług turystycznych i gastronomicznych.

8. Gospodarstwa domowe zatrudniające nieformalnie pracowników

W okresie pierwszych dziewięciu miesięcy 2010 r. z pracy nierejestrowanej korzystało 429 tys. gospodarstw domowych, tj. 3,8% ogólnej liczby gospodarstw domowych w Polsce. W porównaniu z 2009 r. nastąpił spadek liczby takich gospodarstw domowych o 251 tys. i równocześnie spadek udziału tych gospodarstw w ogólnej liczbie gospodarstw domowych o 2,1 punktu procentowego.

Większość gospodarstw domowych korzystających z pracy nierejestrowanej – 59% – znajdowała się w miastach, a 41% to gospodarstwa domowe wiejskie. Oznacza to, iż częściej nielegalnie zatrudniają pracowników gospodarstwa domowe wiejskie – 4,7% ogólnej ich liczby, niż gospodarstwa domowe miejskie – 3,3%, bowiem ogólna liczba gospodarstw domowych w miastach jest ponad dwukrotnie większa niż liczba gospodarstw domowych na wsiach.

Prace, które najczęściej były wykonywane „na czarno” na rzecz gospodarstw domowych, to remonty i naprawy budowlano-instalacyjne – korzystało z nich ponad 32% gospodarstw domowych z ogółu gospodarstw zatrudniających pracowników nielegalnie. W następnej kolejności wykonywane były prace ogrodniczo-rolne – skorzystało z nich ponad 22% gospodarstw domowych, prace domowe (np. sprzątanie) – ok. 10% gospodarstw, usługi budowlane i instalacyjne – ponad 9% gospodarstw, przeglądy i naprawy samochodów oraz innych maszyn – ponad 6% gospodarstw oraz usługi fryzjerskie, kosmetyczne, a także korepetycje – po ok. 6% gospodarstw domowych. Miejskie gospodarstwa domowe zatrudniały nieformalnie przede wszystkim do remontów i napraw budowlano-instalacyjnych (ponad 34%), prac domowych (ok. 15%) oraz prac ogrodniczo-rolnych (ponad 10%), natomiast wiejskie gospodarstwa domowe – do prac ogrodniczo-rolnych (ponad 39%), remontów i napraw budowlano-instalacyjnych (ponad 29%) oraz usług budowlanych i instalacyjnych (ponad 9%).

W badanym okresie gospodarstwa domowe zatrudniały pracowników w sposób nieformalny średnio przez 19 dni, przy czym miejskie gospodarstwa domowe przez 16 dni, a wiejskie – przez 23 dni. Najwięcej dni pracy nieformalnej poświęconych było na opiekę nad dzieckiem lub starszą osobą – przeciętnie 60 dni, a następnie na prace ogrodniczo-rolne – 39 dni, prace domowe (np. sprzątanie) – 21 dni, korepetycje – 18 dni, na usługi budowlane i instalacyjne oraz handel – po 13 dni.

Przeciętna liczba roboczodni przepracowana miesięcznie w sposób nieformalny wyniosła w badanym okresie 7,9 dni, przy czym w gospodarstwach domowych miejskich – 5,9 dnia, a w gospodarstwach domowych wiejskich – 11,0 dni.

W okresie dziewięciu miesięcy 2010 r. ok. 6% gospodarstw domowych korzystających z pracy nierejestrowanej zatrudniało cudzoziemców, przy czym w miastach udział tych gospodarstw wyniósł 4%, a na wsiach – ok. 9%.

Miesięczne wydatki gospodarstw domowych związane z nieformalnym zatrudnianiem pracowników wyniosły przeciętnie 729 zł, przy czym wyższe wydatki poniosły miejskie gospodarstwa domowe – 872 zł wobec 573 zł wydanych przez wiejskie gospodarstwa domowe. Średnie dzienne wydatki gospodarstw domowych na rzecz osób wykonujących pracę nierejestrowaną wyniosły 136 zł; miejskie gospodarstwa domowe dzień „na czarno” kosztowała 163 zł, a wiejskie – 102 zł. W stosunku do wydatków ponoszonych przez gospodarstwa domowe w 2009 r., przeciętny koszt miesięczny pracy nierejestrowanej wzrósł o ok. 54%, a dzienny – o ok. 39%.

Zróznicowanie stawek za poszczególne rodzaje prac wykonywanych nieformalnie jest bardzo duże, na przykład – w 2010 r. przeciętny dzienny koszt pracy nierejestrowanej wykonywanej na rzecz gospodarstw domowych wynosił:

- usługi budowlane i instalacyjne – 401 zł,
- remonty i naprawy budowlano-instalacyjne – 112 zł,
- przeglądy i naprawy samochodów oraz innych maszyn – 121 zł,
- usługi transportowe – 96 zł,
- naprawę sprzętu elektrotechnicznego – 173 zł,
- usługi lekarskie, pielęgniarstwo – 21 zł,
- usługi fryzjerskie, kosmetyczne – 51 zł,
- usługi turystyczne i gastronomiczne – 58 zł,
- doradztwo księgowo, prawne – 70 zł,
- korepetycje – 60 zł,
- usługi krawieckie – 35 zł,
- prace domowe (np. sprzątnięcie) – 54 zł,
- opiekę nad dzieckiem lub starszą osobą – 38 zł,
- prace ogrodniczo-rolne – 116 zł.

9. Podsumowanie

Praca nierejestrowana w Polsce nadal utrzymuje się, chociaż od 1995 r., tj. od momentu wdrożenia przez GUS badania jej skali, do roku 2010 ulegała systematycznemu zmniejszaniu.

W porównaniu z analogicznym okresem 2009 r. liczba pracujących w szarej strefie obniżyła się o 53 tys. – 732 tys. w 2010 r. wobec 785 tys. w 2009 r., a także obniżył się, chociaż nieznacznie, udział pracujących nieformalnie w ogólnej liczbie pracujących – odpowiednio: 4,6% w 2010 r. wobec 4,9% w 2009 r. W 2010 r. nieco zmniejszył się – w porównaniu z 2009 r. – odsetek pracujących „na czarno”, dla których ostatnio wykonywana praca nierejestrowana była pracą główną – 54,0% (w 2009 r. – 55,5%).

Wśród pracujących w „szarej strefie” przeważali mężczyźni, a biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania nieznaczną większość stanowili zamieszkali w miastach.

Praca nierejestrowana, choć występująca dość powszechnie, ma charakter doraźny, krótkotrwały – ponad 98% pracujących w „szarej strefie” miało zatrudnienie tylko 1 raz w miesiącu. Obejmuje ona wszystkie generacje Polaków, od młodzieży po osoby w wieku emerytalnym, a niemal co czwarty pracujący nieformalnie był w wieku 45-59 lat.

„Szara strefa” tradycyjnie oferuje stosunkowo dużą liczbę miejsc pracy dla osób o niskich kwalifikacjach zawodowych (ponad 56% pracujących w niej miało wykształcenie co najwyżej zasadnicze zawodowe) i dla znacznej części z nich stanowi główne źródło utrzymania. Warto jednak podkreślić, iż w porównaniu do 2009 r. udział pracujących słabiej wykształconych w ogólnej liczbie pracujących „na czarno” obniżył się o ponad 5 punktów procentowych.

Pracujący w „szarej strefie” według zadeklarowanej, ostatnio wykonywanej pracy najczęściej znajdowali zatrudnienie przy pracach ogrodniczo-rolnych, a także remontach i naprawach budowlano-instalacyjnych oraz usługach budowlanych i instalacyjnych.

Dla ok. 67% pracujących w „szarej strefie” gospodarki pracodawcami były osoby prywatne, a dla ponad 28% – firmy prywatne lub spółdzielnie.

Miesięczne dochody z pracy nierejestrowanej charakteryzowała duża rozpiętość z uwagi na różnorodność wykonywanych prac, jak i zróżnicowanie stawek umownych za konkretne prace. Przeciętny dochód miesięczny z pracy nierejestrowanej wyniósł 703 zł i był zdecydowanie wyższy w przypadku mężczyzn (827 zł) niż kobiet (540 zł). Jeśli rozróżnimy charakter wykonywanej pracy nierejestrowanej, to przeciętne miesięczne dochody z pracy głównej były wyższe niż z pracy dodatkowej (odpowiednio: 809 zł i 558 zł).

Przeciętny udział dochodów z ostatnio wykonywanej pracy w „szarej strefie” w ogólnych miesięcznych dochodach netto wyniósł 63%, a w przypadku, gdy praca ta miała charakter pracy głównej – prawie 84%.

W okresie styczeń – wrzesień 2010 r. z pracy nierejestrowanej skorzystało 429 tys. gospodarstw domowych (w analogicznym okresie 2009 r. – 680 tys.). W badanym okresie gospodarstwa domowe zatrudniały pracowników w sposób nieformalny średnio przez 19 dni, a przeciętnie najdłużej trwały prace związane z opieką nad dzieckiem lub starszą osobą – 60 dni. Miesięczne wydatki gospodarstw domowych związane z nieformalnym zatrudnieniem wyniosły przeciętnie 729 zł, a średnie dzienne wydatki – 136 zł.

Praca nierejestrowana stanowi dość istotny element polskiego rynku pracy, bowiem 4,6% osób pracuje poza formalną gospodarką. Forma, charakter i zakres pracy nierejestrowanej wynikają z aktualnej sytuacji na krajowym rynku pracy, ale wydaje się, że w jeszcze większym stopniu z sytuacji na lokalnych rynkach pracy, a w pewnym stopniu również na europejskich rynkach pracy. Wielkość „szarej strefy” zależy nie tylko od kondycji gospodarki, a co z tego wynika – od skali bezrobocia rejestrowanego, ale po części także od nierównowagi popytu i podaży siły roboczej według kwalifikacji.

Podejmowanie pracy nierejestrowanej często jest koniecznością, bowiem dochody z niej uzyskane są niejednokrotnie jedynym bądź uzupełniającym źródłem dochodów, a oferowanie jej stanowi możliwość doraźnego, elastycznego i pozbawionego formalności, wykorzystywania siły roboczej, zwłaszcza w okresie nasilenia prac sezonowych, a także możliwość obniżenia kosztów pracy. Na podstawie badania można wywnioskować, iż praca w „szarej strefie” jest raczej społecznie akceptowana, choć w mniejszym stopniu niż kilkanaście czy kilka lat temu. Rośnie społeczna świadomość utraty praw pracowniczych na bieżąco i w przyszłości (głównie związanych z przyszłym świadczeniem emerytalnym).

UNREGISTERED EMPLOYMENT IN POLAND IN 2010

All countries in the world, regardless the type of their economy, struggle with the problem of the hidden economy, which is manifested in various ways and scope. Generally, the existence of the hidden economy is believed to be rather unfavourable for economy, as it has several negative social and economic effects. The negative consequence of the hidden economy is the fact that labour law does not protect persons employed illegally. Another significant issue is lack of the future financial security because persons employed informally do not participate in any retirement pension schemes. Nevertheless, despite the fact that jobs available in the hidden economy are often of low productivity, they very often provide a source of income, sometimes the main one that maintains a household. It is worth to remember that, generally speaking, the scope of the hidden economy does not depend solely on various financial factors, the labour market flexibility, or legal regulations. It also depends on the mentality of a given society, i.e. the social acceptance of the activities carried out in the hidden economy.

Estimation of the scope and structure of the population employed in the hidden economy is extremely difficult. In 1995, the Central Statistical Office initiated the survey on this segment of the labour market conducting for the first time the survey on unregistered employment called also “black labour market”. The survey was carried out as a module of the Labour Force Survey (LFS). The successive surveys were carried out in the years: 1998, 2004, 2009, and 2010.

The results of these surveys show that the number of persons that admitted working in the hidden economy was decreasing: in 1995 – 2.199 thous., 1998 – 1.431 thous., 2004 – 1.317 thous., in 2009 – 785 thous. In the period of the first 9 months of 2010 (between January and September), this population amounted to 732 thous. persons, which constituted 4.6% of the total number of the employed (this percentage was calculated as the share of the total number of persons employed in the hidden economy in the average number of the employed in the first three quarters of the respective year according to the LFS).

1. Opinions on the reasons for undertaking unregistered employment

The analysis on the survey results indicates that the opinions concerning the reasons for taking unregistered work expressed in the survey in 2010 did not change as compared to 2009 – the order of reasons in respect to their “importance” stayed the same.

According to the respondents, people decide to take up employment outside the formal system for many reasons, although the main ones are two, namely: inability to find a formal job and difficult material situation (insufficient income).

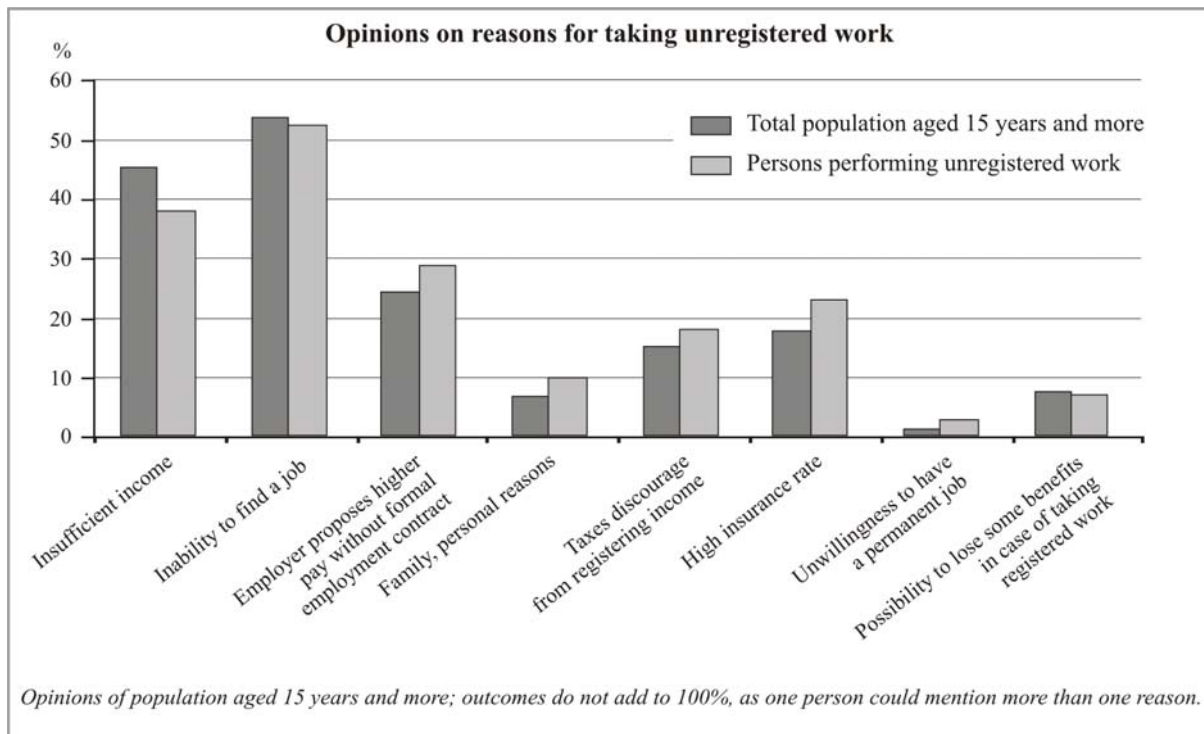
The further reasons significantly influencing decisions concerning taking work in the hidden economy were: the higher pay without formal employment contract proposed by the employer, high insurance rate, and taxes discouraging from registering income.

Much less significant were: a possibility to lose some benefits in case of taking registered work, family or personal situation, while entirely marginal – unwillingness to have a permanent job.

Comparison of the ranking of the five main reasons for undertaking illegal work declared by persons who were actually engaged in unregistered employment and the overall group of respondents shows that their opinions are almost identical.

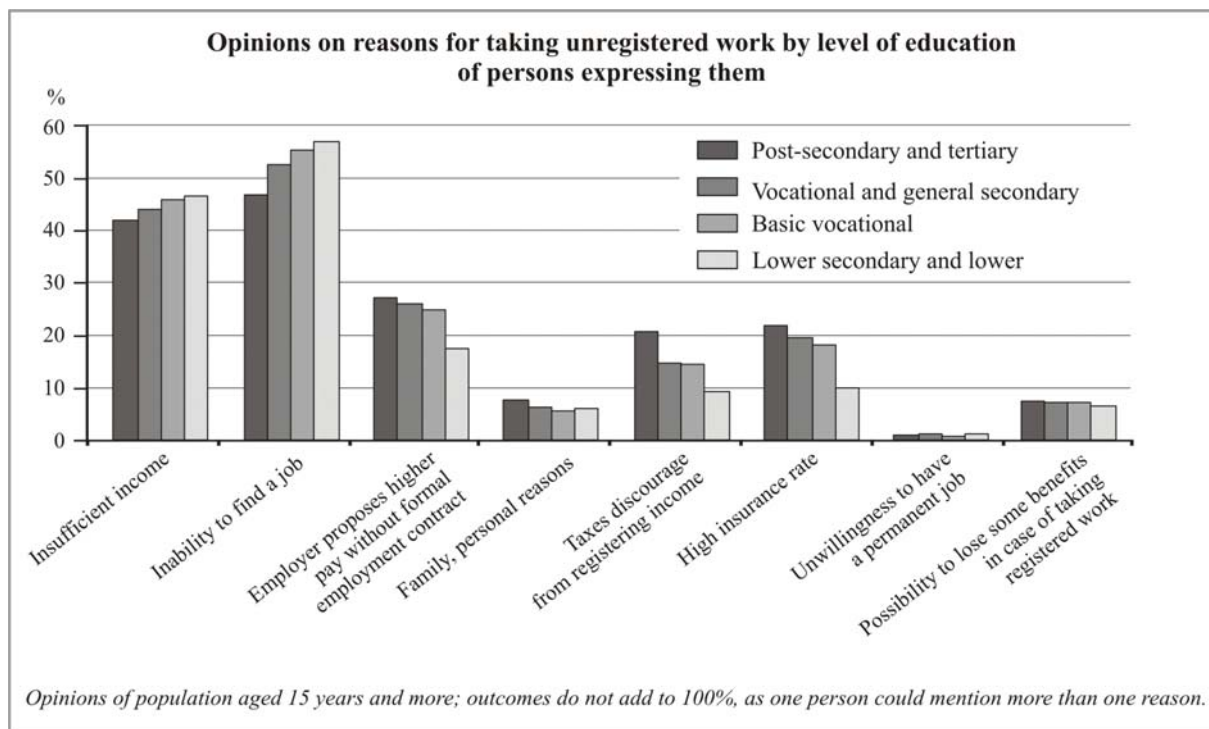
Therefore, three main objectives of taking up unregistered employment, according to individuals, can be formulated as:

- obtaining any work, and income through it,
- obtaining higher income than in a registered job,
- obtaining additional sources of income.

Opinions concerning the reasons for performing unregistered work expressed by men and women differed only slightly. The same order of the answers was observed. In the opinion of a slightly higher percentage of women than men, the reason for illegal work was inability to find a job (54.8% vs. 51.3%). Whereas men more often than women indicated as the reasons the fact that the employer proposed higher remuneration without formal employment contract (26.4% vs. 21.9%), the high insurance rate (19.7% vs. 15.5%), and taxes discouraging from registering income (16.6% as compared to 13.1%). Similarly, no big differences in opinions were observed depending on the place of residence, i.e. between urban and rural residents. In both cases, the highest share of the population indicated inability to find formal employment as the main reason for illegal work. In urban areas, this share comprised 50.4%, while in rural areas – 57.5%. Insufficient income was declared by 43.6% of the urban population and 46.6% of the rural one; whereas the third most important reason, i.e. higher pay without registering employment contract indicated 25.0% of the urban residents and 22.4% of the rural population; the high insurance rate was also more often pointed out in urban areas (18.0%) than by rural residents (16.7%).

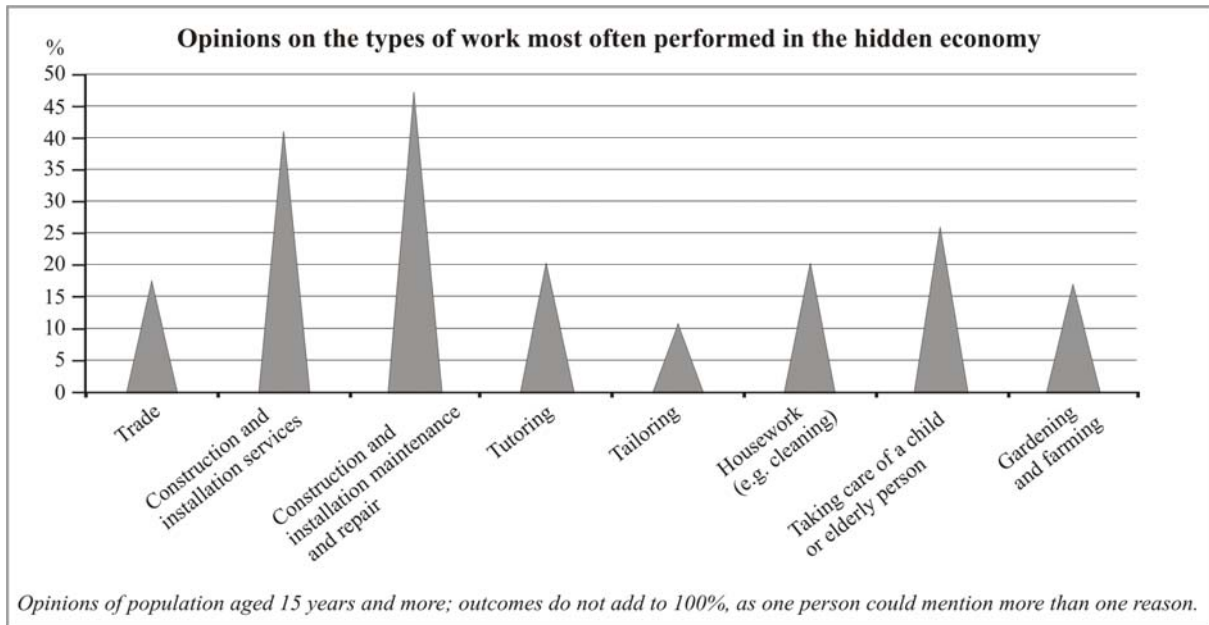
For the youngest group of the respondents (15-24 years), particularly “sensitive” from the point of view of the situation on the labour market, the main reasons for taking work in the hidden economy was also inability to find a job; the share of persons indicating this particular reason was extremely high in this age group – it comprised 58.6%. Young people indicated other reasons usually less often than person in older age groups. Only in case of unwillingness to have a permanent job, even though this reason was only marginal, the share of the youth was higher than in other age groups.

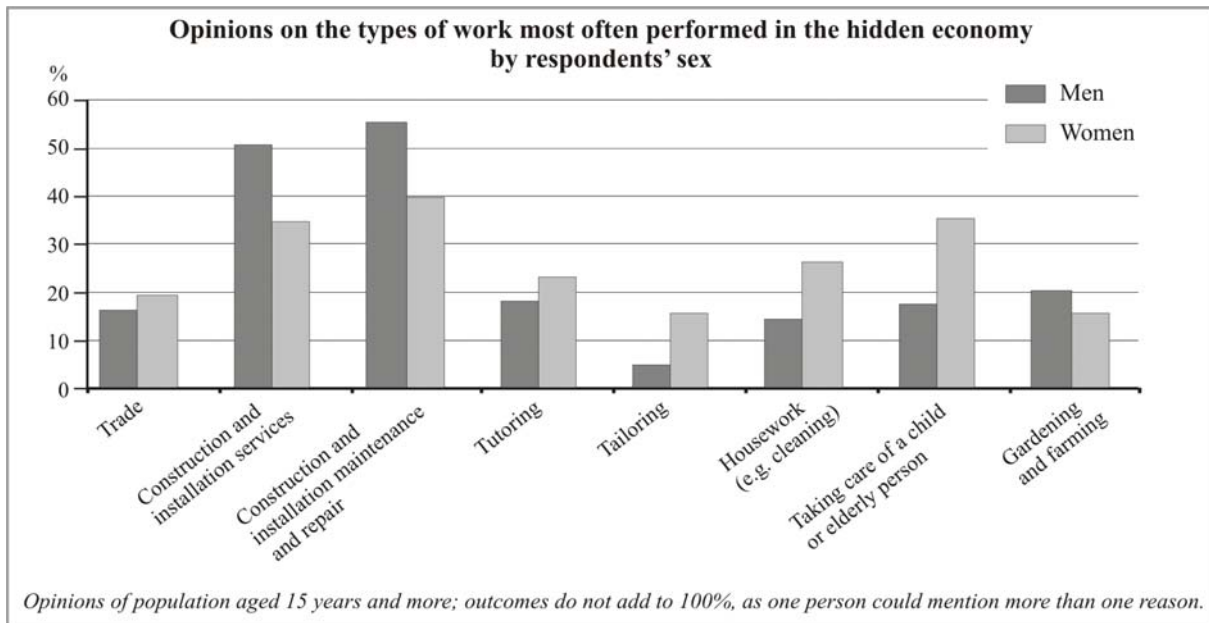
As regard the opinions concerning the reasons for taking unregistered work declared by the respondents according to their level of education, the main one, i.e. inability to find a job, has the highest share in each specified group, and the share increased alongside a decreasing level of education declared by the respondents. The situation was different in case of the reasons: higher pay offered by the employer without registering the employment contract, taxes discouraging from registering income or the high insurance rate – the higher education level was the higher percentage of respondents indicated this reasons.

2. Opinions on the types of work performed in the hidden economy

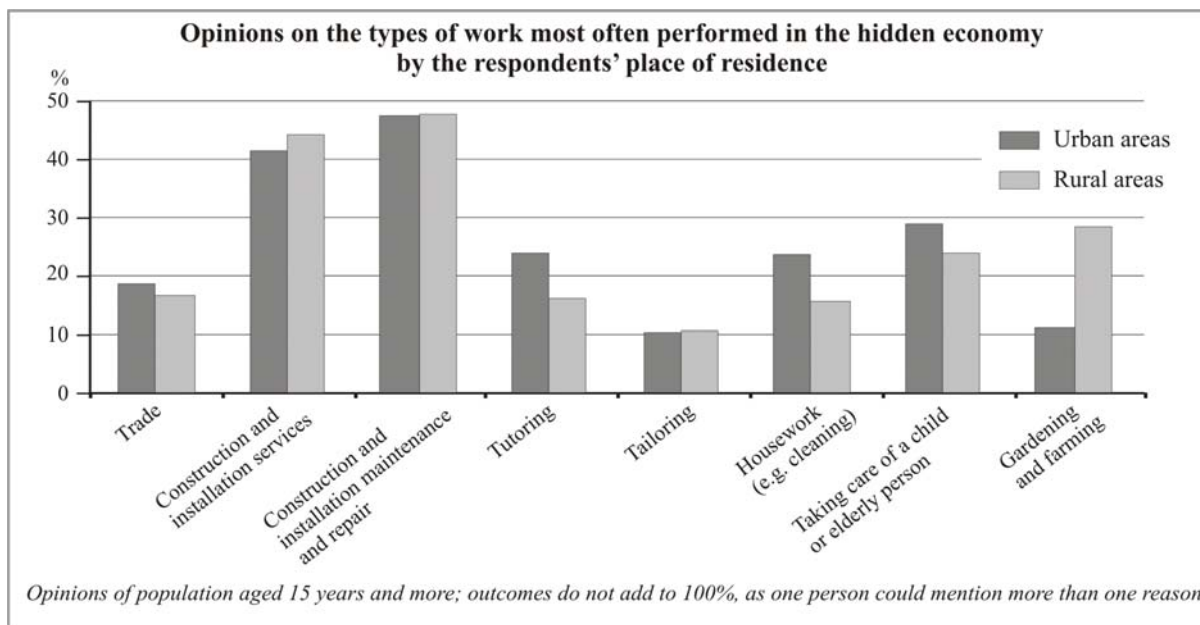
In the opinion of the total number of the respondents, i.e. persons aged 15 years and more, the most often performed in the hidden economy types of work are: construction and installation maintenance and repair, construction and installation services, taking care of a child or elderly person, tutoring and housework (e.g. cleaning). Quite often were also mentioned: trade, gardening and farming, and tailoring. It is worth to underline that opinions concerning the types of work in the hidden economy expressed by the respondents in 2010 generally did not change as compared to 2009.

The respondents' opinions were significantly differentiated by sex. Men believed that the most often illegally performed were construction and installation maintenance and repair and construction and installation services. In case of women, beside construction and installation maintenance and repair, they most often indicated taking care of a child or elderly person.

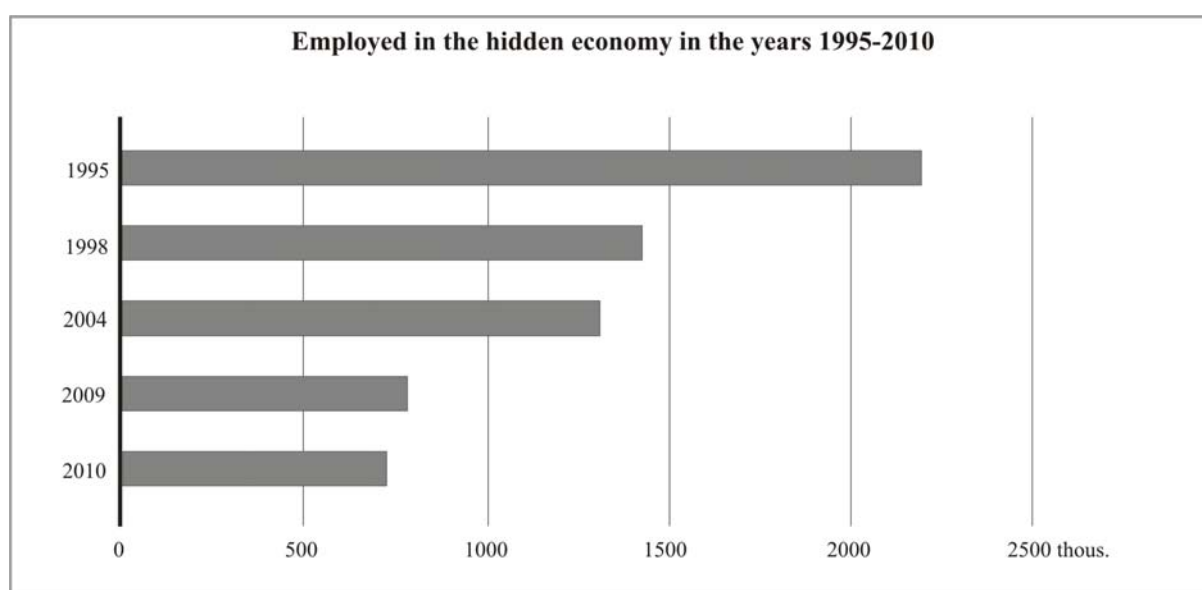

The opinions on the types of work performed informally depended also on the respondents' place of residence, mainly because of a slightly different demand for various services in the urban and rural environment. Among urban residents the most often mentioned were construction and installation maintenance and repair, then construction and installation services, taking care of a child or elderly person, tutoring, housework (e.g. cleaning), and trade. In rural areas, beside the two types of work holding two top positions in each aggregation, gardening and farming, as well as taking care of a child or elderly person were often mentioned.

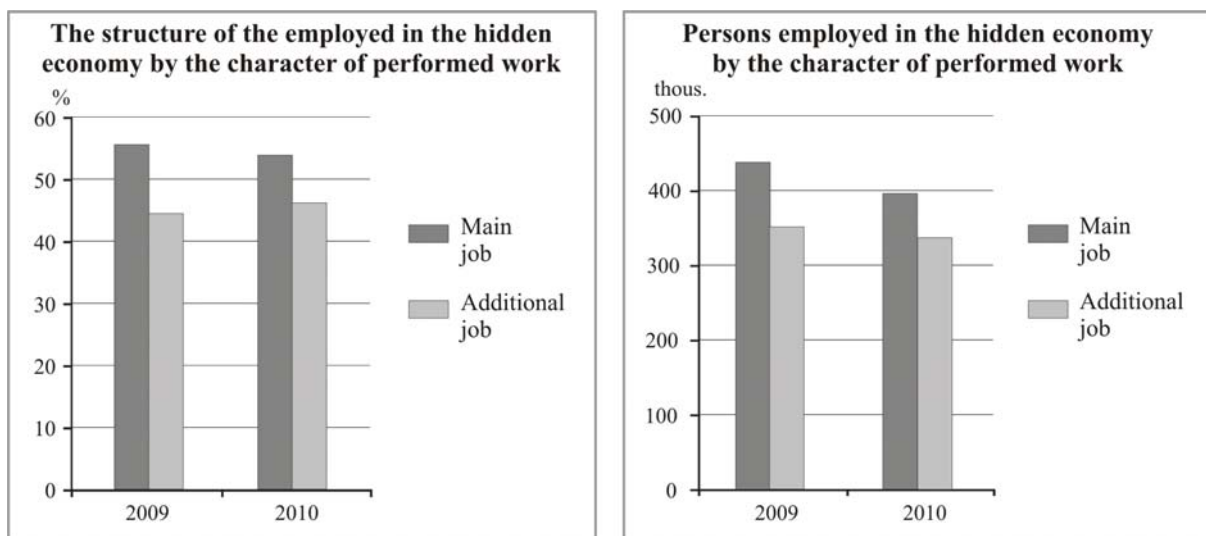

3. The scale of the phenomenon of unregistered employment

The survey on unregistered employment carried out in 2010 indicated that the scale of the phenomenon is still significant, despite a considerable reduction – compared to the results of the previous surveys – in the share of people employed in the hidden economy in the entire working population. In the period between January and September of 2010, unregistered work was performed by 732 thous. persons, i.e. 4.6% of the total number the employed. In the same period of 2009, 785 thous. persons performed work in the hidden economy, i.e. 4.9% of the total number of the employed. Therefore, compared to the previous year, in 2010 both the population of persons employed in the hidden economy, as well as their share in the total number of the employed were only slightly reduced.

The figure shows that the main changes in the number of the employed in the hidden economy took place in the first decade of the current century, as even in 2004, 1.317 thous. persons declared performing illegal work, i.e. 9.6% of the total number of the employed. It may mean that worse condition of the economy caused by the global economic crisis resulted in a reduction of employment in the hidden economy. As may be assumed, the entrepreneurs first resign from informal work performed for their businesses, “protecting” formal employees, while natural persons reduced their use of illegal work because of the more difficult and unstable financial situation of their households. This situation, observed in 2009, stayed the same in 2010.

Determining the character of informally performed work is very important, which means answering the question whether it was the main or additional job allowing obtaining additional income that supplemented household budget for the persons performing unregistered work. Such characteristic is possible for the last performed unregistered work. In 2010, unregistered employment constituted the main job for 395 thous., i.e. for 54.0% of the total number of the illegally employed. In 2009, both the level of this category, as well as its percentage share was higher and amounted to 436 thous. persons, i.e. 55.5%.

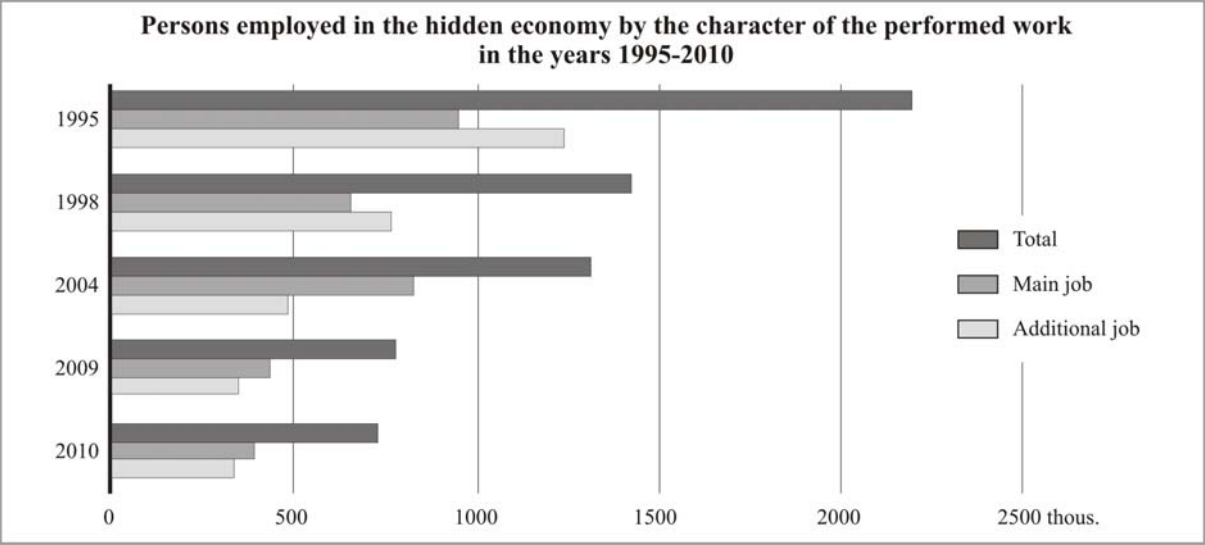
The above presented figures lead to conclusion that the overall drop in the number of the employed in the hidden economy observed in 2010 as compared to 2009, was caused mainly by a decrease (by 41 thous.) in the number of persons for whom it was the main job (additional job – a drop by 12 thous.).

The surveys on the hidden economy carried out by the CSO for several years allow monitoring the changes in the proportions between unregistered work performed as the main or additional job.

In the years 1995 and 1998, persons employed in the hidden economy for whose the last performed illegal work was the main job constituted a minority, and the respective percentage shares were similar. Then the reverse tendency was observed in 2004, as the percentage share of persons employed mainly in the hidden economy increased significantly – to 62.9%; also their number increased – by 167 thous. – compared to the results of the previous survey. In 2004, persons who performed illegal work additionally comprised only 37.1%, while their number dropped (as compared to 1998) by 280 thous.

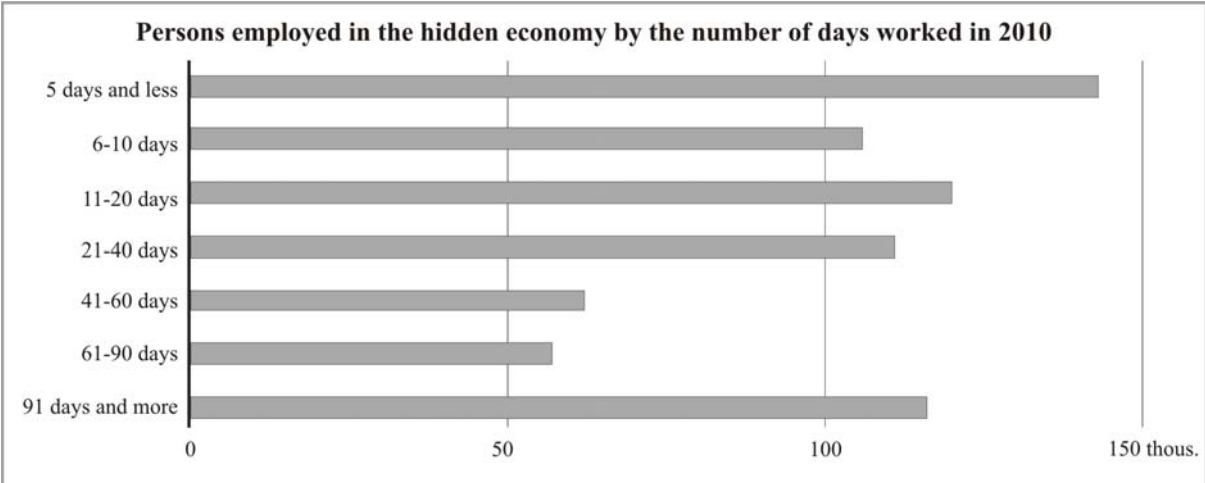
The survey results in 2009 showed a drop in the total number of the employed in the hidden economy, which was “at the expense of” those employed persons for whom work in the hidden economy was the main job (a drop by 393 thous. as compared to 2004). Despite this decline, still for the majority of the illegally employed this work was their main job (55.5%).

The year 2010 when the number of the employed in the hidden economy was still decreasing although at a much slower pace, characterized with a deeper drop in the number of the employed whose informal work was their main job (a drop by 41 thous. as compared to 2009) than in case of the employed whose informal work was their additional job (a drop by 12 thous.). It should be underlined that the percentage share of persons employed mainly in the hidden economy comprised 54.0%; therefore, they were still dominant.

Recapitulating, until 1998 for the majority of the surveyed, their work in the hidden economy was additional, providing additional income, while since 2004 it was the main job, therefore it may be assumed that the income generated from unregistered work comprises the main source of maintenance of the households.

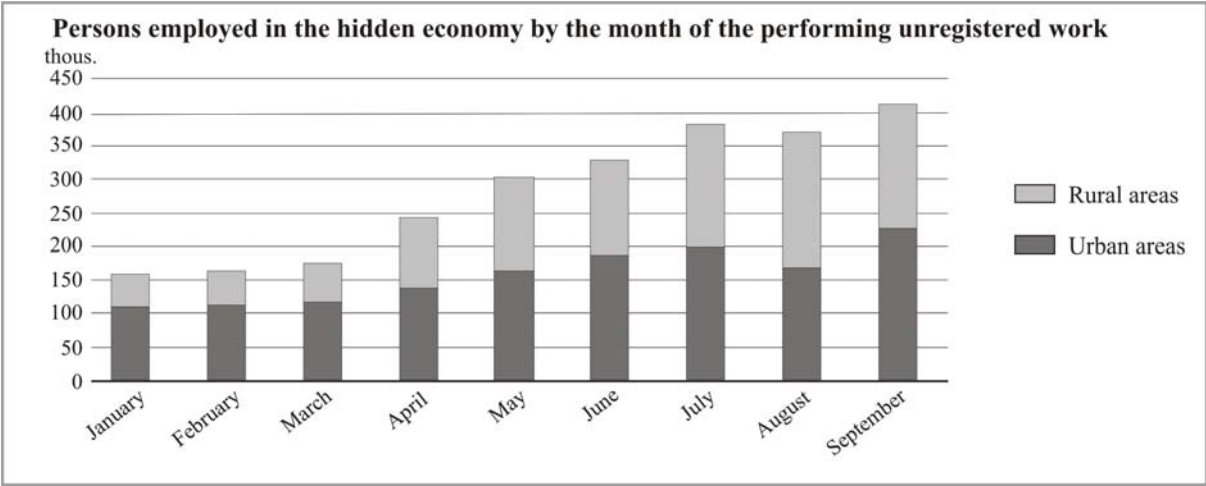
Among many misunderstandings related to unregistered employment, it is often claimed that this kind of work can be compared to formal employment. However, this assertion is untrue, because informal employment is temporary, short-term, or even incidental by nature. It is confirmed by the fact that over 98% of persons working in the hidden economy were employed only once a month.

In the period January – September 2010 about 20% (143 thous.) persons worked very short periods – up to 5 days. Over 50% of the employed in the hidden economy worked up to 20 days per year, about 16% – worked 91 days and more. Persons employed informally worked on average about 47 days per year, therefore slightly more than 1.5 month during the period of three quarters. Compared to the same period of 2009, it means a slight drop in the average number of days worked per year (by 2.7%), as in 2009 the average number of days worked in the hidden economy amounted to 48.

For 32% of the respondents work in the hidden economy was of short duration – was performed during one month, while about 29% of the informally employed performed this work for five or more months.

Work in the hidden economy has decidedly seasonal character, which is due to the predominance of work in gardening and agriculture, as well as in construction services, which are seasonal by nature. The highest number of people declared unregistered work in the last three months of the observed period, i.e. between July and September. This seasonality of works is particularly visible in rural areas; in urban areas, the distribution of the months is more balanced.

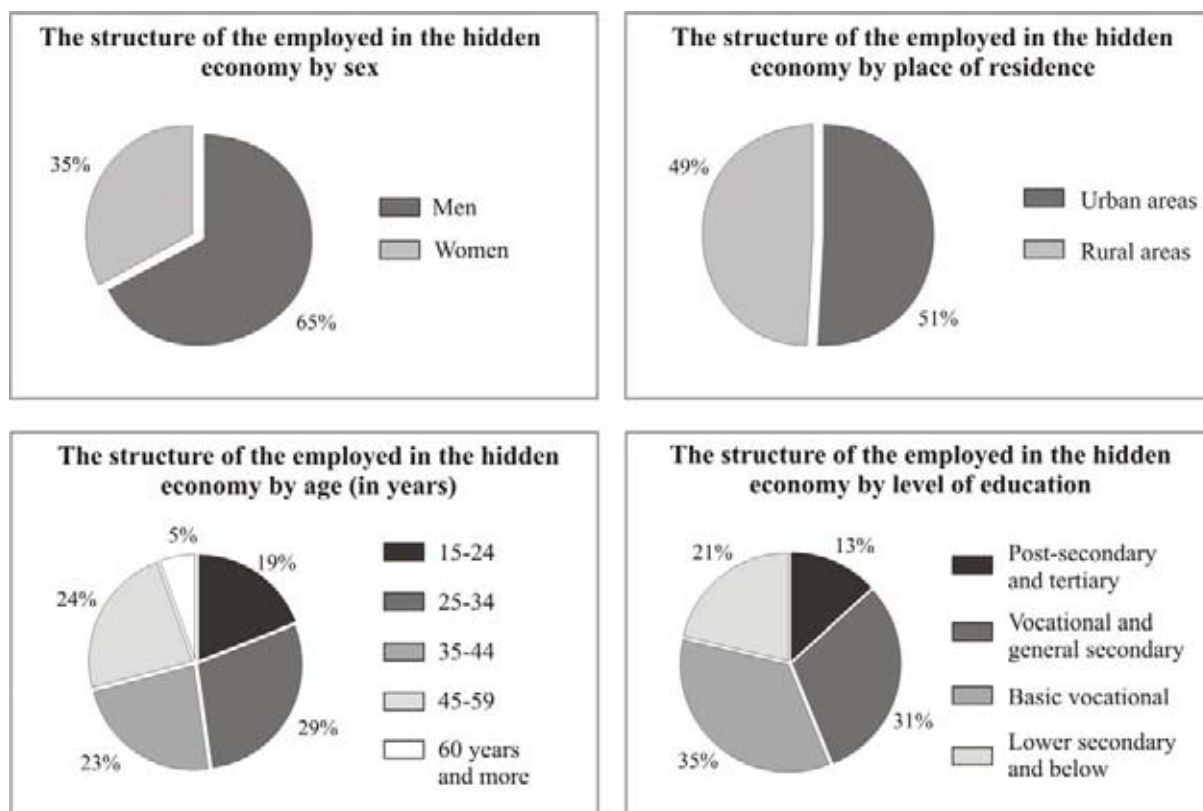
As regard aggregation of the persons performing unregistered work by sex, there is also observed seasonality of these works: both among men, as well as among women the lowest “intensity” is observed in January (respectively: 15.6% and 32.2%), whereas the highest – in September (respectively: 56.2% and 55.8%).

4. Persons employed in the hidden economy by their socio-demographic characteristic

The significance of the unregistered work to shaping the situation on the labour market is shown by the fact that it covers almost all generations of the Poles and a variety of social and professional groups. Among the employed in the hidden economy, the majority constitute men (about 65%). Whereas regarding the place of residence of illegally employed persons, a slight majority (51%) comprised urban residents.

Persons at different ages perform unregistered work, from the youth to persons at the retirement age. The highest share of the employed in the hidden economy constitute persons

aged 25-34 years (28.8%); which is observed both among men (27.6%), and women (31.0%), as well as in urban areas (34.9%); among rural residents the highest share belongs to persons aged 35-44 years (26.9%).

Very interesting is the structure of the employed in the hidden economy by the level of education. Generally, it may be said that workers with education level no higher than basic vocational – 56.1% are dominant, while persons with at least secondary education comprise 43.9%.

Significant is the fact that compared to the situation in 2009, the share of the employed in the hidden economy with at least secondary education increased by 5.4 percentage point, while the share of persons with lower level of education decreased respectively.

The structures by the level of education are significantly different depending on sex and the place of residence.

Tab.1. The structure of the level of education by sex and place of residence

EDUCATION	Men	Women	Urban areas	Rural areas
	in %			
Post-secondary and tertiary	7.4	24.0	21.4	4.4
Vocational an general secondary	32.0	28.3	35.4	25.6
Basic vocational	37.5	29.8	25.2	44.7
Lower secondary and below	23.2	17.8	17.7	25.3

Therefore, among the employed in the hidden economy women and urban residents are better educated. These proportions are not surprising because they reflect general regularities regarding the population level of education. Although, intriguing may be fact that as many as 100 thous. well-educated persons (post-secondary and tertiary education) is employed in the hidden economy and for almost 29% of them it is the main job.

5. The types of work performed in the hidden economy

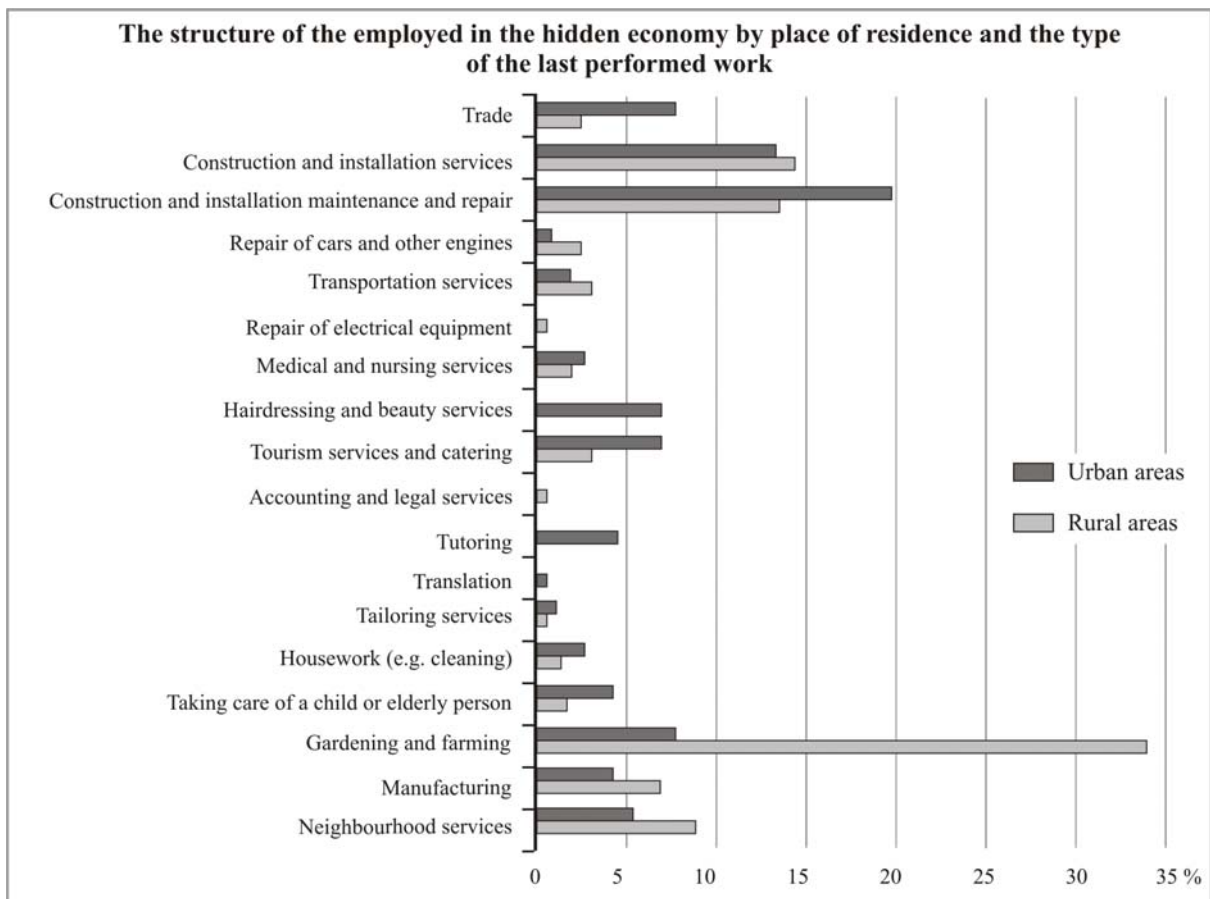
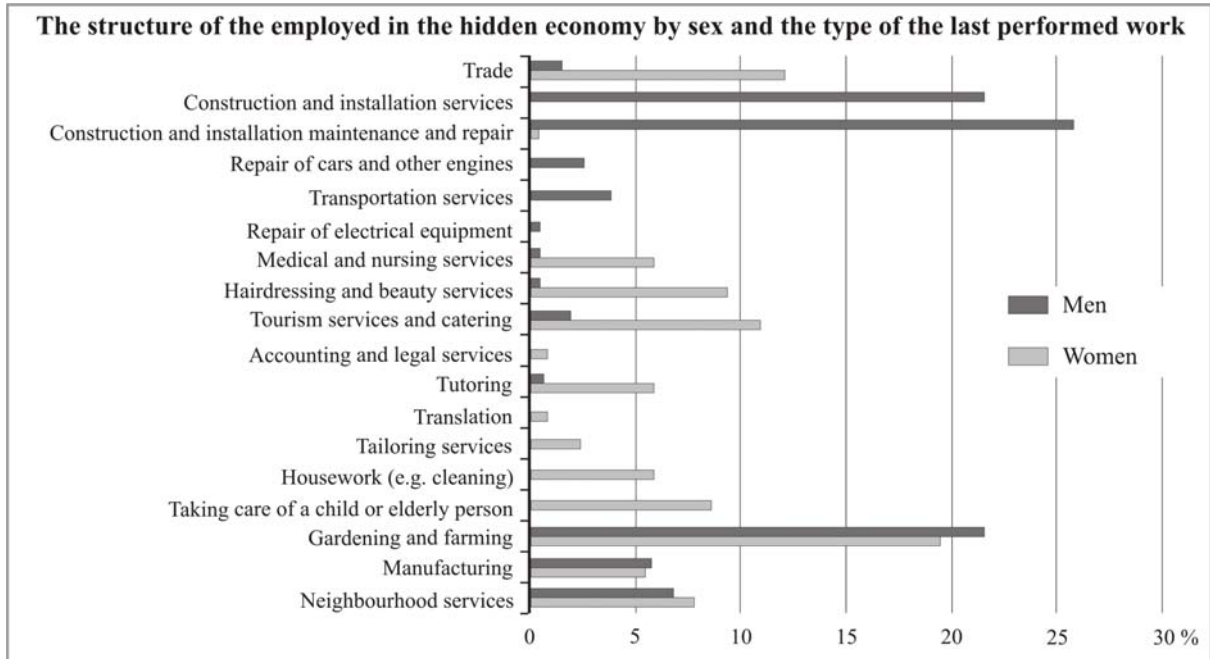
The chapter 2 presented the respondents’ opinions concerning the types of work performed informally. The following chapter presents the results of the analysis on the types of work actually performed informally. The survey results presented below refer to the last work performed informally in the surveyed period.

The survey results indicate that gardening and farming were the most often types of work performed in the hidden economy. They were performed by every fifth person employed informally (20.8%). The high share of persons performing unregistered work were involved in construction and installation maintenance and repair (16.8%), as well as construction and installation services (13.9%). The compliance of the opinions concerning the types of work performed informally with the actual situation in respect to the first three positions was incomplete, as in the opinions of the respondents gardening and farming were put only at the 6 position among 19 mentioned types of work.

About 52% of the total number of persons performing unregistered work were employed in the three above-mentioned domains. It is rather obvious, because these types of work are particularly “well suited” to be performed temporarily, casually and unsystematically.

In case of particular types of work, there are obvious the differences depending on sex, and place of residence of persons performing them. Men and urban residents performed mainly construction and installation maintenance and repair, while women and rural residents – gardening and farming.

Interesting is the structure of the employed in the hidden economy by the type of the last performed work divided into the main and additional job.

Tab. 2. **The structure of the employed in the hidden economy by the type of the last performed work**

TYPES OF PERFORMED WORK /SELECTED/	Main job	Additional job
	% of the employed in a given category	
TOTAL	100.0	100.0
Trade	8.4	1.5
Construction and installation services	19.5	7.4
Construction and installation maintenance and repair	12.4	21.7
Medical and nursing services	-	5.0
Hairdressing and beauty services	0.5	7.1
Tutoring	0.8	4.2
Gardening and farming	18.2	24.0
Manufacturing	7.8	2.7

The above figures show the scale of the differences between the shares of persons performing particular types of work depending whether it was the main or additional job, however, their proportions were logical and expectable. Namely, it is rather unlikely for medical or nursing services to be provided illegally as the main job, which in turn it is easy to make such assumption in case of trade.

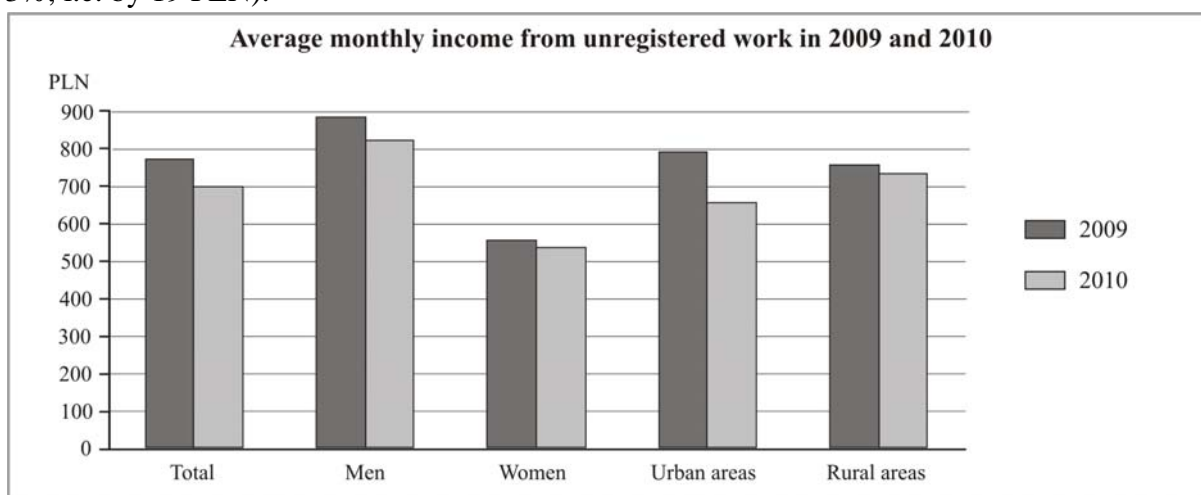
6. Income from unregistered work

Work in the hidden economy is temporary and has short duration. It varies significantly in respect to the working time and remuneration. Therefore obtaining reliable information on income generated through informal work is very difficult. Firstly, because a large part of the respondents refuses to reveal the information on the income they received in the month when they last performed work in the hidden economy (such question was in the survey), and secondly, surveyed persons tend to underestimate their income, Therefore, the value of the obtained information depends on the respondents' responsibility and reliability. Despite the fact that 70% of the respondents provided information about their income, when analysing these data one must bear in mind the above objections.

The analysis on the data on monthly income generated by the respondents from informal employment, shows that informal earnings characterized a wide span, which is due to both: the varied types of performed work, as well as because of differentiated agreed wage rates for particular jobs.

Average monthly income from unregistered work comprised 703 PLN and it was decidedly higher in case of men – 827 PLN, than women – 540 PLN. The income was by almost 10% (by 76 PLN) lower than the one observed in 2009; this situation was observed in case of income generated by men (a drop by over 7%, i.e. by 65 PLN), and by women (a drop by over 3%, i.e. by 19 PLN).

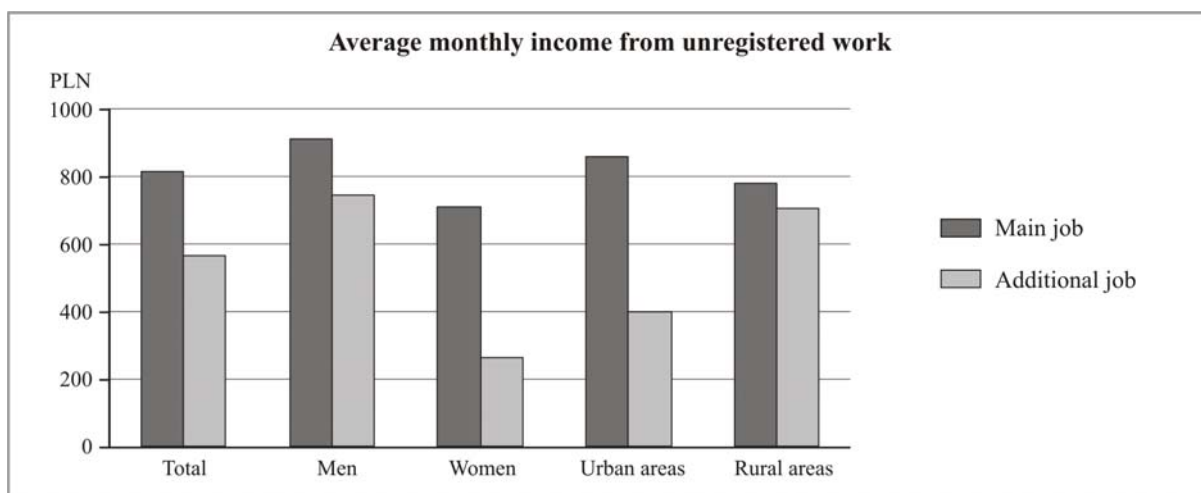
The place of residence of persons employed in the hidden economy had a significant impact on average income – urban residents obtained monthly income of 660 PLN, while rural residents – 741 PLN. The situation in this respect changed significantly as compared to 2009. Firstly, in 2009, the place of residence had little impact on average income from unregistered work; secondly, urban residents generated higher average income than rural residents.

The age of persons employed in the hidden economy significantly differentiated average monthly income obtained from this work; the highest income received persons aged 25-34

years, i.e. 852 PLN, then persons aged 35-44 years – 787 PLN, 15-24 years – 766 PLN, 45-59 years – 540 PLN, and the oldest persons aged 60 years and more – 378 PLN.

Also, the level of education of the informally employed had a great impact on average monthly income generated from informal employment. The lowest income received persons with lower secondary and below education – 625 PLN, while the highest – persons with basic vocational education – 804 PLN; persons with post-secondary and tertiary education received 684 PLN, while persons with vocational and general secondary education – 645 PLN. Such distribution of average monthly income is caused *inter alia* by the fact that for persons who have at least secondary education, unregistered employment less often is the main job, and most often the additional one; therefore, it was a temporary, short-term occupation.

The amount of average monthly income from unregistered work depends obviously on the fact whether it was the main or additional job. Average income from the main job was by 45% higher than average income from the additional job; it amounted respectively to 809 PLN and 558 PLN; in 2009, average income from the main job was by 76% higher than average income from the additional job, therefore the income from both these sources was levelled.

It is worth to underline that when broken down by sex, average monthly income of the informally employed from the main and additional job was higher for men than for women. Whereas, according to the place of residence the income from the main job was higher in case of urban residents, unlike the income from the additional job that was higher for the rural residents.

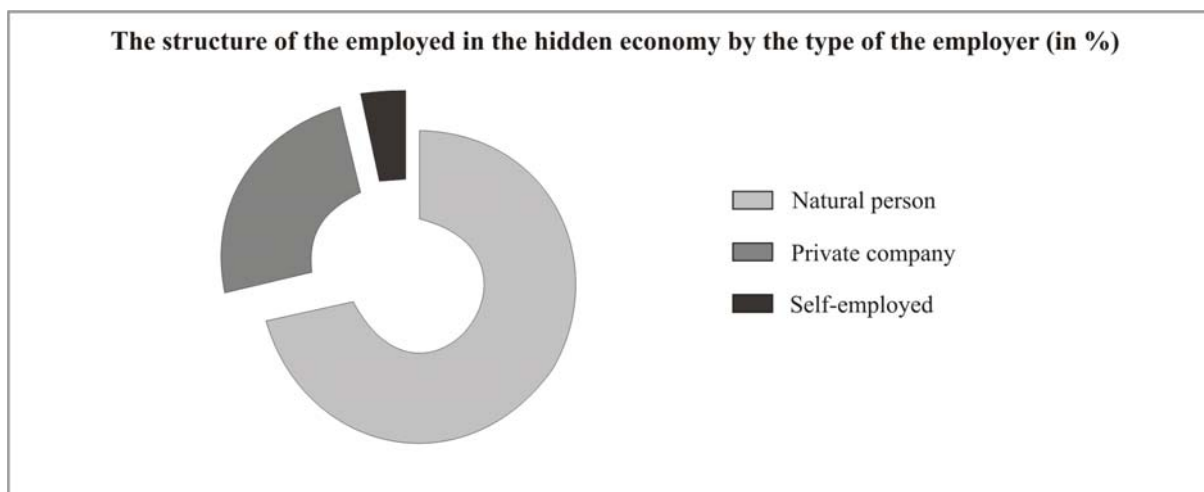
The amount of average daily pay from unregistered work comprised 59 PLN, and it was significantly higher for men – 69 PLN, than for women – 45 PLN; it was also slightly lower for urban residents – 57 PLN, than rural ones – 60 PLN. When we analyse closer the character of the informally performed work, then the average daily pay for additional work was by 61% higher than in the main job; it comprised respectively: 82 PLN and 51 PLN.

In the survey on unregistered work, the respondents who performed such work defined the percentage share of the income from the last unregistered work in their overall net monthly income. The average share comprised 63.0% and it varied strongly depending on the character of work, i.e. whether it was the main or additional job – these shares comprised respectively:

83.8% and 29.8%. In case when informal work was the main job, for about 64% of persons employed in that way, the income from this work constituted between 76%-100% of the total net income, while for only less than 6% of the employed the income generated from informal work constituted up to 25% of the total income. The situation was different when informal work was of additional character. The income generated from this work for over 8% of respondents constituted 76-100% of the total net income, while for over 31% persons it constituted up to 25% of the total income, and then for over 19% – it constituted up to 10% of the total income.

7. The employers

Unregistered employment may exist as long as there is demand for it. Stereotypical opinions claim that mainly the owners of small businesses in the private sector offer informal employment. However, the survey results indicate that the main group of employers constitute natural persons – such was the situation in 2009, and it is still observed. In 2010, the public or communal companies were not observed among the employers, while in 2009 such companies were among the employers although they were only marginal.

Among the employers offering unregistered work, 66.5% comprised natural persons, while 28.4% were private companies, i.e. private companies or cooperatives in the outworking system of work (4.1%), or private companies and cooperatives operating in the system other than outworking (24.3%).

The proportions are slightly different if we take into account the division of unregistered work into the main and additional job. In case of the main job, 47.8% employers were natural persons, while 46.3% – private companies. In case of the additional job, 88.4% of the employers constituted natural persons, and only 7.7% – private companies.

As the employers, natural persons employed informal workers mainly in gardening and farming, construction and installation maintenance and repair, and construction and installation services. Private firms employed informally mainly construction and installation services, manufacturing, tourism services and catering.

8. Households employing workers informally

During the first nine months of 2010, 429 thous. households took advantage of unregistered work, i.e. 3.8% of the total number households in Poland. Compared to 2009, a drop was observed in the number of such households by 251 thous. and simultaneously a decline was observed in the share of these households in the total number of households by 2.1 percentage points.

The majority of the households hiring unregistered labour – 59% – constitute urban ones, 41% were rural households. It means that informal employment more often offer rural households – 4.7% of their total number, than urban households – 3.3%, as the total number of urban households is over twice higher than the number of rural households.

The kind of works most often performed illegally for the households were construction and installation maintenance and repair – over 32% in the total number of the households providing illegal employment made the use of this kind of work. The second position took gardening and farming – paid for by over 22% households, housework (e.g. cleaning) – about 10% households, construction and installation services – over 9% households, repair of cars and other engines – over 6% households, and hairdressing and beauty services, as well as tutoring – about 6% households. Urban households employed informally mainly workers in construction and installation maintenance and repair (over 34%), housework (about 15%), and gardening and farming (over 10%), whereas in case of rural households – the most often types of informal labour were: gardening and farming (over 39%), construction and installation maintenance and repair (over 29%), and construction and installation services (over 9%).

In the surveyed period households employed workers informally on average for 19 days. In case of urban households, the respective duration amounted to 16 days, while rural households employed informally for 23 days. The highest number of days were devoted to taking care of a child or elderly person – on average 60 days, and then gardening and farming – 39 days, housework (e.g. cleaning) – 21 days, tutoring – 18 days, construction and installation services, and trade – 13 days each.

In the surveyed period, the average number of work units per month worked informally comprised 7.9 days; in urban households it were – 5.9 days, while in rural households – 11.0 days.

In the period of nine months of 2010 about 6% households using unregistered work employed foreigners, the share of these households in urban areas comprised 4%, while in rural areas – about 9%.

Average monthly household expenditure on informal employment comprised 729 PLN; the higher costs incurred urban households – 872 PLN compared to 573 PLN spent by rural households. Average daily household expenses on unregistered labour amounted to 136 PLN; in urban households, daily pay for informal work cost 163 PLN, while in rural ones – 102 PLN. Compared to expenditures on informal labour incurred by the households in 2009, the average monthly cost of unregistered labour increased by about 54%, while a respective daily rate – by about 39%.

The differentiation of wage rates for particular types of informal work is very high, e.g. – in 2010, the average daily cost of unregistered work performed for a household comprised:

- construction and installation services – 401 PLN,
- construction and installation maintenance and repair – 112 PLN,
- repair of cars and other engines – 121 PLN,
- transportation services – 96 PLN,
- repair of electrical equipment – 173 PLN,
- medical and nursing services – 21 PLN,
- hairdressing and beauty services – 51 PLN,
- tourism services and catering – 58 PLN,
- accounting and legal services – 70 PLN,
- tutoring – 60 PLN,
- tailoring services – 35 PLN,
- housework (e.g. cleaning) – 54 PLN,
- taking care of a child or elderly person – 38 PLN,
- gardening and farming – 116 PLN.

9. Recapitulation

Unregistered employment in Poland is remaining, however, since 1995, i.e. the moment of implementation by the CSO of the survey on the scale of this phenomenon; until 2010, its scope was systematically decreasing.

Compared to the same period of 2009, the number of the employed in the hidden economy decreased by 53 thous. In 2010, it amounted to 732 thous. as compared to 785 thous. in 2009, also the share of the informally employed in the total number of the employed dropped, although insignificantly. It comprised respectively: 4.6% in 2010 as compared to 4.9% in 2009. Compared to 2009, the share of the employed in the hidden economy whose last performed unregistered work was their main job slightly decreased in 2010 (54.0% vs. 55.5% in 2009).

Men dominated among the employed in the hidden economy; while as regard the place of residence slightly more numerous were urban residents.

Unregistered employment, despite its universal occurrence, has temporary character and short duration – over 98% of the employed in the hidden economy worked only once a month. All generation of the Poles, from the youth to persons at the retirement age, are involved in unregistered work, while almost every fourth person employed informally was 45-59 years old.

The hidden economy traditionally offers relatively large number of jobs for persons with low occupational qualifications (over 56% of the employed informally had education no higher than basic vocational). For a significant part of informal labour force, their employment in the hidden economy provides the main source of maintenance. However, it is worth to stress, that compared to 2009, the percentage share of the employed with lower level of education in the total number of the illegally employed declined by over 5 percentage points.

Persons employed in the hidden economy by the declared last performed work the most often found employment in gardening and farming, construction and installation maintenance and repair, and construction and installation services.

For about 67% of the employed in the hidden economy, their employers were natural persons, in case of over 28% – private companies or cooperatives.

Monthly income from unregistered work characterized wide range because of the variety of the performed types of work, as well as differentiation of the agreed wage rates for particular jobs. The average monthly income from unregistered work comprised 703 PLN and was decidedly higher in case of men (827 PLN) than women (540 PLN). When broken down by the character of unregistered work (the main and additional job), average monthly income from the main job was higher than income generated through additional work (respectively: 809 PLN and 558 PLN).

Average share of the income from the last performed work in the hidden economy in the total net monthly income comprised 63%, while in case of informal employment performed as the main job – almost 84%.

In the period January – September 2010, 429 thous. households hired unregistered workers (during the same period of 2009 – 680 thous.). In the surveyed period, the households employed workers informally on average for 19 days; and on average, the longest duration characterized taking care of a child or elderly person – 60 days. Monthly expenditures of the households respective to informal employment comprised on average 729 PLN, while average daily expenditure – 136 PLN.

Unregistered employment constitutes a rather significant element of the Polish labour market, as 4.6% of the employed work outside the formal economy. The form, character and range of unregistered work depend on the current situation on the domestic labour market, but it seems that much stronger impact has the situation on the local labour markets, and to some extent even on the European labour markets. The scope of the hidden economy depends not only on the condition of economy, therefore – on the scale of registered unemployment, but also partially on the imbalance of demand and supply of the labour force by qualifications.

Taking unregistered employment is often a necessity, because it provides the income, which is often the only or supplementary source of maintenance. On the other hand, the job offer is an opportunity to a temporary, flexible exploitation of labour without any formalities, especially during the intensity of seasonal work. It is also a way to reduce labour costs. The survey results lead to the conclusion that employment in the hidden economy is socially acceptable, although to a lesser extent than a dozen or a few years ago. The public awareness of the current deprivation of workers' rights on an ongoing basis and in the future (mainly related to the future retirement rights) has been growing.

**DZIAŁ 1. OPINIE NA TEMAT PRZYCZYŃ PODEJMOWANIA PRACY
NIEREJESTROWANEJ**
OPINIONS ON REASONS FOR TAKING UNREGISTERED WORK

Tabl. 1.1. Ludność w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania i płci oraz opinii na temat przyczyn podejmowania pracy nierejestrowanej^a

Population aged 15 years and more by place of residence, sex and opinion on reasons for taking unregistered work^a

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Grand total</i>			Miasta <i>Urban areas</i>			Wieś <i>Rural areas</i>		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	razem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	razem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>
w tys. <i>in thous.</i>									
OGÓŁEM TOTAL	31741	15094	16647	19579	9114	10465	12162	5980	6182
według przyczyn: <i>by reasons:</i>									
Niewystarczające do- chody	14199	6627	7572	8533	3897	4637	5666	2730	2935
<i>Insufficient income</i>									
Brak możliwości zna- lezenia pracy	16855	7736	9119	9864	4335	5529	6992	3401	3591
<i>Inability to find a job</i>									
Pracodawca proponuje wyższe wynagrodze- nie bez rejestrowania umowy o pracę	7622	3978	3644	4894	2522	2372	2727	1456	1272
<i>Employer proposes higher pay without formal employment contract</i>									
Wynika to z sytuacji ro- dzinnej bądź życiowej	2028	713	1315	1273	422	851	755	291	465
<i>Family, personal reasons</i>									
Podatki zniechęcają do rejestrowania docho- dów	4691	2510	2180	3169	1654	1515	1522	856	666
<i>Taxes discourage from registering income</i>									
Wysoka składka ubez- pieczeniowa	5548	2972	2576	3523	1863	1660	2025	1109	916
<i>High insurance rate</i>									
Niechęć wiązania się na stałe z miejscem pracy	341	169	172	233	106	127	108	63	45
<i>Unwillingness to have a permanent job</i>									
Możliwość utraty nie- których świadczeń przy podjęciu pracy rejestrowanej	2292	993	1300	1553	660	893	739	333	407
<i>Possibility to lose some benefits in case of taking registered work</i>									

a Opinie ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej (łącznie z brakiem danych); wyniki nie sumują się, gdyż jedna osoba mogła wymienić więcej niż jedną przyczynę podejmowania pracy nierejestrowanej.

a Opinions of population aged 15 years and more (including lack of data); outcomes don't sum, because each person could choose more than one reason for taking unregistered work.

Tabl. 1.1. Ludność w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania i płci oraz opinii na temat przyczyn podejmowania pracy nierejestrowanej^a (dok.)

Population aged 15 years and more by place of residence, sex and opinion on reasons for taking unregistered work^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>			Miasta <i>Urban areas</i>			Wieś <i>Rural areas</i>		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	razem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	razem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>
	w tys. <i>in thous.</i>								
Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną <i>Persons performing unregistered work</i>	732	475	258	373	214	159	360	261	99
według wybranych przyczyn: <i>by selected reasons:</i>									
Niewystarczające dochody	275	182	92	132	78	53	143	104	39
<i>Insufficient income</i>									
Brak możliwości znalezienia pracy	379	250	129	178	105	73	201	144	56
<i>Inability to find a job</i>									
Pracodawca proponuje wyższe wynagrodzenie bez rejestrowania umowy o pracę	207	130	78	101	45	55	107	85	22
<i>Employer proposes higher pay without formal employment contract</i>									
Wynika to z sytuacji rodzinnej bądź życiowej	70	43	27	51	34	17	19	9	10
<i>Family, personal reasons</i>									
Podatki zniechęcają do rejestrowania dochodów	130	86	44	61	31	30	69	55	14
<i>Taxes discourage from registering income</i>									
Wysoka składka ubezpieczeniowa	166	106	60	91	51	39	75	54	21
<i>High insurance rate</i>									
Niechęć wiązania się na stałe z miejscem pracy	19	17	.	10	10	-	8	6	.
<i>Unwillingness to have a permanent job</i>									
Możliwość utraty niektórych świadczeń przy podjęciu pracy rejestrowanej	50	27	23	24	12	11	26	15	12
<i>Possibility to lose some benefits in case of taking registered work</i>									

a Opinie ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej (łącznie z brakiem danych); wyniki nie sumują się, gdyż jedna osoba mogła wymieni więcej niż jedną przyczynę podejmowania pracy nierejestrowanej.

a Opinions of population aged 15 years and more (including lack of data); outcomes don't sum, because each person could choose more than one reason for taking unregistered work.

Tabl. 1.2. Ludność według wieku, płci oraz opinii na temat przyczyn podejmowania pracy nierejestrowanej^a

Population by age, sex and opinion on reasons for taking unregistered work^a

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Wiek <i>Age</i>				
		15-24	25-34	35-44	45-59	60 i więcej <i>and more</i>
	w tys. <i>in thous.</i>					
OGÓŁEM TOTAL	31741	5011	6169	4978	8135	7448
według przyczyn: <i>by reasons:</i>						
Niewystarczające dochody <i>Insufficient income</i>	14199	2128	2551	2178	3782	3561
Brak możliwości znalezienia pracy <i>Inability to find a job</i>	16855	2935	3282	2572	4284	3782
Pracodawca proponuje wyższe wynagrodzenie bez rejestrowania umowy o pracę <i>Employer proposes higher pay without formal employment contract</i>	7622	1242	1857	1349	1950	1224
Wynika to z sytuacji rodzinnej bądź życiowej <i>Family, personal reasons</i>	2028	313	384	333	491	507
Podatki zniechęcają do rejestrowania dochodów <i>Taxes discourage from registering income</i>	4691	595	1067	866	1246	917
Wysoka składka ubezpieczeniowa <i>High insurance rate</i>	5548	654	1222	1090	1522	1061
Niechęć wiązania się na stałe z miejscem pracy <i>Unwillingness to have a permanent job</i>	341	98	59	52	67	66
Możliwość utraty niektórych świadczeń przy podjęciu pracy rejestrowanej <i>Possibility to lose some benefits in case of taking registered work</i>	2292	176	413	340	696	667

a Opinie ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej (łącznie z brakiem danych); wyniki nie sumują się, gdyż jedna osoba mogła wymienić więcej niż jedną przyczynę podejmowania pracy nierejestrowanej.

a Opinions of population aged 15 years and more (including lack of data); outcomes don't sum, because each person could choose more than one reason for taking unregistered work.

Tabl. 1.2. Ludność według wieku, płci oraz opinii na temat przyczyn podejmowania pracy nierejestrowanej^a (cd.)

Population by age, sex and opinion on reasons for taking unregistered work^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Wiek <i>Age</i>				
		15-24	25-34	35-44	45-59	60 i więcej <i>and more</i>
w tys. <i>in thous.</i>						
Mężczyźni <i>Men</i>	15094	2558	3103	2493	3938	3001
według przyczyn: <i>by reasons:</i>						
Niewystarczające dochody <i>Insufficient income</i>	6627	1049	1301	1016	1846	1415
Brak możliwości znalezienia pracy <i>Inability to find a job</i>	7736	1482	1644	1233	2005	1374
Pracodawca proponuje wyższe wy- nagrodzenie bez rejestrowania umowy o pracę <i>Employer proposes higher pay without formal employment contract</i>	3978	701	975	702	1001	598
Wynika to z sytuacji rodzinnej bądź życiowej <i>Family, personal reasons</i>	713	115	106	143	190	159
Podatki zniechęcają do rejestro- wania dochodów <i>Taxes discourage from registering income</i>	2510	328	602	475	652	453
Wysoka składka ubezpieczeniowa <i>High insurance rate</i>	2972	354	646	610	812	550
Niechęć wiązania się na stałe z miej- scem pracy <i>Unwillingness to have a permanent job</i>	169	47	21	31	36	34
Możliwość utraty niektórych świad- czeń przy podjęciu pracy reje- strowanej <i>Possibility to lose some benefits in case of taking registered work</i>	993	59	189	149	298	298

a Opinie ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej (łącznie z brakiem danych); wyniki nie sumują się, gdyż jedna osoba mogła wymieni więcej niż jedną przyczynę podejmowania pracy nierejestrowanej.

a Opinions of population aged 15 years and more (including lack of data); outcomes don't sum, because each person could choose more than one reason for taking unregistered work.

Tabl. 1.2. Ludność według wieku, płci oraz opinii na temat przyczyn podejmowania pracy nierejestrowanej^a (dok.)

Population by age, sex and opinion on reasons for taking unregistered work^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Wiek <i>Age</i>				
		15-24	25-34	35-44	45-59	60 i więcej <i>and more</i>
	w tys. <i>in thous.</i>					
Kobiety Women	16647	2453	3065	2485	4196	4447
według przyczyn: <i>by reasons:</i>						
Niewystarczające dochody <i>Insufficient income</i>	7572	1078	1250	1162	1936	2146
Brak możliwości znalezienia pracy <i>Inability to find a job</i>	9119	1454	1638	1339	2280	2409
Pracodawca proponuje wyższe wynagrodzenie bez rejestrowania umowy o pracę <i>Employer proposes higher pay without formal employment contract</i>	3644	541	882	647	949	626
Wynika to z sytuacji rodzinnej bądź życiowej <i>Family, personal reasons</i>	1315	198	278	191	301	347
Podatki zniechęcają do rejestrowania dochodów <i>Taxes discourage from registering income</i>	2180	267	465	390	593	464
Wysoka składka ubezpieczeniowa <i>High insurance rate</i>	2576	299	576	480	709	511
Niechęć wiązania się na stałe z miejscem pracy <i>Unwillingness to have a permanent job</i>	172	52	37	21	31	32
Możliwość utraty niektórych świadczeń przy podjęciu pracy rejestrowanej <i>Possibility to lose some benefits in case of taking registered work</i>	1300	117	224	192	398	369

a Opinie ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej (łącznie z brakiem danych); wyniki nie sumują się, gdyż jedna osoba mogła wymienić więcej niż jedną przyczynę podejmowania pracy nierejestrowanej.

a Opinions of population aged 15 years and more (including lack of data); outcomes don't sum, because each person could choose more than one reason for taking unregistered work.

Tabl. 1.3. Ludność w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia, płci oraz opinii na temat przyczyn podejmowania pracy nierejestrowanej^a

Population aged 15 years and more by level of education, sex and opinion on reasons for taking unregistered work^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Poziom wykształcenia Level of education			
		policealne i wyższe post-secondary and tertiary	średnie zawodowe i ogólnokształ- cące vocational and general secondary	zasadnicze zawodowe basic vocational	gimnazjalne i niższe lower secondary and below
w tys. in thous.					
OGÓŁEM	31741	7035	9501	7840	7365
TOTAL według przyczyn: <i>by reasons:</i>					
Niewystarczające dochody	14199	2960	4190	3614	3435
<i>Insufficient income</i>					
Brak możliwości znalezienia pracy	16855	3296	5003	4353	4204
<i>Inability to find a job</i>					
Pracodawca proponuje wyższe wy- nagrodzenie bez rejestrowania umowy o pracę	7622	1919	2470	1946	1287
<i>Employer proposes higher pay without formal employment contract</i>					
Wynika to z sytuacji rodzinnej bądź życiowej	2028	548	602	434	445
<i>Family, personal reasons</i>					
Podatki zniechęcają do rejestro- wania dochodów	4691	1463	1403	1135	691
<i>Taxes discourage from registering income</i>					
Wysoka składka ubezpieczeniowa	5548	1540	1855	1416	737
<i>High insurance rate</i>					
Niechęć wiązania się na stałe z miej- scem pracy	341	78	116	62	84
<i>Unwillingness to have a permanent job</i>					
Możliwość utraty niektórych świad- czeń przy podjęciu pracy reje- strowanej	2292	523	701	577	492
<i>Possibility to lose some benefits in case of taking registered work</i>					

a Opinie ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej (łącznie z brakiem danych); wyniki nie sumują się, gdyż jedna osoba mogła wymieni więcej niż jedną przyczynę podejmowania pracy nierejestrowanej.

a Opinions of population aged 15 years and more (including lack of data); outcomes don't sum, because each person could choose more than one reason for taking unregistered work.

Tabl. 1.3. Ludność w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia, płci oraz opinii na temat przyczyn podejmowania pracy nierejestrowanej^a (cd.)

Population aged 15 years and more by level of education, sex and opinion on reasons for taking unregistered work^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Poziom wykształcenia <i>Level of education</i>			
		policealne i wyższe <i>post-secondary and tertiary</i>	średnie zawodowe i ogólnokształ- cące <i>vocational and general secondary</i>	zasadnicze zawodowe <i>basic vocational</i>	gimnazjalne i niższe <i>lower secondary and below</i>
w tys. <i>in thous.</i>					
Mężczyźni Men	15094	2999	4241	4714	3140
według przyczyn: <i>by reasons:</i>					
Niewystarczające dochody	6627	1231	1811	2131	1454
<i>Insufficient income</i>					
Brak możliwości znalezienia pracy <i>Inability to find a job</i>	7736	1255	2080	2581	1820
Pracodawca proponuje wyższe wy- nagrodzenie bez rejestrowania umowy o pracę	3978	827	1204	1262	685
<i>Employer proposes higher pay without formal employment contract</i>					
Wynika to z sytuacji rodzinnej bądź życiowej	713	184	179	218	132
<i>Family, personal reasons</i>					
Podatki zniechęcają do rejestro- wania dochodów	2510	750	744	729	288
<i>Taxes discourage from registering income</i>					
Wysoka składka ubezpieczeniowa <i>High insurance rate</i>	2972	765	941	908	359
Niechęć wiązania się na stałe z miej- scem pracy	169	40	51	35	42
<i>Unwillingness to have a permanent job</i>					
Możliwość utraty niektórych świad- czeń przy podjęciu pracy reje- strowanej	993	198	309	321	165
<i>Possibility to lose some benefits in case of taking registered work</i>					

a Opinie ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej (łącznie z brakiem danych); wyniki nie sumują się, gdyż jedna osoba mogła wymienić więcej niż jedną przyczynę podejmowania pracy nierejestrowanej.

a Opinions of population aged 15 years and more (including lack of data); outcomes don't sum, because each person could choose more than one reason for taking unregistered work.

Tabl. 1.3. Ludność w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia, płci oraz opinii na temat przyczyn podejmowania pracy nierejestrowanej^a (dok.)

Population aged 15 years and more by level of education, sex and opinion on reasons for taking unregistered work^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Poziom wykształcenia <i>Level of education</i>			
		policealne i wyższe <i>post-secondary and tertiary</i>	średnie zawodowe i ogólnokształ- cące <i>vocational and general secondary</i>	zasadnicze zawodowe <i>basic vocational</i>	gimnazjalne i niższe <i>lower secondary and below</i>
w tys. <i>in thous.</i>					
Kobiety	16647	4036	5260	3126	4225
Women					
według przyczyn: <i>by reasons:</i>					
Niewystarczające dochody	7572	1729	2380	1483	1981
<i>Insufficient income</i>					
Brak możliwości znalezienia pracy	9119	2040	2923	1772	2384
<i>Inability to find a job</i>					
Pracodawca proponuje wyższe wy- nagrodzenie bez rejestrowania umowy o pracę	3644	1092	1266	683	602
<i>Employer proposes higher pay without formal employment contract</i>					
Wynika to z sytuacji rodzinnej bądź życiowej	1315	364	423	216	313
<i>Family, personal reasons</i>					
Podatki zniechęcają do rejestro- wania dochodów	2180	713	658	406	403
<i>Taxes discourage from register- ing income</i>					
Wysoka składka ubezpieczeniowa	2576	776	914	508	378
<i>High insurance rate</i>					
Niechęć wiązania się na stałe z miej- scem pracy	172	39	64	27	42
<i>Unwillingness to have a permanent job</i>					
Możliwość utraty niektórych świad- czeń przy podjęciu pracy reje- strowanej	1300	325	392	256	327
<i>Possibility to lose some benefits in case of taking registered work</i>					

a Opinie ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej (łącznie z brakiem danych); wyniki nie sumują się, gdyż jedna osoba mogła wymienić więcej niż jedną przyczynę podejmowania pracy nierejestrowanej.

a Opinions of population aged 15 years and more (including lack of data); outcomes don't sum, because each person could choose more than one reason for taking unregistered work.

Tabl. 1.4. Ludność w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania i płci oraz opinii na temat rodzajów podejmowanej pracy nierejestrowanej^a

Population aged 15 years and more by place of residence, sex and opinion on types of unregistered work^a

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Grand total</i>			Miasta <i>Urban areas</i>			Wieś <i>Rural areas</i>		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	razem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	razem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>
	w tys. <i>in thous.</i>								
OGÓŁEM TOTAL	31741	15094	16647	19579	9114	10465	12162	5980	6182
według rodzajów pracy: <i>by type of work:</i>									
Handel	5593	2414	3179	3587	1536	2050	2006	877	1129
<i>Trade</i>									
Usługi budowlane i instalacyjne	13418	7651	5767	8068	4524	3544	5350	3127	2223
<i>Construction and installation services</i>									
Remonty i naprawy budowlano-instalacyjne	15002	8389	6613	9240	5055	4184	5763	3334	2429
<i>Construction and installation repairs</i>									
Przeglądy i naprawy samochodów oraz innych maszyn	2946	2184	763	1531	1132	399	1415	1051	364
<i>Repair of cars and other engines</i>									
Usługi transportowe	2629	1781	848	1580	1055	525	1049	726	323
<i>Transportation services</i>									
Naprawa sprzętu elektro-technicznego	1160	796	364	815	580	236	345	216	128
<i>Repair of electrical equipment</i>									
Usługi lekarskie, pielęgniarskie	1534	600	934	997	396	601	537	204	333
<i>Medical and nursing services</i>									
Usługi fryzjerskie, kosmetyczne	2048	389	1659	1258	253	1006	790	136	653
<i>Hairdressing and beauty services</i>									
Usługi turystyczne i gastronomiczne	444	179	264	307	124	183	137	55	81
<i>Tourism services and catering</i>									
Doradztwo księgowo, prawne	529	192	337	333	121	212	196	70	126
<i>Accounting and legal services</i>									
Korepetycje	6552	2708	3844	4620	1895	2725	1932	813	1119
<i>Tutoring</i>									
Tłumaczenia	718	264	454	472	164	307	246	100	146
<i>Translation</i>									
Usługi krawieckie	3262	700	2562	1990	439	1551	1272	261	1011
<i>Tailoring</i>									
Prace domowe (np. sprzą- tanie)	6489	2145	4344	4608	1532	3076	1881	613	1268
<i>Housework</i>									

a Opinie ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej (łącznie z brakiem danych); wyniki nie sumują się, gdyż jedna osoba mogła wymienić więcej niż jeden rodzaj pracy.

a Opinions of population aged 15 years and more (including lack of data); outcomes don't sum, because each person could choose more than one reason for taking unregistered work.

Tabl. 1.4. Ludność w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania i płci oraz opinii na temat rodzajów podejmowanej pracy nierejestrowanej^a (dok.)

Population aged 15 years and more by place of residence, sex and opinion on types of unregistered work^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>			Miasta <i>Urban areas</i>			Wieś <i>Rural areas</i>		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	razem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	razem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>
	w tys. <i>in thous.</i>								
Opieka nad dzieckiem lub starszą osobą	8497	2622	5875	5610	1752	3858	2887	870	2018
<i>Taking care of a child or elderly person</i>									
Ochrona i pilnowanie mienia	454	297	158	364	242	121	91	54	36
<i>Security services</i>									
Prace ogrodniczo-rolne	5571	3017	2554	2138	1154	983	3434	1863	1571
<i>Gardening and farming</i>									
Działalność produkcyjna	591	361	230	278	179	100	312	182	130
<i>Manufacturing</i>									
Usługi sąsiedzkie	336	168	169	132	60	71	205	107	98
<i>Neighbourhood services</i>									
w tym: <i>of which:</i>									
usługi budowlane i instalacyjne	14	7	7	.	-	.	12	7	5
<i>construction and installation services</i>									
remonty i naprawy budowlano-instalacyjne	58	26	32	24	11	13	34	15	19
<i>construction and installation repairs</i>									
usługi transportowe	16	.	11	9	.	6	6	.	6
<i>transportation services</i>									
prace domowe (np. sprząatanie)	16	5	11	11	.	8	5	.	.
<i>housework</i>									
opieka nad dzieckiem lub starszą osobą	37	11	26	32	8	24	6	.	.
<i>taking care of children or elderly person</i>									
prace ogrodniczo-rolne	165	99	66	34	25	9	131	74	56
<i>gardening and farming</i>									
Inne	136	66	70	82	42	40	54	24	30
<i>Other</i>									

a Opinie ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej (łącznie z brakiem danych); wyniki nie sumują się, gdyż jedna osoba mogła wymienić więcej niż jeden rodzaj pracy.

a Opinions of population aged 15 years and more (including lack of data); outcomes don't sum, because each person could choose more than one reason for taking unregistered work.

Tabl. 1.5. Ludność w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia oraz opinii na temat rodzajów podejmowanej pracy nierejestrowanej^a

Population aged 15 years and more by level of education and opinion on types of unregistered work^a

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Poziom wykształcenia <i>Level of education</i>			
		policealne i wyższe <i>post-secondary and tertiary</i>	średnie zawodowe i ogólnokształ- cące <i>vocational and general secondary</i>	zasadnicze zawodowe <i>basic vocational</i>	gimnazjalne i niższe <i>lower secondary and below</i>
w tys. <i>in thous.</i>					
OGÓŁEM TOTAL	31741	7035	9501	7840	7365
według rodzajów pracy: <i>by type of work:</i>					
Handel	5593	1246	1804	1323	1221
<i>Trade</i>					
Usługi budowlane i instalacyjne <i>Construction and installation services</i>	13418	2849	4153	3660	2756
Remonty i naprawy budowlano- -instalacyjne	15002	3253	4417	4113	3219
<i>Construction and installation repairs</i>					
Przeglądy i naprawy samochodów oraz innych maszyn	2946	489	875	966	617
<i>Repair of cars and other engines</i>					
Usługi transportowe	2629	509	788	798	535
<i>Transportation services</i>					
Naprawa sprzętu elektrotechnicz- nego	1160	250	357	354	199
<i>Repair of electrical equip- ment</i>					
Usługi lekarskie, pielęgnarskie <i>Medical and nursing services</i>	1534	359	556	347	273
Usługi fryzjerskie, kosmetyczne <i>Hairdressing and beauty services</i>	2048	455	648	475	470
Usługi turystyczne i gastronomiczne <i>Tourism services and catering</i>	444	102	164	97	82
Doradztwo księgowo, prawne	529	189	158	102	81
<i>Accounting and legal services</i>					
Korepetycje	6552	2198	2042	980	1332
<i>Tutoring</i>					
Tłumaczenia	718	261	218	73	166
<i>Translation</i>					
Usługi krawieckie	3262	642	984	779	858
<i>Tailoring</i>					
Prace domowe (np. sprzątanie) <i>Housework</i>	6489	1657	2073	1341	1418

a Opinie ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej (łącznie z brakiem danych); wyniki nie sumują się, gdyż jedna osoba mogła wymienić więcej niż jeden rodzaj pracy.

a Opinions of population aged 15 years and more (including lack of data); outcomes don't sum, because each person could choose more than one reason for taking unregistered work.

Tabl. 1.5. Ludność w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia oraz opinii na temat rodzajów podejmowanej pracy nierejestrowanej^a (dok.)

Population aged 15 years and more by level of education and opinion on types of unregistered work^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Poziom wykształcenia <i>Level of education</i>			
		policealne i wyższe <i>post-secondary and tertiary</i>	średnie zawodowe i ogólnokształ- cące <i>vocational and general secondary</i>	zasadnicze zawodowe <i>basic vocational</i>	gimnazjalne i niższe <i>lower secondary and below</i>
w tys. <i>in thous.</i>					
Opieka nad dzieckiem lub starszą osobą	8497	2130	2574	1850	1943
<i>Taking care of a child or elderly person</i>					
Ochrona i pilnowanie mienia	454	102	152	106	95
<i>Security services</i>					
Prace ogrodniczo-rolne	5571	823	1435	1669	1644
<i>Gardening and farming</i>					
Działalność produkcyjna	591	120	170	170	131
<i>Manufacturing</i>					
Usługi sąsiedzkie	336	65	76	84	112
<i>Neighbourhood services</i>					
w tym: <i>of which:</i>					
usługi budowlane i instalacyjne	14	-	-	.	12
<i>construction and installation services</i>					
remonty i naprawy budowlano- -instalacyjne	58	15	12	12	19
<i>construction and installation repairs</i>					
usługi transportowe	16	.	.	7	.
<i>transportation services</i>					
prace domowe (np. sprzątanie)	16	5	5	.	.
<i>housework</i>					
opieka nad dzieckiem lub starszą osobą	37	12	14	.	8
<i>taking care of a child or elderly person</i>					
prace ogrodniczo-rolne	165	23	37	45	61
<i>gardening and farming</i>					
Inne	136	34	22	36	43
<i>Other</i>					

a Opinie ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej (łącznie z brakiem danych); wyniki nie sumują się, gdyż jedna osoba mogła wymieni więcej niż jeden rodzaj pracy.

a Opinions of population aged 15 years and more (including lack of data); outcomes don't sum, because each person could choose more than one reason for taking unregistered work.

DZIAŁ 2. OSOBY WYKONUJĄCE PRACĘ NIEREJESTROWANĄ
PERSONS PERFORMING UNREGISTERED WORK

Tabl. 2.1. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną w 2010 r. według płci i miejsca zamieszkania oraz częstości i miesiąca wykonywania tej pracy^a

Persons performing unregistered work in 2010 by sex, place of residence and frequency and month of performing this work^a

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Grand total</i>			W tym jednorazowo w miesiącu <i>Of which once a month</i>		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	razem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>
	w tys. <i>in thous.</i>					
OGÓŁEM	732	475	258	719	467	253
TOTAL						
Styczeń	157	74	83	157	74	83
<i>January</i>						
Luty	162	77	84	162	77	84
<i>February</i>						
Marzec	175	84	91	175	84	91
<i>March</i>						
Kwiecień	240	151	89	240	151	89
<i>April</i>						
Maj	300	188	112	297	185	112
<i>May</i>						
Czerwiec	327	204	123	323	200	122
<i>June</i>						
Lipiec	381	250	131	377	246	130
<i>July</i>						
Sierpień	368	248	120	356	241	115
<i>August</i>						
Wrzesień	411	267	144	401	262	139
<i>September</i>						
Miasta <i>Urban areas</i>	373	214	159	368	214	154
Styczeń	108	36	72	108	36	72
<i>January</i>						
Luty	111	41	70	111	41	70
<i>February</i>						
Marzec	115	41	74	115	41	74
<i>March</i>						
Kwiecień	137	63	73	137	63	73
<i>April</i>						
Maj	162	81	81	162	81	81
<i>May</i>						
Czerwiec	186	98	88	186	98	88
<i>June</i>						
Lipiec	196	116	80	196	116	80
<i>July</i>						
Sierpień	167	97	70	162	97	66
<i>August</i>						
Wrzesień	225	127	99	221	127	94
<i>September</i>						
Wieś <i>Rural areas</i>	360	261	99	351	253	98
Styczeń	49	39	11	49	39	11
<i>January</i>						
Luty	50	36	14	50	36	14
<i>February</i>						
Marzec	59	43	16	59	43	16
<i>March</i>						

Tabl. 2.1. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną w 2010 r. według płci i miejsca zamieszkania oraz częstości i miesiąca wykonywania tej pracy^a (dok.)

Persons performing unregistered work in 2010 by sex, place of residence and frequency and month of performing this work^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand Total</i>			W tym jednorazowo w miesiącu <i>Of which once a month</i>		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	razem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>
	w tys. <i>in thous.</i>					
Kwiecień <i>April</i>	103	88	15	103	88	15
Maj <i>May</i>	138	107	31	134	103	31
Czerwiec <i>June</i>	141	106	35	137	103	34
Lipiec <i>July</i>	185	134	51	181	130	51
Sierpień <i>August</i>	201	151	50	194	145	49
Wrzesień <i>September</i>	186	140	45	180	135	45

Tabl. 2.2. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną w 2010 r. według płci i wieku oraz częstości i miesiąca wykonywania tej pracy^a

Persons performing unregistered work in 2010 by sex, age and frequency and month of performing this work^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>			W tym jednorazowo w miesiącu <i>Of which once a month</i>		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	razem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>
	w tys. <i>in thous.</i>					
OGÓŁEM TOTAL	732	475	258	719	467	253
z tego w wieku: <i>of which aged:</i>						
15-24 lat years	139	99	41	139	99	41
Styczeń <i>January</i>	26	15	11	26	15	11
Luty <i>February</i>	28	17	11	28	17	11
Marzec <i>March</i>	28	16	12	28	16	12
Kwiecień <i>April</i>	39	27	12	39	27	12
Maj <i>May</i>	50	35	15	50	35	15
Czerwiec <i>June</i>	71	46	25	71	46	25
Lipiec <i>July</i>	86	62	24	86	62	24
Sierpień <i>August</i>	83	64	19	83	64	19
Wrzesień <i>September</i>	58	39	19	58	39	19

a Wyniki nie sumują się, gdyż jedna osoba mogła pracować w kilku analizowanych okresach (miesiącach).

a Outcomes don't sum, because each person could work in several analysed periods (months).

Tabl. 2.2. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną w 2010 r. według płci i wieku oraz częstości i miesiąca wykonywania tej pracy^a (cd.)

Persons performing unregistered work in 2010 by sex, age and frequency and month of performing this work^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>			W tym jednorazowo w miesiącu <i>Of which once a month</i>		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	razem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>
	w tys. <i>in thous.</i>					
25-34 lat years	211	131	80	202	126	76
Styczeń <i>January</i>	46	13	33	46	13	33
Luty <i>February</i>	46	17	29	46	17	29
Marzec <i>March</i>	50	19	31	50	19	31
Kwiecień <i>April</i>	68	39	29	68	39	29
Maj <i>May</i>	94	58	36	90	54	36
Czerwiec <i>June</i>	84	43	41	81	40	41
Lipiec <i>July</i>	85	46	39	82	43	39
Sierpień <i>August</i>	84	44	40	76	40	36
Wrzesień <i>September</i>	133	80	53	123	75	49
35-44 lat years	169	98	71	169	98	71
Styczeń <i>January</i>	43	25	18	43	25	18
Luty <i>February</i>	38	21	17	38	21	17
Marzec <i>March</i>	39	24	16	39	24	16
Kwiecień <i>April</i>	58	35	23	58	35	23
Maj <i>May</i>	83	50	32	83	50	32
Czerwiec <i>June</i>	84	55	28	84	55	28
Lipiec <i>July</i>	105	65	40	105	65	40
Sierpień <i>August</i>	86	55	31	86	55	31
Wrzesień <i>September</i>	100	64	36	100	64	36
45-59 lat years	173	127	46	169	124	45
Styczeń <i>January</i>	31	19	13	31	19	13
Luty <i>February</i>	36	18	18	36	18	18
Marzec <i>March</i>	41	21	19	41	21	19
Kwiecień <i>April</i>	57	42	15	57	42	15
Maj <i>May</i>	59	42	18	59	42	18
Czerwiec <i>June</i>	73	53	20	72	53	20
Lipiec <i>July</i>	86	69	17	85	69	16
Sierpień <i>August</i>	98	76	22	94	72	21
Wrzesień <i>September</i>	101	77	24	101	77	24

a Wyniki nie sumują się, gdyż jedna osoba mogła pracować w kilku analizowanych okresach (miesiącach).

a Outcomes don't sum, because each person could work in several analysed periods (months).

Tabl. 2.2. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną w 2010 r. według płci i wieku oraz częstości i miesiąca wykonywania tej pracy^a (dok.)

Persons performing unregistered work in 2010 by sex, age and frequency and month of performing this work^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>			W tym jednorazowo w miesiącu <i>Of which once a month</i>		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	razem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>
	w tys. <i>in thous.</i>					
60 lat i więcej <i>years and more</i>	40	20	20	40	20	20
Styczeń <i>January</i>	12	.	8	12	.	8
Luty <i>February</i>	13	.	9	13	.	9
Marzec <i>March</i>	16	.	13	16	.	13
Kwiecień <i>April</i>	18	8	10	18	8	10
Maj <i>May</i>	14	.	11	14	.	11
Czerwiec <i>June</i>	15	6	8	15	6	8
Lipiec <i>July</i>	19	7	12	19	7	12
Sierpień <i>August</i>	18	9	9	18	9	9
Wrzesień <i>September</i>	19	8	11	19	8	11

a Wyniki nie sumują się, gdyż jedna osoba mogła pracować w kilku analizowanych okresach (miesiącach).

a Outcomes don't sum, because each person could work in several analysed periods (months).

Tabl. 2.3. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną w 2010 r. według płci i poziomu wykształcenia oraz częstości i miesiąca wykonywania tej pracy^a

Persons performing unregistered work in 2010 by sex, level of education and frequency and month of performing this work^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>			W tym jednorazowo w miesiącu <i>Of which once a month</i>		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	razem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>
	w tys. <i>in thous.</i>					
OGÓŁEM	732	475	258	719	467	253
TOTAL						
z tego z wykształceniem: <i>of which with education:</i>						
Policealnym i wyższym	97	35	62	97	35	62
Post-secondary and tertiary						
Styczeń <i>January</i>	31	.	28	31	.	28
Luty <i>February</i>	33	.	31	33	.	31
Marzec <i>March</i>	37	6	31	37	6	31
Kwiecień <i>April</i>	32	6	26	32	6	26
Maj <i>May</i>	36	6	31	36	6	31
Czerwiec <i>June</i>	47	15	32	47	15	32
Lipiec <i>July</i>	44	21	23	44	21	23
Sierpień <i>August</i>	35	14	21	35	14	21
Wrzesień <i>September</i>	58	21	37	58	21	37

a Wyniki nie sumują się, gdyż jedna osoba mogła pracować w kilku analizowanych okresach (miesiącach).

a Outcomes don't sum, because each person could work in several analysed periods (months).

Tabl. 2.3. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną w 2010 r. według płci i poziomu wykształcenia oraz częstości i miesiąca wykonywania tej pracy^a (dok.)

Persons performing unregistered work in 2010 by sex, level of education and frequency and month of performing this work^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Grand total</i>			W tym jednorazowo w miesiącu <i>Of which once a month</i>		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	razem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>
	w tys. <i>in thous.</i>					
Średnim zawodowym i ogólnokształcącym	224	152	73	223	150	73
<i>Vocational and general secondary</i>						
Styczeń <i>January</i>	33	17	17	33	17	17
Luty <i>February</i>	43	27	16	43	27	16
Marzec <i>March</i>	40	25	16	40	25	16
Kwiecień <i>April</i>	59	38	21	59	38	21
Maj <i>May</i>	86	56	30	86	56	30
Czerwiec <i>June</i>	90	56	34	90	56	34
Lipiec <i>July</i>	96	61	35	96	61	35
Sierpień <i>August</i>	86	56	29	84	55	29
Wrzesień <i>September</i>	126	91	36	126	91	36
Zasadniczym zawodowym	255	178	77	243	171	72
<i>Basic vocational</i>						
Styczeń <i>January</i>	52	28	24	52	28	24
Luty <i>February</i>	46	23	23	46	23	23
Marzec <i>March</i>	53	27	26	53	27	26
Kwiecień <i>April</i>	90	63	28	90	63	28
Maj <i>May</i>	106	73	33	102	70	33
Czerwiec <i>June</i>	123	85	38	119	82	37
Lipiec <i>July</i>	138	99	39	134	96	38
Sierpień <i>August</i>	154	113	42	144	107	37
Wrzesień <i>September</i>	147	99	48	137	94	44
Gimnazjalnym i niższym	156	110	46	156	110	46
<i>Lower secondary and below</i>						
Styczeń <i>January</i>	41	26	14	41	26	14
Luty <i>February</i>	39	25	14	39	25	14
Marzec <i>March</i>	45	27	18	45	27	18
Kwiecień <i>April</i>	58	45	13	58	45	13
Maj <i>May</i>	72	54	18	72	54	18
Czerwiec <i>June</i>	67	48	20	67	48	20
Lipiec <i>July</i>	103	69	34	103	69	34
Sierpień <i>August</i>	93	65	28	93	65	28
Wrzesień <i>September</i>	79	56	23	79	56	23

a Wyniki nie sumują się, gdyż jedna osoba mogła pracować w kilku analizowanych okresach (miesiącach).
a Outcomes don't sum, because each person could work in several analysed periods (months).

Tabl. 2.4. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według liczby dni pracy i liczby miesięcy, w których była wykonywana

Persons performing unregistered work by the number of days of work and the number of months in which it was performed

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Liczba dni przepracowanych w 2010 r. Number of days worked in 2010						
		5 dni i mniej days and less	6-10	11-20	21-40	41-60	61-90	91 dni i więcej days and more
		w tys. in thous.						
OGÓŁEM	732	143	106	120	111	62	57	116
TOTAL								
1 miesiąc month	234	117	52	43	23	-	-	-
2	143	17	25	31	41	16	.	-
3	82	.	8	10	21	18	24	-
4	65	6	5	12	8	5	22	5
5 miesięcy i więcej months and more	210	.	15	25	17	23	11	111
Mężczyźni Men	475	91	73	77	63	40	48	73
1 miesiąc month	160	70	44	31	15	-	-	-
2	89	14	11	17	23	13	.	-
3	60	.	8	.	15	11	20	-
4	43	5	.	11	.	5	15	-
5 miesięcy i więcej months and more	123	.	8	14	5	9	11	73
Kobiety Women	258	52	33	43	48	23	10	44
1 miesiąc month	73	46	8	12	7	-	-	-
2	54	.	15	14	19	.	-	-
3	22	-	.	5	6	6	.	-
4	22	-	6	5
5 miesięcy i więcej months and more	87	.	7	11	12	14	-	38

Tabl. 2.5. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według liczby dni przepracowanych w 2010 r. oraz płci, miejsca zamieszkania i wieku pracujących

Persons performing unregistered work by the number of days worked in 2010, sex, place of residence and age

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Liczba dni przepracowanych Number of days worked							Średnia liczba dni przepra- cowanych przez osobę Average number of days worked by a person
		5 dni i mniej days and less	6-10	11-20	21-40	41-60	61-90	91 dni i więcej days and more	
		w tys. in thous.							
OGÓŁEM	732	143	106	120	111	62	57	116	47
TOTAL									
15-24 lat years	139	12	22	15	26	21	25	14	51
25-34	211	45	33	37	34	5	8	40	54
35-44	169	29	18	34	32	6	15	36	52
45-59	173	48	28	27	15	25	8	19	35
60 lat i więcej years and more	40	10	5	6	.	5	.	7	46

Tabl. 2.5. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według liczby dni przepracowanych w 2010 r. oraz płci, miejsca zamieszkania i wieku pracujących (dok.)

Persons performing unregistered work by the number of days worked in 2010, sex, place of residence and age (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Liczba dni przepracowanych <i>Number of days worked</i>							Średnia liczba dni przepracowanych przez osobę <i>Average number of days worked by a person</i>
		5 dni i mniej <i>days and less</i>	6-10	11-20	21-40	41-60	61-90	91 dni i więcej <i>days and more</i>	
w tys. <i>in thous.</i>									
Mężczyźni	475	91	73	77	63	40	48	73	47
Men									
15-24 lat	99	8	17	6	20	12	23	10	55
<i>years</i>									
25-34	131	25	19	31	17	.	6	21	57
35-44	98	16	10	18	16	.	11	26	66
45-59	127	35	22	20	8	21	6	15	33
60 lat i więcej	20	7	5	-	19
<i>years and more</i>									
Kobiety	258	52	33	43	48	23	10	44	46
Women									
15-24 lat	41	.	.	10	6	9	.	.	43
<i>years</i>									
25-34	80	20	15	6	17	.	.	19	51
35-44	71	13	8	16	16	5	.	9	38
45-59	46	13	6	7	7	5	.	.	39
60 lat i więcej	20	.	-	5	.	.	-	7	72
<i>years and more</i>									
Miasta	373	68	56	65	62	41	17	62	48
Urban areas									
15-24 lat	71	8	9	9	19	12	9	5	44
<i>years</i>									
25-34	130	29	22	28	22	.	-	26	51
35-44	73	5	12	20	12	5	.	16	55
45-59	77	21	11	.	9	19	5	9	38
60 lat i więcej	21	5	.	.	-	.	-	6	63
<i>years and more</i>									
Wieś	360	75	50	55	49	21	40	54	45
Rural areas									
15-24 lat	68	.	12	6	7	9	16	9	59
<i>years</i>									
25-34	81	16	12	9	12	.	8	14	59
35-44	97	23	6	14	20	.	12	20	51
45-59	96	27	17	24	7	7	.	10	33
60 lat i więcej	19	33
<i>years and more</i>									

Tabl. 2.6. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według liczby dni przepracowanych w 2010 r. oraz płci, miejsca zamieszkania i poziomu wykształcenia

Persons performing unregistered work by the number of days worked in 2010, sex, place of residence and level of education

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Liczba dni przepracowanych <i>Number of days worked</i>							Średnia liczba dni przepracowanych przez osobę <i>Average number of days worked by a person</i>
		5 dni i mniej <i>days and less</i>	6-10	11-20	21-40	41-60	61-90	91 dni i więcej <i>days and more</i>	
w tys. <i>in thous.</i>									
OGÓŁEM TOTAL	732	143	106	120	111	62	57	116	47
Policealne i wyższe <i>Post-secondary and tertiary</i>	97	24	15	26	15	.	5	9	31
Średnie zawodowe i ogólnokształcące	224	57	31	39	37	15	19	27	39
<i>Vocational and general secondary</i>									
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	255	40	44	38	35	20	22	48	55
Gimnazjalne i niższe ... <i>Lower secondary and below</i>	156	22	16	17	25	25	11	32	52
Mężczyźni Men	475	91	73	77	63	40	48	73	47
Policealne i wyższe <i>Post-secondary and tertiary</i>	35	7	5	19	-	-	5	-	16
Średnie zawodowe i ogólnokształcące	152	34	24	27	26	9	16	16	36
<i>Vocational and general secondary</i>									
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	178	34	32	23	21	15	17	29	55
Gimnazjalne i niższe ... <i>Lower secondary and below</i>	110	16	12	8	17	16	9	27	57
Kobiety Women	258	52	33	43	48	23	10	44	46
Policealne i wyższe <i>Post-secondary and tertiary</i>	62	17	10	7	15	.	-	9	37
Średnie zawodowe i ogólnokształcące	73	23	7	12	11	6	.	11	43
<i>Vocational and general secondary</i>									
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	77	6	12	15	14	6	.	19	56
Gimnazjalne i niższe ... <i>Lower secondary and below</i>	46	6	.	10	8	9	.	5	43
Miasta Urban areas	373	68	56	65	62	41	17	62	48
Policealne i wyższe <i>Post-secondary and tertiary</i>	80	21	11	23	15	.	-	8	29
Średnie zawodowe i ogólnokształcące	132	27	17	28	22	13	6	18	44
<i>Vocational and general secondary</i>									
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	94	7	21	8	14	16	7	20	64
Gimnazjalne i niższe ... <i>Lower secondary and below</i>	66	13	8	6	10	9	.	15	54

Tabl. 2.6. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według liczby dni przepracowanych w 2010 r. oraz płci, miejsca zamieszkania i poziomu wykształcenia (dok.)

Persons performing unregistered work by the number of days worked in 2010, sex, place of residence and level of education (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Liczba dni przepracowanych Number of days worked							Średnia liczba dni przepracowanych przez osobę Average number of days worked by a person
		5 dni i mniej days and less	6-10	11-20	21-40	41-60	61-90	91 dni i więcej days and more	
w tys. in thous.									
Wieś Rural areas	360	75	50	55	49	21	40	54	45
Policealne i wyższe <i>Post-secondary and tertiary</i>	16	.	.	.	-	-	5	.	35
Średnie zawodowe i ogólnokształcące <i>Vocational and general secondary</i>	92	29	15	11	15	.	13	8	33
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	161	34	23	30	20	.	15	28	50
Gimnazjalne i niższe ... <i>Lower secondary and below</i>	91	9	8	12	14	16	7	17	51

Tabl. 2.7. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną w 2010 r. według liczby dni zatrudnienia w miesiącu i miesiąca zatrudnienia^a

Persons performing unregistered work in 2010 by the number of days of employment in a month and the month of employment^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Liczba dni pracy w miesiącu Number of days of work in month						21 i więcej days and more
		1 dzień day	2-3	4-5	6-10	11-20		
w tys. in thous.								
OGÓŁEM	732	48	117	97	125	189	142	
TOTAL								
Styczeń <i>January</i>	157	11	18	21	22	43	40	
Luty <i>February</i>	162	9	20	21	22	52	34	
Marzec <i>March</i>	175	17	27	19	18	36	56	
Kwiecień <i>April</i>	240	13	46	31	29	52	65	
Maj <i>May</i>	300	20	37	45	29	90	74	
Czerwiec <i>June</i>	327	23	43	37	48	96	75	
Lipiec <i>July</i>	381	16	50	52	65	94	92	
Sierpień <i>August</i>	368	21	50	36	47	104	96	
Wrzesień <i>September</i>	411	34	65	53	51	110	90	

^a Wyniki nie sumują się, gdyż jedna osoba mogła pracować w kilku analizowanych okresach (miesiącach).
a Outcomes don't sum, because each person could work in several analysed periods (months).

Tabl. 2.7. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną w 2010 r. według liczby dni zatrudnienia w miesiącu i miesiąca zatrudnienia^a (dok.)

Persons performing unregistered work in 2010 by number of days of employment in a month and the month of employment^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Liczba dni pracy w miesiącu Number of days of work in month					
		1 dzień day	2-3	4-5	6-10	11-20	21 i więcej days and more
		w tys. in thous.					
Mężczyźni	475	30	70	52	83	133	97
Men							
Styczeń	74	.	7	8	10	21	25
January							
Luty	77	.	7	8	12	26	20
February							
Marzec	84	.	14	.	9	18	34
March							
Kwiecień	151	6	29	13	25	35	41
April							
Maj	188	9	18	26	15	66	52
May							
Czerwiec	204	14	21	20	27	72	48
June							
Lipiec	250	7	37	32	34	66	65
July							
Sierpień	248	15	36	15	29	78	64
August							
Wrzesień	267	22	34	29	34	87	58
September							
Kobiety	258	18	47	45	42	56	45
Women							
Styczeń	83	9	11	13	12	22	14
January							
Luty	84	7	13	13	10	25	14
February							
Marzec	91	12	13	15	8	18	22
March							
Kwiecień	89	7	17	18	.	17	24
April							
Maj	112	10	20	19	14	24	22
May							
Czerwiec	123	9	22	17	21	24	27
June							
Lipiec	131	9	12	20	31	28	27
July							
Sierpień	120	6	14	20	18	27	31
August							
Wrzesień	144	12	32	24	17	23	32
September							

^a Wyniki nie sumują się, gdyż jedna osoba mogła pracować w kilku analizowanych okresach (miesiącach).

^a Outcomes don't sum, because each person could work in several analysed periods (months).

Tabl. 2.8. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według płci, miejsca zamieszkania oraz rodzajów wykonywanych prac^a

Persons performing unregistered work by sex, place of residence and types of performed work^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Mężczyźni <i>Men</i>	Kobiety <i>Women</i>	Miasta <i>Urban areas</i>	Wieś <i>Rural areas</i>
	w tys. <i>in thous.</i>				
OGÓŁEM	732	475	258	373	360
TOTAL					
w tym: <i>of which:</i>					
Handel	38	7	31	29	9
<i>Trade</i>					
Usługi budowlane i instalacyjne <i>Construction and installation services</i>	107	107	-	50	57
Remonty i naprawy budowlano- -instalacyjne	130	129	.	76	54
<i>Construction and installation repairs</i>					
Przeglądy i naprawy samochodów oraz innych maszyn	21	21	-	.	18
<i>Repair of cars and other engines</i>					
Usługi transportowe	18	18	-	7	11
<i>Transportation services</i>					
Usługi lekarskie i pielęgniarские	17	.	15	10	7
<i>Medical and nursing services</i>					
Usługi fryzjerskie, kosmetyczne	30	.	28	30	-
<i>Hairdressing and beauty services</i>					
Usługi turystyczne i gastronomiczne	37	9	28	26	11
<i>Tourism services and catering</i>					
Korepetycje	17	.	15	17	-
<i>Tutoring</i>					
Usługi krawieckie	6	-	6	.	.
<i>Tailoring</i>					
Prace domowe (np. sprzątanie)	15	-	15	10	5
<i>Housework</i>					
Opieka nad dzieckiem lub starszą osobą	23	-	23	17	6
<i>Taking care of a child or elderly person</i>					
Prace ogrodniczo-rolne	160	108	52	33	127
<i>Gardening and farming</i>					
Działalność produkcyjna	41	27	14	16	25
<i>Manufacturing</i>					
Usługi sąsiedzkie	54	34	20	21	33
<i>Neighbourhood services</i>					
w tym: <i>of which:</i>					
prace ogrodniczo-rolne	30	26	5	5	25
<i>gardening and farming</i>					
Inne	51	37	14	36	15
<i>Others</i>					

^a Wyniki nie sumują się, gdyż jedna osoba mogła wykonywać więcej niż jedną pracę nierejestrowaną.
a Outcomes don't sum, because each person could perform more than one unregistered work.

Tabl. 2.9. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według miesiąca zatrudnienia i wybranych rodzajów wykonywanych prac^a

Persons performing unregistered work by sex, place of residence and types of performed work^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Miesiąc zatrudnienia Month of employment								
		styczeń January	luty February	marzec March	kwiecień April	maj May	czerwiec June	lipiec July	sierpień August	wrzesień September
		w tys. in thous.								
OGÓŁEM	732	157	162	175	240	300	327	381	368	411
TOTAL										
w tym: of which:										
Handel	38	9	7	10	10	11	18	26	21	23
Trade										
Usługi budowlane i instalacyjne	107	16	20	27	35	59	46	50	56	67
Construction and installation services										
Remonty i naprawy budowlano-instalacyjne	130	18	18	16	34	56	52	65	55	62
Construction and installation repairs										
Przeglądy i naprawy samochodów oraz inny maszyn	21	.	.	.	9	.	6	9	11	11
Repair of cars and other engines										
Usługi transportowe	18	7	14	16	13	15
Transportation services										
Usługi lekarskie i pielęgniarские	17	5	5	6	13
Medical and nursing services										
Usługi fryzjerskie, kosmetyczne	30	12	14	13	18	18	12	13	20	30
Hairdressing and beauty services										
Usługi turystyczne i gastronomiczne	37	7	8	8	8	15	24	15	8	19
Tourism services and catering										
Korepetycje	17	15	12	15	14	15	11	.	.	6
Tutoring										
Prace domowe (np. sprzątanie)	15	6	.	8	11
Housework										
Opieka nad dzieckiem lub starszą osobą	23	14	18	14	14	15	14	9	13	11
Taking care of a child or elderly person										
Prace ogrodniczo-rolne	160	12	12	15	35	49	58	105	99	66
Gardening and farming										
Działalność produkcyjna	41	19	15	18	25	27	28	22	23	19
Manufacturing										

^a Wyniki nie sumują się, gdyż jedna osoba mogła wykonywać więcej niż jedną pracę nierejestrowaną oraz pracować w kilku analizowanych okresach (miesiącach).

^a Outcomes don't sum, because each person could perform more than one unregistered work and work in several analysed periods (months).

Tabl. 2.9. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według miesiąca zatrudnienia i wybranych rodzajów wykonywanych prac^a (dok.)

Persons performing unregistered work by sex, place of residence and types of performed work^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Miesiąc zatrudnienia <i>Month of employment</i>								
		styczeń <i>January</i>	luty <i>February</i>	marzec <i>March</i>	kwiecień <i>April</i>	maj <i>May</i>	czerwiec <i>June</i>	lipiec <i>July</i>	sierpień <i>August</i>	wrzesień <i>September</i>
w tys. <i>in thous.</i>										
Usługi sąsiedzkie <i>Neighbourhood services</i>	54	7	6	9	10	8	9	13	24	33
w tym: <i>of which:</i>										
prace ogrodniczo-rolne <i>gardening and farming</i>	30	-	-	-	.	.	5	5	13	23
Inne <i>Other</i>	51	12	16	14	15	15	27	30	24	33

^a Wyniki nie sumują się, gdyż jedna osoba mogła wykonywać więcej niż jedną pracę nierejestrowaną oraz pracować w kilku analizowanych okresach (miesiącach).

^a *Outcomes don't sum, because each person could perform more than one unregistered work and work in several analysed periods (months).*

DZIAŁ 3. OSTATNIO WYKONYWANA PRACA NIEREJESTROWANA RECENTLY PERFORMED UNREGISTERED WORK

Tabl. 3.1. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według charakterystyki ostatnio wykonywanej pracy, płci oraz miejsca zamieszkania

Persons performing unregistered work by characteristic of recently performed work, sex and place of residence

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Typ pracodawcy <i>Type of employer</i>			
		osoba prywatna <i>natural person</i>	firma prywatna lub spółdzielnia w systemie pracy chałupniczej <i>private company or cooperative in outworking system</i>	firma prywatna lub spółdzielnia w innym systemie niż chałupniczy <i>private company or cooperative not in outworking system</i>	praca na własny rachunek <i>self-employed</i>
w tys. <i>in thous.</i>					
OGÓŁEM TOTAL	732	487	30	178	37
Praca główna <i>Main job</i>	395	189	28	155	24
Praca dodatkowa <i>Additional job</i>	337	298	.	23	14
Mężczyźni Men	475	315	25	119	16
Praca główna <i>Main job</i>	249	115	22	102	9
Praca dodatkowa <i>Additional job</i>	226	200	.	16	7

Tabl. 3.1. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według charakterystyki ostatnio wykonywanej pracy, płci oraz miejsca zamieszkania (dok.)

Persons performing unregistered work by characteristic of recently performed work, sex and place of residence (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Typ pracodawcy Type of employer			
		osoba prywatna natural person	firma prywatna lub spółdzielnia w systemie pracy chałupniczej private company or cooperative in outworking system	firma prywatna lub spółdzielnia w innym systemie niż chałupniczy private company or cooperative not in outworking system	praca na własny rachunek self-employed
w tys. in thous.					
Kobiety	258	172	5	59	21
Women					
Praca główna	147	74	5	53	15
Main job					
Praca dodatkowa	111	98	-	6	6
Additional job					
Miasta	373	252	11	83	27
Urban areas					
Praca główna	211	103	11	77	20
Main job					
Praca dodatkowa	161	148	-	6	7
Additional job					
Wieś	360	235	20	95	10
Rural areas					
Praca główna	184	86	17	78	.
Main job					
Praca dodatkowa	176	150	.	16	-
Additional job					

Tabl. 3.2. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według typu pracodawcy oraz ostatnio wykonywanej pracy

Persons performing unregistered work by type of employer and recently performed work

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Typ pracodawcy Type of employer	
		osoba prywatna lub osoba pracująca na własny rachunek natural person or self-employed	firma prywatna private company
w tys. in thous.			
OGÓŁEM	732	524	208
TOTAL			
w tym: of which:			
Handel	38	21	16
Trade			
Usługi budowlane i instalacyjne Construction and installation services	102	52	50

Tabl. 3.2. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według typu pracodawcy oraz ostatnio wykonywanej pracy (dok.)

Persons performing unregistered work by type of employer and recently performed work (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Typ pracodawcy <i>Type of employer</i>	
		osoba prywatna lub osoba pracująca na własny rachunek <i>natural person or self- employed</i>	firma prywatna <i>private company</i>
w tys. <i>in thous.</i>			
Remonty i naprawy budowlano- -instalacyjne	123	103	20
<i>Construction and installation repairs</i>			
Przeglądy i naprawy samochodów oraz innych maszyn	12	6	6
<i>Repair of cars and other engines</i>			
Usługi transportowe	18	12	6
<i>Transportation services</i>			
Usługi lekarskie i pielęgniarские	17	13	.
<i>Medical and nursing services</i>			
Usługi fryzjerskie, kosmetyczne	26	26	-
<i>Hairdressing and beauty services</i>			
Usługi turystyczne i gastronomiczne	37	15	22
<i>Tourism services and catering</i>			
Korepetycje	17	17	-
<i>Tutoring</i>			
Prace domowe (np. sprząatanie)	15	15	-
<i>Housework</i>			
Opieka nad dzieckiem lub starszą osobą	22	20	.
<i>Taking care of a child or elderly person</i>			
Prace ogrodniczo-rolne	152	132	20
<i>Gardening and farming</i>			
Działalność produkcyjna	40	8	32
<i>Manufacturing</i>			
Usługi sąsiedzkie	51	48	.
<i>Neighbourhood services</i>			
w tym: <i>of which:</i>			
prace ogrodniczo-rolne	29	26	.
<i>gardening and farming</i>			
Inne	49	25	25
<i>Other</i>			

Tabl. 3.3. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według płci i miejsca zamieszkania oraz wysokości miesięcznych dochodów uzyskiwanych z ostatnio wykonywanej pracy

Persons performing unregistered work by sex, place of residence and monthly income from recently performed work

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>			Miasta <i>Urban areas</i>			Wieś <i>Rural areas</i>		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	razem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	razem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>
	w tys. <i>in thous.</i>								
OGÓŁEM	732	475	258	373	214	159	360	261	99
TOTAL									
Do 50 zł	14	6	8	7	.	6	7	5	.
<i>Up to 50 zł</i>									
51-100	27	12	15	19	8	11	9	.	5
101-200	77	48	29	46	27	19	32	21	11
201-300	58	22	36	33	7	25	26	15	11
301-400	44	22	21	17	9	9	26	13	13
401-500	43	21	22	21	6	15	22	15	7
501-600	28	24	.	15	11	.	13	13	-
601-700	11	8	.	7	-
701-800	20	10	9	14	5	9	5	5	-
801-900	13	8	5	.	-	.	9	8	.
901-1000	68	47	21	28	16	12	41	31	9
1001 zł i więcej	109	91	18	46	32	14	63	59	.
<i>zł and more</i>									
Brak odpowiedzi	220	155	65	116	87	29	104	69	36
<i>No answer</i>									
Praca główna	395	249	147	211	126	85	184	122	62
Main job									
51-100 zł / zł	15	8	7	11	7
101-200	27	14	13	20	10	10	7	.	.
201-300	16	5	11	5	-	5	11	5	6
301-400	22	9	13	6	6	-	16	.	13
401-500	17	6	11	10	.	8	7	.	.
501-600	14	12	.	5	.	.	9	9	.
601-700	7	.	.	7	.	.	-	-	-
701-800	14	5	9	12	.	9	.	.	-
801-900	13	8	5	.	-	.	9	8	.
901-1000	52	31	21	24	12	12	28	18	9
1001 zł i więcej	80	62	18	40	26	14	40	36	.
<i>zł and more</i>									
Brak odpowiedzi	116	82	34	66	52	14	50	30	20
<i>No answer</i>									
Praca dodatkowa	337	226	111	161	87	74	176	139	37
Additional job									
Do 50 zł	10	.	8	6	-	6	5	.	.
<i>Up to 50 zł</i>									
51-100	13	.	9	8	.	7	5	.	.
101-200	50	34	16	25	17	8	25	17	8
201-300	43	17	25	28	7	21	15	10	.
301-400	22	13	9	11	.	9	11	11	-
401-500	26	15	11	11	.	7	15	11	.
501-600	14	12	.	10	8
601-700	-	-	-	-	.	.	-
701-800	6	6	-	.	.	-	.	.	-
901-1000	17	17	-	.	.	-	13	13	-
1001 zł i więcej	29	29	-	6	6	-	23	23	-
<i>zł and more</i>									
Brak odpowiedzi	105	74	31	50	35	15	55	39	16
<i>No answer</i>									
Średni dochód w zł	703,12	826,90	540,19	659,56	762,50	572,88	740,62	865,06	494,76
Average income in zł									
Praca główna	809,19	905,07	702,48	851,38	951,85	771,59	772,43	875,00	618,57
<i>Main job</i>									
Praca dodatkowa	558,39	737,00	260,69	393,64	519,05	279,13	697,79	854,36	228,08
<i>Additional job</i>									

Tabl. 3.4. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według wieku oraz wysokości miesięcznych dochodów uzyskiwanych z ostatnio wykonywanej pracy

Persons performing unregistered work by age and monthly income from recently performed work

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tym w wieku <i>Of which aged</i>				
		15-24 lata <i>years</i>	25-34	35-44	45-59	60 lat i więcej <i>years and more</i>
		w tys. <i>in thous.</i>				
OGÓŁEM	732	139	211	169	173	40
TOTAL						
Do 50 zł	14	-	6	5	.	-
<i>Up to 50 zł</i>						
51-100	27	10	5	5	7	-
101-200	77	18	30	8	15	5
201-300	58	11	5	18	14	11
301-400	44	10	11	9	8	6
401-500	43	.	21	7	14	-
501-600	28	.	.	14	5	.
601-700	11	.	.	-	6	-
701-800	20	6	.	6	.	-
801-900	13	.	.	6	.	-
901-1000	68	19	23	18	9	-
1001 zł i więcej	109	25	36	31	15	.
<i>zł and more</i>						
Brak odpowiedzi	220	30	62	43	72	13
<i>No answer</i>						
Praca główna	395	100	105	86	87	18
Main job						
51-100 zł / zł	15	7	.	.	.	-
101-200	27	7	9	.	9	.
201-300	16	4	.	.	.	5
301-400	22	10	5	.	.	.
401-500	17	.	.	5	7	.
501-600	14	.	-	7	.	.
601-700	7	.	.	-	.	-
701-800	14	-
801-900	13	.	.	6	.	-
901-1000	52	19	17	13	.	-
1001 zł i więcej	80	20	24	22	12	.
<i>zł and more</i>						
Brak odpowiedzi	116	20	31	25	36	.
<i>No answer</i>						
Praca dodatkowa	337	39	106	84	86	22
Additional job						
Do 50 zł	10	-	6	5	-	-
<i>Up to 50 zł</i>						
51-100	13	-
101-200	50	11	21	7	6	5
201-300	43	7	.	17	10	6
301-400	22	-	6	8	5	.
401-500	26	-	17	.	7	-
501-600	14	-	.	7	.	-
601-700	-	-	-	.	-
701-800	6	.	-	-	.	-
901-1000	17	.	5	5	6	-
1001 zł i więcej	29	5	12	8	.	-
<i>zł and more</i>						
Brak odpowiedzi	105	10	31	18	36	9
<i>No answer</i>						
Sredni dochód w zł	703,12	765,53	852,46	786,89	539,66	378,33
Average income in zł						
Praca główna	809,19	789,31	1115,00	915,50	543,55	450,00
<i>Main job</i>						
Praca dodatkowa	558,39	688,89	516,40	653,52	535,36	265,71
<i>Additional job</i>						

Tabl. 3.5. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według poziomu wykształcenia oraz wysokości miesięcznych dochodów uzyskiwanych z ostatnio wykonywanej pracy
Persons performing unregistered work by level of education and monthly income from recently performed work

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Wykształcenie Education			
		policealne i wyższe <i>post-secondary and tertiary</i>	średnie zawodowe i ogólnokształ- cące <i>vocational and general secondary</i>	zasadnicze zawodowe <i>basic vocational</i>	gimnazjalne i niższe <i>lower secondary and below</i>
w tys. in thous.					
OGÓŁEM TOTAL	732	97	224	255	156
Do 50 zł <i>Up to 50 zł</i>	14	.	7	.	.
51-100	27	6	14	5	.
101-200	77	8	25	19	27
201-300	58	17	16	21	5
301-400	44	.	7	14	20
401-500	43	12	10	16	5
501-600	28	.	.	11	10
601-700	11	.	.	.	-
701-800	20	-	9	10	.
801-900	13	-	.	9	-
901-1000	68	6	21	30	12
1001 zł i więcej <i>zł and more</i>	109	14	36	38	21
Brak odpowiedzi <i>No answer</i>	220	24	68	75	53
Praca główna Main Job	395	28	104	159	105
Do 50 zł <i>Up to 50 zł</i>	-	.	-	.
51-100	15	.	7	.	.
101-200	27	.	10	6	8
201-300	16	.	.	9	.
301-400	22	.	.	5	13
401-500	17	.	.	8	5
501-600	14	-	.	7	6
601-700	7	.	.	-	-
701-800	14	-	6	7	.
801-900	13	-	.	9	-
901-1000	52	6	16	23	7
1001 zł i więcej <i>zł and more</i>	80	6	19	34	21
Brak odpowiedzi <i>No answer</i>	116	5	27	45	38
Praca dodatkowa Additional job	337	69	120	97	51
Do 50 zł <i>Up to 50 zł</i>	10	.	5	.	-
51-100	13	5	7	.	-
101-200	50	5	15	12	19
201-300	43	15	14	12	.
301-400	22	.	.	9	7
401-500	26	11	7	8	-
501-600	14
601-700	-	-	.	-
701-800	6	-	.	.	-
901-1000	17	-	5	6	5
1001 zł i więcej <i>zł and more</i>	29	8	17	.	-
Brak odpowiedzi <i>No answer</i>	105	19	41	30	15
Średni dochód w zł	703,12	683,93	645,24	803,78	624,82
<i>Average income in zł</i>					
Praca główna	809,19	800,00	785,36	870,62	738,65
<i>Main job</i>					
Praca dodatkowa	558,39	608,82	529,85	672,50	377,06
<i>Additional job</i>					

Tabl. 3.6. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według wysokości miesięcznych dochodów i relacji dochodów z pracy nierejestrowanej do dochodów ogółem

Persons performing unregistered work by monthly income and relation between income from unregistered work and total income

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Udział dochodów z pracy nierejestrowanej w ogólnych dochodach <i>The share of income from unregistered work in total income</i>						Średni udział z pracy nierejestrowanej w dochodach ogółem <i>Average share from unregistered work in total income</i>
		do 10% <i>until</i>	11%-25%	26%-50%	51%-75%	76%-100%	brak odpowiedzi <i>no answer</i>	
w tys. <i>in thous.</i>								
OGÓŁEM TOTAL	732	67	60	95	11	279	221	63,0
Do 50 zł <i>Up to 50 zł</i>	14	6	-	-	-	.	5	52,0
51-100	27	8	.	-	-	12	5	51,0
101-200	77	25	15	13	-	18	8	35,1
201-300	58	12	27	10	-	.	7	31,8
301-400	44	-	.	14	.	20	.	56,5
401-500	43	7	.	14	.	15	.	58,8
501-600	28	-	5	9	-	14	-	61,8
601-700	11	.	-	6	-	.	-	36,3
701-800	20	.	-	.	-	15	-	80,5
801-900	13	-	-	-	-	13	-	100,0
901-1000	68	-	-	10	.	47	8	85,4
1001 zł i więcej <i>zł and more</i>	109	-	-	14	.	85	8	90,2
Brak odpowiedzi <i>No answer</i>	220	5	.	.	-	32	178	76,2

Tabl. 3.7. Średni dochód z pracy nierejestrowanej w badanym miesiącu uzyskiwany przez osobę wykonującą tę pracę

Average income from unregistered work in reference month obtained by person performing this work

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Mężczyźni <i>Men</i>	Kobiety <i>Women</i>	Miasta <i>Urban areas</i>	Wieś <i>Rural areas</i>
	w zł <i>in zł</i>				
Przeciętny dochód Average income	703	827	540	660	741
Styczeń <i>January</i>	640	1200	80	80	1200
Marzec <i>March</i>	658	1300	338	325	825
Kwiecień <i>April</i>	640	640	-	600	667
Maj <i>May</i>	602	748	238	400	804
Czerwiec <i>June</i>	634	789	479	505	836
Lipiec <i>July</i>	602	600	604	709	440
Sierpień <i>August</i>	814	981	387	783	824
Wrzesień <i>September</i>	732	851	595	715	745

**DZIAŁ 4. GOSPODARSTWA DOMOWE KORZYSTAJĄCE Z PRACY
NIEREJESTROWANEJ**
HOUSEHOLDS USING UNREGISTERED LABOUR

Tabl. 4.1. Gospodarstwa domowe korzystające z pracy nierejestrowanej w 2010 r. według miejsca zamieszkania oraz częstości i miesiąca wykonywania tej pracy
Households using unregistered labour in 2010 by place of residence and frequency and month of performing this work

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Grand total</i>			Gospodarstwa korzystające jednorazowo z pracy nierejestrowanej <i>Households using unregistered work once</i>		
	ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	razem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>
	w tys. <i>in thous.</i>					
OGÓŁEM TOTAL	429	253	175	400	238	161
Styczeń <i>January</i>	84	55	28	82	53	28
Luty <i>February</i>	75	45	30	73	43	30
Marzec <i>March</i>	105	72	33	100	68	33
Kwiecień <i>April</i>	102	73	29	98	70	28
Maj <i>May</i>	117	73	43	104	65	39
Czerwiec <i>June</i>	151	100	51	141	94	47
Lipiec <i>July</i>	157	98	59	149	93	56
Sierpień <i>August</i>	151	74	78	144	71	73
Wrzesień <i>September</i>	177	117	61	168	110	58

Tabl. 4.2. Gospodarstwa domowe korzystające z pracy nierejestrowanej w 2010 r. według miesiąca i liczby roboczodni jej wykonywania
Households using unregistered labour in 2010 by month and the number of work units (days) of performing unregistered work

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Liczba roboczodni <i>Number of work units (days)</i>						Średnia liczba dni przepra- cowanych w miesiącu <i>Average number of days worked in a month</i>
		1 dzień <i>day</i>	2-3	4-5	6-10	11-20	21 dni i więcej <i>days and more</i>	
		w tys. <i>in thous.</i>						
OGÓŁEM TOTAL	429	133	90	64	69	43	26	8
Styczeń <i>January</i>	84	21	15	16	9	12	10	9
Luty <i>February</i>	75	14	14	12	12	10	12	11
Marzec <i>March</i>	105	37	16	17	12	10	14	8

Tabl. 4.2. Gospodarstwa domowe korzystające z pracy nierejestrowanej w 2010 r. według miesiąca i liczby roboczodni jej wykonywania (dok.)

Households using unregistered labour in 2010 by month and the number of work units (days) of performing unregistered work (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Liczba roboczodni Number of work units (days)						Średnia liczba dni przepra- cowanych w miesiącu Average number of days worked in a month
		1 dzień day	2-3	4-5	6-10	11-20	21 dni i więcej days and more	
w tys. in thous.								
Kwiecień <i>April</i>	102	33	17	20	16	10	5	5
Maj <i>May</i>	117	24	26	21	16	24	6	7
Czerwiec <i>June</i>	151	39	32	32	19	15	10	7
Lipiec <i>July</i>	157	41	24	24	26	29	13	9
Sierpień <i>August</i>	151	46	27	19	20	23	14	9
Wrzesień <i>September</i>	177	55	39	25	24	19	15	8

Tabl. 4.3. Gospodarstwa domowe korzystające z pracy nierejestrowanej w 2010 r. według miejsca zamieszkania oraz wybranych rodzajów tej pracy

Households using unregistered labour in 2010 by place of residence and selected types of unregistered work

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
	w tys. in thous.		
OGÓŁEM TOTAL	429	253	175
w tym: of which:			
Handel <i>Trade</i>	8	8	
Usługi budowlane i instalacyjne <i>Construction and installation services</i>	40	24	16
Remonty i naprawy budowlano-instalacyjne <i>Construction and installation repairs</i>	138	87	51
Przeeglądy i naprawy samochodów oraz innych maszyn <i>Repair of cars and other engines</i>	26	14	12
Usługi transportowe <i>Transportation services</i>	11	5	6
Naprawa sprzętu elektrotechnicznego <i>Repair of electrical equipment</i>	12	7	5
Usługi lekarskie, pielęgniarские <i>Medical and nursing services</i>	14	10	.
Usługi fryzjerskie, kosmetyczne <i>Hairdressing and beauty services</i>	25	16	9
Korepetycje <i>Tutoring</i>	25	21	.

Tabl. 4.3. Gospodarstwa domowe korzystające z pracy nierejestrowanej w 2010 r. według miejsca zamieszkania oraz wybranych rodzajów tej pracy (dok.)

Households using unregistered labour in 2010 by place of residence and selected types of unregistered work (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem	Miasta	Wieś
	<i>Total</i>	<i>Urban areas</i>	<i>Rural areas</i>
	w tys. in thous.		
Usługi krawieckie <i>Tailoring</i>	20	11	9
Prace domowe (np. sprzątanie) <i>Housework</i>	42	37	5
Opieka nad dzieckiem lub starszą osobą <i>Taking care of a child or elderly person</i>	21	18	.
Prace ogrodniczo-rolne <i>Gardening and farming</i>	95	26	69
Usługi sąsiedzkie <i>Neighbourhood services</i>	21	10	11

Tabl. 4.4. Gospodarstwa domowe korzystające z pracy nierejestrowanej według liczby dni zatrudnienia pracowników nieformalnych oraz wybranych rodzajów wykonywanej pracy

Households using unregistered labour by the number of days of informal employment and selected types of performed work

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Liczba dni przepracowanych w 2009 r. <i>Number of days worked in 2009</i>					Średnia liczba dni przepracowanych w roku <i>Average number of days worked in a year</i>
		5 dni i mniej <i>days and less</i>	6-10	11-20	21-40	41 dni i więcej <i>days and more</i>	
		w tys. in thous.					
O G Ó Ł E M TOTAL	429	211	75	62	27	50	19
w tym: <i>of which:</i>							
Handel <i>Trade</i>	8	.	.	-	-	.	13
Usługi budowlane i instalacyjne <i>Construction and installation services</i>	40	17	5	10	.	.	13
Remonty i naprawy budowlano- -instalacyjne <i>Construction and installation repairs</i>	138	74	29	21	7	.	9
Przeglądy i naprawy samochodów oraz innych maszyn <i>Repair of cars and other engines</i>	26	23	.	-	-	-	2
Usługi transportowe <i>Transportation services</i>	11	11	.	-	-	-	2

Tabl. 4.4. Gospodarstwa domowe korzystające z pracy nierejestrowanej według liczby dni zatrudnienia pracowników nieformalnych oraz wybranych rodzajów wykonywanej pracy (dok.)

Households using unregistered labour by the number of days of informal employment and selected types of performed work (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Liczba dni przepracowanych w 2010 r. <i>Number of days worked in the year 2010</i>					Średnia liczba dni przepracowanych w roku <i>Average number of days worked in a year</i>
		5 dni i mniej <i>days and less</i>	6-10	11-20	21-40	41 dni i więcej <i>days and more</i>	
		w tys. <i>in thous.</i>					
Naprawa sprzętu elektrotechnicznego <i>Repair of electrical equipment</i>	12	12	-	-	-	-	1
Usługi lekarskie, pielęgniarские <i>Medical and nursing services</i>	14	11	.	.	-	-	5
Usługi fryzjerskie, kosmetyczne <i>Hairdressing and beauty services</i>	25	21	.	.	-	-	3
Korepetycje	25	5	5	.	11	.	18
Usługi krawieckie	20	20	.	-	-	-	2
Prace domowe (np. sprząatanie) <i>Housework</i>	42	19	5	6	7	.	21
Opieka nad dzieckiem lub starszą osobą	21	8	60
Prace ogrodniczo-rolne	95	49	9	11	6	20	39
Usługi sąsiedzkie	21	9	9	.	.	-	9
<i>Neighbourhood services</i>							

Tabl. 4.5. Gospodarstwa domowe według miesięcznych wydatków na pracę nierejestrowaną wykonywaną na ich rzecz

Households by monthly expenditures on unregistered labour

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Miasta <i>Urban areas</i>	Wieś <i>Rural areas</i>
	w tys. <i>in thous.</i>		
OGÓŁEM TOTAL	429	253	175
Do 50 zł <i>Up to 50 zł</i>	58	41	16
51-100	59	35	26
101-200	33	22	11
201-300	33	17	16
301-400	22	11	11
401-500	16	.	12
501-600	11	5	5
601-700
701-800	14	11	.
801 zł i więcej <i>zl and more</i>	55	32	23
Brak odpowiedzi <i>No answer</i>	126	75	51

Tabl. 4.6. Gospodarstwa domowe korzystające z pracy nierejestrowanej w 2010 r. według grupy społeczno-ekonomicznej, miejsca zamieszkania oraz liczby osób w gospodarstwie
Households using unregistered labour in 2010 by socio-economic groups, place of residence and the number of persons in the household

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Gospodarstwa domowe <i>The households of</i>						
	Ogółem <i>Total</i>	pracowników <i>employees</i>	rolników <i>farmers</i>	pracowników użytkujących gospodarstwa rolne <i>empoyees, farm holders</i>	pracujący na własny rachunek <i>self-employed</i>	emerytów i rencistów <i>retirees and pensioners</i>	pozostałe <i>other</i>
OGÓŁEM	429	168	47	26	46	113	29
TOTAL							
1-osobowe	80	20	5	-	.	40	13
<i>person</i>							
2-osobowe	110	42	12	-	.	49	.
<i>person</i>							
3-osobowe	79	41	.	.	14	14	7
<i>person</i>							
4-osobowe	79	40	13	6	13	.	5
<i>person</i>							
5-osobowe	40	15	7	8	8	.	-
<i>person</i>							
6 i więcej osobowe	40	10	10	10	6	5	-
<i>person and more</i>							
Miasta	253	124	.	.	31	73	22
Urban areas							
1-osobowe	59	19	-	-	.	29	10
<i>person</i>							
2-osobowe	70	33	.	-	.	30	.
<i>person</i>							
3-osobowe	55	31	-	-	7	11	6
<i>person</i>							
4-osobowe	41	28	-	.	8	.	.
<i>person</i>							
5-osobowe	18	9	-	.	7	.	-
<i>person</i>							
6 i więcej osobowe	10	5	-	-	5	-	-
<i>person and more</i>							
Wieś	175	44	45	25	15	40	7
Rural areas							
1-osobowe	21	.	5	-	-	11	.
<i>person</i>							
2-osobowe	41	9	10	-	.	20	-
<i>person</i>							
3-osobowe	24	10	.	.	6	.	.
<i>person</i>							
4-osobowe	38	12	13	5	5	.	.
<i>person</i>							
5-osobowe	22	6	7	7	.	-	-
<i>person</i>							
6 i więcej osobowe	30	5	10	10	.	5	-
<i>person and more</i>							

PUBLIKACJE Z WYKORZYSTANIEM WYNIKÓW BAEŁ ORAZ BADAŃ MODUŁOWYCH PUBLICATIONS IN WHICH LFS RESULTS HAVE BEEN USED

Polska wersja językowa

I. Monitoring rynku pracy

1. Kwartalna informacja o rynku pracy
2. Kwartalna informacja o aktywności ekonomicznej ludności

II. Publikacje statystyczne

1. Aktywność Ekonomiczna Ludności Polski
luty, maj, sierpień, listopad (do lutego 1999)
I kwartał, II kwartał, III kwartał, IV kwartał (od I kwartału 2000)
2. Aktywność Ekonomiczna Ludności Polski w latach 1992-2001
(październik 2002)
3. Aktywność Ekonomiczna Ludności Polski w latach 1992 – 2004
(grudzień 2005)
4. Aktywność Ekonomiczna Ludności Polski w latach 2003 – 2007
(lipiec 2009)
5. Kształcenie ustawiczne w 2003 roku (listopad 2004)
6. Typowe i nietypowe formy zatrudnienia w Polsce w 2004 roku
(wrzesień 2005)
7. Praca nierejestrowana w Polsce w 2004 roku (październik 2005)
8. Praca a obowiązki rodzinne w 2005 roku (czerwiec 2006)
9. Przejście z pracy na emeryturę (marzec 2007)
10. Wypadki przy pracy i problemy zdrowotne związane z pracą
(kwiecień 2008)
11. Wejście ludzi młodych na rynek pracy w Polsce w 2009 r.
(grudzień 2010)
12. Praca nierejestrowana w Polsce w 2009 roku (lipiec 2011)

III. Raporty analityczne

1. Aktywność zawodowa i bezrobocie w Polsce
listopad (do 1998), IV kwartał (od 2000 do 2003)

IV. Raporty problemowe

1. Aktywność ekonomiczna młodzieży
- Krystyna Młonek (grudzień 1992)
2. Aktywność ekonomiczna i bezrobocie ludności województwa warszawskiego
- Zbigniew Strzelecki (grudzień 1992)
3. Zmiana sytuacji kobiet na rynku pracy
- Irena E. Kotowska (grudzień 1992)
4. Aktywność ekonomiczna i bezrobocie ludności wiejskiej w Polsce
- Izasław Frenkel (kwiecień 1993)
5. Bezrobocie z punktu widzenia gospodarstw domowych
- Irena E. Kotowska, Zbigniew Strzelecki (sierpień 1993)
6. Aktywność zawodowa inwalidów prawnych
- Danuta Piekut-Brodzka (wrzesień 1993)
7. Bezrobocie a segmentacja rynku pracy
- Elżbieta Kryńska (październik 1993)
8. Aktywność zawodowa i bezrobocie młodzieży w Polsce
- Krystyna Młonek (listopad 1993)
9. Makroregionalne zróżnicowanie bezrobocia w Polsce
- Halina Sobczak, Jolanta Jakubowska, Agnieszka Miler
(listopad 1993)
10. Społeczno-ekonomiczne położenie bezrobotnych
- praca zbiorowa (styczeń 1994)
11. Podstawowe cechy bezrobocia w Polsce w okresie transformacji
- Janusz Witkowski (marzec 1994)
12. Sytuacja na wiejskim rynku pracy ze szczególnym uwzględnieniem
ludności związanej z rolnictwem indywidualnym - praca zbiorowa
(czerwiec 1994)
13. Aktywność zawodowa i bezrobocie młodzieży w Polsce w latach 1992-1994
- Krystyna Młonek (luty 1995)

English version

I. Monitoring of the labour market

1. Quarterly information on the labour market developments
2. Quarterly analysis of economic activity of population

II. Statistical Publications

1. Labour Force Survey in Poland
February, May, August, November (to February 1999)
I quarter, II quarter, III quarter, IV quarter (since I quarter 2000)
2. Labour Force Survey in Poland in the years 1992-2001
(October 2002)
3. Labour Force Survey in Poland in the years 1992-2004
(December 2005)
4. Labour Force Survey in Poland in the years 2003-2007 (July 2009)
9. Transition from work into retirement (March 2007)
10. Accidents at work and work-related health problems (April 2008)
11. Entry of young people into the labour market in Poland in 2009
(December 2010)
12. Unregistered employment in Poland in 2009 (July 2011)

III. Analytical reports

1. Aktywność zawodowa i bezrobocie w Polsce
listopad (do 1998), IV kwartał (od 2000 do 2003)

IV. Special reports

1. Aktywność ekonomiczna młodzieży
- Krystyna Młonek (grudzień 1992)
2. Aktywność ekonomiczna i bezrobocie ludności województwa warszawskiego
- Zbigniew Strzelecki (grudzień 1992)
3. Zmiana sytuacji kobiet na rynku pracy
- Irena E. Kotowska (grudzień 1992)
4. Aktywność ekonomiczna i bezrobocie ludności wiejskiej w Polsce
- Izasław Frenkel (kwiecień 1993)
5. Bezrobocie z punktu widzenia gospodarstw domowych
- Irena E. Kotowska, Zbigniew Strzelecki (sierpień 1993)
6. Aktywność zawodowa inwalidów prawnych
- Danuta Piekut-Brodzka (wrzesień 1993)
7. Bezrobocie a segmentacja rynku pracy
- Elżbieta Kryńska (październik 1993)
8. Aktywność zawodowa i bezrobocie młodzieży w Polsce
- Krystyna Młonek (listopad 1993)
9. Makroregionalne zróżnicowanie bezrobocia w Polsce
- Halina Sobczak, Jolanta Jakubowska, Agnieszka Miler
(listopad 1993)
10. Społeczno-ekonomiczne położenie bezrobotnych
- praca zbiorowa (styczeń 1994)
11. Unemployment in Poland in the period of transition
1990-1993

PUBLIKACJE Z WYKORZYSTANIEM WYNIKÓW BAEŁ ORAZ BADAŃ MODUŁOWYCH
PUBLICATIONS IN WHICH LFS RESULTS HAVE BEEN USED

14. Losy zawodowe absolwentów w latach 1989-1994
- praca zespołowa pod kierunkiem Anny Kowalskiej (1995)
 15. Osoby niepełnosprawne na rynku pracy w Polsce
- praca zespołowa pod kierunkiem Stanisławy Kostrubiec (1995)
 16. Rynek pracy w Polsce w 1994 roku. Nowe tendencje stare zagrożenia
- Janusz Witkowski (1995)
 17. Analiza polskiego rynku pracy w latach 1990-1994. Kierunki zmian i rola polityk rynku pracy
- Marek Góra, Mieczysław W. Socha, Urszula Sztanderska (1995)
 18. Praca nierejestrowana w Polsce w 1995 roku
- Małgorzata Kałaska, Janusz Witkowski, Stanisława Kostrubiec (1996)
 19. Aktywność ekonomiczna kobiet i ich pozycja na rynku pracy
- Anna Kowalska (luty 1996)
 20. Rynek pracy w Polsce w 1996 roku: kontynuacja korzystnych tendencji
- Małgorzata Kałaska, Janusz Witkowski (1997)
 21. Efektywność polityki rynku pracy
- Anna Kowalska, Stanisława Kostrubiec (1997)
 22. Losy zawodowe absolwentów w latach 1994-1997
- praca zespołowa pod kierunkiem Anny Kowalskiej (1998)
 23. Praca nierejestrowana w Polsce w 1998 roku
- praca zespołowa pod kierunkiem Stanisławy Kostrubiec (1999)
 24. Osoby niepełnosprawne na rynku pracy w 2000 roku
- Stanisława Kostrubiec (2001)
16. *Labour market in Poland in 1994. New trends, old problems*
 18. *Unregistered employment in Poland in 1995*
 19. *Economic activity of women and their position on the labour market*
 20. *Labour market in Poland in 1996: continuation of positive trends*
 23. *Unregistered employment in Poland in 1998*

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH:

SYMBOLS AND ABBREVIATIONS:

Kreska (-) - zjawisko nie wystąpiło;
A line magnitude zero;

Kropka (.) - szacunek mniejszy niż 5 tys., konkretna wartość niepodana ze względu na losowy błąd próby;
Stop Estimate less than 5 thous., specific value not given because of high random error of sample;

Znak x - wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe;
Symbol not applicable;

„W tym” - oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.
„Of which” indicates that not all elements of the sum are given.

W niektórych tablicach sumy składników mogą być różne od wielkości podanych w pozycjach “ogółem” ze względu na zaokrąglenia dokonywane przy uogólnianiu wyników badania.

In some columns, the sum of data could be different from “total” as a results of computer rounding up.

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła.

When publishing CSO data – please indicate the source.

WAŻNIEJSZE SKRÓTY:

ABBREVIATIONS:

tys. = tysiąc
thous. thousand

Nr = numer
number

Lp. = liczba porządkowa
No. serial number

cd. = ciąg dalszy
(cont.) continue

dok. = dokończenie
(cont.) continue

MOP = Międzynarodowa Organizacja Pracy
ILO the International Labour Organization